

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 6.6.2018
COM(2018) 447 final

2018/0236 (COD)

Proposta għal

REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

**li jistabbilixxi l-programm spazjali tal-Unjoni u l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-
Programm Spazjali u li jhassar ir-Regolamenti (UE) Nru 912/2010, (UE) Nru 1285/2013
u (UE) Nru 377/2014 u d-Deċiżjoni 541/2014/UE**

(Test b'rilevanza għaž-ŻEE)

{SWD(2018) 327 final} - {SWD(2018) 328 final}

MEMORANDUM TA' SPJEGAZZJONI

1. KUNTEST TAL-PROPOSTA

• Raġunijiet u għanijiet tal-proposta

Mid-Disghinijiet 'il hawn, l-Unjoni ziedet l-investment tagħha fis-settur spazjali. Sahansitra qabel id-dhul fis-seħh tat-Trattat ta' Lisbona b'Artikolu 189 ġdid tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE) li stabbilixxa s-sisien għall-azzjoni tagħha f'dan il-qasam, l-Unjoni kien irnexxielha tiżviluppa l-programmi Ewropej tan-navigazzjoni bis-satellita, EGNOS u Galileo. Dawn iż-żewġ programmi huma operazzjonali¹, u attwalment Galileo huwa meqjus bħala sistema emblematika tal-Unjoni.

Fl-2014, il-Programm ta' Osservazzjoni tad-Dinja, Copernicus², ibbażat fuq il-programm tal-GMES, gie miżjud mal-ewwel żewġ programmi. Iktar reċentement, l-Unjoni nediet attivitajiet fil-Qafas għall-Appoġġ tas-Sorveljanza u tal-Insewiment fl-Ispazju³, "SST". L-allokazzjoni baġitarja totali għall-attivitajiet spazjali kollha tal-Unjoni, inkluża r-riċerka, kienet ta' EUR 12.6-il biljun għall-perjodu 2014-2020.

Fil-Komunikazzjoni tagħha tas-26 ta' Ottubru 2016 intitolata "Strateġija Spazjali għall-Ewropa"⁴, il-Kummissjoni stabbiliet strateġija spazjali ġdida għall-Ewropa li tiffoka fuq erba' għanijiet strateġiċi: il-massimizzazzjoni tal-benefiċċji tal-ispazju għas-soċjetà u għall-ekonomija tal-UE, it-trawwim ta' settur spazjali Ewropew kompetittiv u innovattiv, ir-rinfurzar tal-awtonomija tal-Ewropa fl-aċċess u fl-użu tal-ispazju f'ambjent sigur u sikur, u t-tishih tar-rwol tal-Ewropa bħala attur globali u l-promozzjoni tal-kooperazzjoni internazzjonali.

Il-hsieb għall-adozzjoni tal-Istrateġija Spazjali għall-Ewropa huwa bbażat fuq l-importanza strateġika tas-settur spazjali għall-Unjoni u fuq il-htieġa għas-settur spazjali Ewropew li jadatta għall-ambjent globali li qed jinbidel. L-ispazju jipprovdi sostenn għal bosta politiki u prijoritajiet strateġiċi tal-Unjoni. L-ispazju jista' jaqdi rwol kruċjali biex jiġu indirizzati b'mod effettiv sfidi godda bħat-tibdil fil-klima, l-iżvilupp sostenibbli, il-kontroll fil-fruntieri, is-sorveljanza marittima u s-sigurtà taċ-ċittadini tal-UE. Il-fatt li qed jitfaċċaw dawk il-prijoritajiet godda tal-Unjoni jwassal għal modi godda kif jiġi żviluppat il-Programm. Ir-rekwiżiti tas-sigurtà jehtieġ li jiġu msahha meta jiġi żviluppati s-sistemi spazjali tal-Unjoni, sabiex l-Unjoni tibbenefika għalkollox mis-sinerġiji bejn l-attivitajiet ċivili u dawk tas-sigurtà.

Iżda l-ispazju huwa parti wkoll minn katina ta' valur globali, li qed tiffaċċja tibdil maġġuri li qed iwessa' l-konfini tradizzjonali tas-settur spazjali. L-hekk imsejjah "Spazju Ġdid" qed joħloq rivoluzzjoni fis-settur spazjali, mhux biss mil-lat teknologiku iżda wkoll mil-lat tal-mudell ta' negozju. L-ispazju qed jattira ferm iktar negozji u imprendituri, xi kultant bl-ebda esperjenza fil-qasam. Għalhekk, huwa kruċjali li l-Unjoni tagħti sostenn attivament lis-settur spazjali kollu, b'mod partikolari r-riċerka u l-iżvilupp, in-negozji godda u l-inkubaturi ta' kumpaniji attivi fis-settur spazjali.

Fir-rigward tal-programmi tagħha iktar speċifikament, il-Kummissjoni enfasizzat fl-Istrateġija Spazjali għall-Ewropa, l-importanza li tiġi żgurata t-tkomplija tat-thaddim tas-servizzi offruti permezz ta' Galileo, EGNOS u Copernicus, u li jithejjew generazzjonijiet godda ta' dawn is-

¹ Ir-Regolament (UE) Nru 1285/2013. ĠU L 347, 20.12.2013, p. 1.

² Ir-Regolament (UE) Nru 377/2014. ĠU L 122, 24.4.2014, p. 44.

³ Id-Deciżjoni Nru 541/2014/UE. ĠU L 158, 27.5.2014, p. 227.

⁴ COM(2016) 705 final.

servizzi, filwaqt li jitlejbu s-servizzi tal-SST, u habbret l-inizjattiva tal-komunikazzjoni governattiva bis-satellita, “GOVSATCOM”, li inizjalment kienet inkluża fil-Programm ta’ Hidma tal-Kummissjoni tal-2017. Barra minn hekk, enfasizzat ir-rwol ewlieni tas-shubijiet bejn il-Kummissjoni, l-Istati Membri, l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea (Sistemi Globali tan-Navigazzjoni bis-Satellita), l-Aġenzija Spazjali Ewropea u l-aġenziji u l-partijiet ikkonċernati l-oħra kollha li huma involuti fl-implimentazzjoni tal-politika spazjali Ewropea, sabiex b’hekk tishaq dwar l-importanza kruċjali li jkun hemm governanza effiċjenti u xierqa fis-sehh għat-twassil tal-programm spazjali tal-Unjoni.

Fir-rigward tal-inizjattiva l-għdida, GOVSATCOM, in-nuqqas ta’ kapaċitajiet tal-Ewropa b’rabta mal-komunikazzjoni sigura bis-satellita għe rikonoxxut fil-Konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew ta’ Diċembru 2013 u f’diversi konklużjonijiet sussegwenti tal-Kunsill, fil-White Paper tal-Kummissjoni dwar il-ġejjieni tal-Ewropa, fid-Dikjarazzjoni ta’ Ruma tal-Mexxejja ta’ 27 Stat Membru, u f’diversi riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew.

L-approċċ sostnut mill-Kummissjoni fil-Komunikazzjoni tagħha dwar Strategija Spazjali għall-Ewropa għe affermat kemm mill-Kunsill fil-konklużjonijiet tiegħu li ġew adottati fit-30 ta’ Mejju 2017⁵ u kemm mill-Parlament Ewropew fir-riżoluzzjoni tiegħu tat-12 ta’ Settembru 2017⁶. Fil-konklużjonijiet tiegħu tat-30 ta’ Mejju 2017, il-Kunsill hegġeġ b’mod partikolari lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri biex ikomplu, kif jixraq, jibbażaw fuq l-għarfien tekniku tal-Aġenzija Spazjali Ewropea u tal-aġenziji spazjali nazzjonali Ewropej, stieden lill-Kummissjoni tanalizza u tivvaluta l-evoluzzjoni potenzjali tar-responsabbiltajiet tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea u rrikonoxxa l-htieġa li jkun hemm sinerġiji iktar b’saħħithom, fejn ikun xieraq, bejn l-użu ċivili u l-użu militari tal-assi spazjali.

Il-proposta għal Regolament hija parti mis-segwitu għall-Istrategija Spazjali għall-Ewropa. Programm spazjali integrat għalkollox jiġbor flimkien l-attivitajiet kollha tal-Unjoni f’dan il-qasam ferm strateġiku. Dan jipprovdi qafas koerenti għall-investiment fil-ġejjieni u joffri iktar vizibbiltà u iktar flessibbiltà. Billi jtejjeb l-effiċjenza, fl-aħħar mill-aħħar jgħin biex jitwasslu servizzi spazjali godda li jkunu ta’ benefiċċju għaċ-ċittadini kollha tal-UE.

Għalhekk, il-Programm għandu l-għan li:

- jipprovdi, jew jagħti kontribut għall-forniment ta’, *data*, informazzjoni u servizzi spazjali ta’ kwalità għolja, aġġornati, u fejn ikun xieraq, siguri, mingħajr interruzzjoni u kull fejn ikun possibbli fil-livell globali, sabiex jiġu ssodisfati l-htigijiet eżistenti u tal-ġejjieni u sabiex ikunu jistgħu jiġu ssodisfati l-prijoritajiet politiċi tal-Unjoni, inkluż fir-rigward tat-tibdil fil-klima, is-sigurtà u d-difiża;
- jimmassimizza l-benefiċċji soċjoekonomiċi, inkluż billi jippromwovi l-iżjed użu wiesa’ possibbli tad-*data*, tal-informazzjoni u tas-servizzi pprovduti permezz tal-komponenti tal-Programm;
- itejjeb is-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, kif ukoll il-libertà ta’ azzjoni tal-Unjoni u l-awtonomija strateġika tagħha, b’mod partikolari f’termini tat-tehid tad-deċiżjonijiet teknoloġiċi u bbażati fuq l-evidenza;
- jippromwovi r-rwol tal-Unjoni fix-xena internazzjonali bħala attur ewlieni fis-settur spazjali u t-tishih tar-rwol tagħha fl-indirizzar tal-isfidi globali u fis-sostenn

⁵ Il-konklużjonijiet tal-Kunsill dwar “Strategija Spazjali għall-Ewropa” li ġew adottati mill-Kunsill (tal-“Kompetittività”) fil-laqgħa tiegħu tat-30 ta’ Mejju 2017 (id-dokument nru 9817/17).

⁶ Ir-riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tat-12 ta’ Settembru 2017 dwar Strategija Spazjali għall-Ewropa (2016/2325(INI)).

għall-inizjattivi globali, inkluż fir-rigward tat-tibdil fil-klima u l-iżvilupp sostenibbli.

Il-proposta għal Regolament fiha miżuri xierqa biex jintlaħqu dawn l-għanijiet.

Il-proposta għal Regolament tissimplifika b'mod sinifikanti l-acquis eżistenti tal-Unjoni u tagħmlu iktar effiċjenti billi tgħaqqad f'test wiehed u tarmonizza kważi r-regoli kollha li qabel kienu jinsabu f'Regolamenti jew f'Deċiżjonijiet separati. Dan jgħolli l-profil tal-politika spazjali tal-Unjoni, li huwa konformi mar-rwol maġġuri li l-Unjoni bihsiebha taqdi fil-gejjieni bħala attur globali fl-ispazju.

Il-proposta tipprovdi baġit spazjali għall-Unjoni ta' daqs li jkun suffiċjenti biex jitwettqu d-diversi attivitajiet previsti, b'mod partikolari fir-rigward tat-tkomplija u tat-titjib ta' Galileo, ta' EGNOS, ta' Copernicus u tal-SST, kif ukoll it-tnedija tal-inizjattiva ta' GOVSATCOM.

Barra minn hekk, tistabbilixxi r-regoli għall-governanza tal-Programm billi tikkjarifika r-relazzjonijiet bejn id-diversi atturi involuti kif ukoll ir-rwol ta' dawn l-atturi, b'mod prinċipali l-Istati Membri, il-Kummissjoni u l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ispazju, u billi tistabbilixxi sistema unifikata ta' governanza għall-komponenti kollha ta' dan il-programm. Il-proposta ttejjeb ir-rwol li kellha l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea ta' qabel billi tespandi l-ambitu tal-kompiti tagħha fir-rigward tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà sabiex jiġu inklużi l-komponenti kollha tal-Programm, u b'hekk tiġġustifika tibdil fl-isem ta' din l-aġenzija, li jrid isir l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali.

Fl-aħħar nett, tispeċifika u tistandardizza l-qafas tas-sigurtà għall-Programm, b'mod partikolari fir-rigward tal-prinċipji li jridu jiġu rrispettati, il-proċeduri li jridu jiġu segwiti u l-miżuri li jridu jittiehdu. Dan huwa ta' importanza kruċjali, minhabba l-użu doppju tal-azzjonijiet.

Din il-proposta tipprevedi data ta' applikazzjoni mill-1 ta' Jannar 2021 u hija pprezentata għal Unjoni ta' 27 Stat Membru, b'konformità man-notifika mir-Renju Unit bl-intenzjoni tiegħu li jirtira mill-Unjoni Ewropea u mill-Euratom abbażi tal-Artikolu 50 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea li waslet għand il-Kunsill Ewropew fid-29 ta' Marzu 2017.

• **Konsistenza mad-dispożizzjonijiet eżistenti fil-qasam ta' politika**

Attwalment, l-acquis tal-Unjoni fis-settur spazjali jinkludi r-Regolamenti u d-Deċiżjonijiet li ġejjin:

- Ir-Regolament(UE) Nru 1285/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-implimentazzjoni u l-esplorazzjoni tas-sistemi Ewropej tar-radjunavigazzjoni bis-satellita, Galileo u EGNOS;
- Ir-Regolament (UE) Nru 377/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-Programm Copernicus;
- Id-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi Qafas għall-Appoġġ tas-Sorveljanza u l-Insewiment fl-Ispazju (SST);
- Ir-Regolament (UE) Nru 912/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-Aġenzija Ewropea GNSS;
- Id-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ir-regoli ta' aċċess għas-servizz pubbliku regolat offrut mis-sistema Galileo;

- Id-Deciżjoni tal-Kunsill 2014/496/PESK dwar aspetti tal-iskjerament, l-operazzjoni u l-użu tas-sistema Galileo li jaffettwaw is-sigurtà tal-Unjoni Ewropea.

Dan ir-Regolament jissostitwixxi u jhassar l-ewwel erbgha minn dawn it-testi. Dan jistabbilixxi regoli komuni għall-komponenti kollha tal-Programm, inklużi Galileo, EGNOS, Copernicus u l-SST, u jistabbilixxi ċerti regoli li huma speċifiċi għal kull wiehed minn dawn il-komponenti. Fir-rigward tar-Regolament (UE) Nru 912/2010, it-tibdil meħtieġ huwa tali li, fl-interess taċ-ċarezza u tas-simplifikazzjoni, hu preferibbli li jthassar dan it-test ukoll u li r-regoli dwar l-Aġenzija l-ġdida, li tissuccedi lill-Aġenzija tal-GNSS Ewropea, jiġu inkorporati fir-Regolament propost li jistabbilixxi l-Programm Spazjali tal-Unjoni.

Ir-Regolament propost bl-ebda mod ma jemenda jew jaffettwa d-Deciżjoni Nru 1104/2011/UE, li se tkompli tirregola servizz partikolari wiehed ipprovdut permezz ta' Galileo, jiġifieri s-Servizz Pubbliku Regolat (PRS). Għalhekk, dik id-Deciżjoni se tkompli tapplika flimkien mar-Regolament propost, u tikkomplementah permezz ta' *lex specialis* fir-rigward ta' dan is-servizz partikolari. Barra minn hekk, id-Deciżjoni 2014/496/PESK, li hija bbażata fuq l-Artikolu 28 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE), se tkompli tapplika wkoll bħal qabel.

Fil-kuntest ta' Galileo u ta' EGNOS, fil-każijiet kollha fejn il-varar, it-thaddim jew l-użu tal-komponenti jista' jimmina s-sigurtà tal-Unjoni jew ta' wiehed mill-Istati Membri tagħha, b'mod partikolari bħala riżultat ta' sitwazzjoni internazzjonali li tirrikjedi azzjoni mill-Unjoni jew fil-każ ta' theddida għat-thaddim tal-komponenti stess jew tas-servizzi tagħhom, japplikaw il-proċeduri previsti fid-Deciżjoni 2014/496/PESK.

• **Konsistenza ma' politiki oħra tal-Unjoni**

Is-settur spazjali jagħti lok għal hafna effetti konsegwenzjali pożittivi fuq setturi oħra tal-ekonomija. Il-massimizzazzjoni tal-benefiċċji tal-ispazju għall-benesseri taċ-ċittadini u għall-prosperità tal-ekonomija tal-Unjoni, il-promozzjoni tal-progress xjentifiku u tekniku kif ukoll tal-kompetittività u tal-kapaċità innovattiva tal-industrija Ewropea, u l-kontribut biex jintlaħqu l-għanijiet tat-tkabbir intelligenti, sostenibbli u inkluziv huma wkoll fost l-għanijiet ewlenin tal-istrategija spazjali tal-Unjoni li huma inklużi debitament fil-proposta għal Regolament.

It-thaddim ta' sistemi spazjali bħal EGNOS, Galileo jew Copernicus jikkomplementa direttament l-azzjonijiet meħuda fil-qafas ta' hafna politiki oħra tal-Unjoni, b'mod partikolari l-politika dwar ir-riċerka u l-innovazzjoni, il-politika dwar is-sigurtà u l-migrazzjoni, il-politika industrijali, il-politika agrikola komuni, il-politika dwar is-sajd, in-netwerks trans-Ewropej, il-politika dwar l-ambjent, il-politika dwar l-enerġija u l-għajnuna għall-iżvilupp.

L-SST u l-inizjattiva l-ġdida ta' GOVSATCOM se jagħtu kontribut ukoll biex jintlaħqu l-għanijiet tal-Pjan ta' Azzjoni Ewropew għad-Difiża u tal-Istrategija Globali tal-Unjoni Ewropea. Dawn se jtejbju l-effettività operazzjonali tal-atturi tas-sigurtà u se jissalvagwardjaw id-drittijiet taċ-ċittadini għas-sigurtà, għall-protezzjoni diplomatika jew konsulari, u għall-protezzjoni tad-*data* personali. Fl-aħħar nett, se jtejbju l-effettività tal-politiki maġġuri tal-UE, bħall-istrategija tas-sigurtà marittima, il-qafas tal-politika tad-difiża ċibernetika, il-politika dwar l-Artiku, il-ġestjoni tal-fruntieri u l-migrazzjoni, l-għajnuna umanitarja, is-sajd, it-trasport u l-ġestjoni tal-infrastruttura kritika.

Jenhtieg li l-azzjonijiet tal-Programm jintużaw biex jiġu indirizzati b'mod proporzjonat il-fallimenti tas-suq jew is-sitwazzjonijiet ta' investiment subottimali, mingħajr ma jidduplikaw jew jeskludu l-finanzjament privat, u jkollhom valur miżjud Ewropew. Dan jiżgura

konsistenza bejn l-azzjonijiet tal-programm u r-regoli dwar l-ghajnuna mill-Istat, filwaqt li jiġu evitati distorsjonijiet fil-kompetizzjoni tas-suq intern.

2. BAŽI ĠURIDIKA, SUSSIDJARJETÀ U PROPORZJONALITÀ

• Baži ġuridika

Il-baži ġuridika għar-Regolament propost hija l-Artikolu 189(2) tat-TFUE, li jipprevedi li l-Unjoni tfassal politika spazjali Ewropea u li skont il-proċedura leġislattiva ordinarja jagħti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill is-setgħa li jadottaw Programm biex jagħtu kontribut sabiex jintlaħqu l-għanijiet ta' dik il-politika.

Billi r-Regolament (UE) Nru 1285/2013 dwar il-GNSS u r-Regolament (UE) Nru 912/2010 dwar l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea, li jitrattaw speċifikament il-programmi Galileo u EGNOS, huma bbażati fuq l-Artikolu 172 tat-TFUE (in-Networks Trans-Ewropej), fid-dawl tal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja dwar l-għażla tal-baži ġuridika, jixraq li r-Regolament propost jiġi bbażat fuq l-Artikolu 189(2) tat-TFUE, meta jitqiesu l-kontenut u l-għanijiet tal-miżuri previsti fih.

• Sussidjarjetà

L-isparju huwa settur fost l-iktar avvanzati li jimmobilizza riżorsi finanzjarji konsiderevoli u li japplika teknoloġiji avvanzati f'diversi oqsma. Kif deskritt hawn fuq, l-għanijiet tar-Regolament propost ma jistgħux jintlaħqu b'mod adegwat mill-Istati Membri, anke minn dawk li huma minn ta' quddiem fis-settur spazjali. Il-fatt huwa li l-esperjenza u l-għarfien xjentifiċi u tekniċi f'dan is-settur huma mifruxa fuq diversi mir-regjuni ekonomiċi tal-Unjoni kif ukoll fuq l-Aġenzija Spazjali Ewropea, li hija organizzazzjoni internazzjonali li l-bieċa l-kbira tal-Istati Membri tal-UE jiffurmaw parti minnha bħala pajjiżi membri. Mil-lat finanzjarju, il-kompitu tal-konstruzzjoni u tat-tħaddim ta' sistemi bħal Galileo u Copernicus, li jipprovdu servizzi ta' interess lill-Istati Membri kollha tal-Unjoni, biex ma ngħidux lir-regjuni kollha tad-dinja, huwa kompitu kbir wisq biex jitwettaq minn Stat Membru wieħed li jaġixxi għal rasu. L-iskala u r-ramifikazzjonijiet tal-għanijiet tar-Regolament propost huma tali li jistgħu jintlaħqu b'mod xieraq biss permezz ta' azzjoni fil-livell tal-Unjoni.

• Proporzjonalità

Ir-Regolament propost jipprevedi miżuri li ma jmorru lil hinn minn dak li huwa meħtieġ biex jintlaħqu l-għanijiet tiegħu. Il-komponenti ta' Galileo, ta' EGNOS, ta' Copernicus, tal-SST u ta' GOVSATCOM huma paripassu mal-htigijiet tan-negozji u taċ-ċittadini tal-Unjoni. Dawn ikollhom effetti konsegwenzjali pożittivi sinifikanti fuq l-ekonomija tal-Unjoni. Il-mod li bih dawn is-sistemi qed jiġu żviluppati huwa mahsub biex jagħti sostenn għall-implimentazzjoni tal-leġislazzjoni tal-UE u bħala l-aqwa wieħed biex jintlaħqu l-prijoritajiet politiċi, inkluż fl-oqsma tat-tibdil fil-klima, tas-sigurtà u tad-difiża. Is-sostenn għas-settur spazjali fl-Unjoni, b'mod partikolari b'appoġġ għall-impriżi godda jew għal-lanċjaturi, jgħin biex jiġu ssalvagwardjati l-libertà ta' azzjoni u l-awtonomija strateġika teknoloġika tal-Unjoni u biex tespandi l-firxa internazzjonali tagħha.

Barra minn hekk, il-baġit allokat għall-Programm mhuwiex sproporzjonat meta mqabbel mal-għanijiet li jridu jintlaħqu. L-ammonti meħtieġa biex il-Programm jitwettaq ġew stabbiliti fid-dawl ta' għadd ta' analiżi u ta' estimi mwettqa bħala parti mill-valutazzjoni tal-impatt u li huma deskritti hawn taħt.

• Għażla tal-istrument

Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-Programm mhux biss huwa previst b'mod espliċitu fl-Artikolu 189(2) tat-TFUE, iżda huwa wkoll l-istrument ippreferut

biex il-Programm jitqiegħed fuq bażi sostenibbli. Dik l-għażla tal-istrument ġuridiku tiżgura l-uniformità u l-applikazzjoni diretta li huma meħtieġa għall-implimentazzjoni effettiva tal-Programm, filwaqt li tagħtih il-vizibbiltà dovuta kollha u tipprovdilu r-riżorsi finanzjarji meħtieġa għall-implimentazzjoni tiegħu.

3. RIŻULTATI TAL-EVALWAZZJONIJIET EX POST, TAL-KONSULTAZZJONIJIET MAL-PARTIJIET IKKONĊERNATI U TAL-VALUTAZZJONIJIET TAL-IMPATT

• Evalwazzjonijiet ex post/kontrolli tal-idoneità tal-leġiżlazzjoni eżistenti

Fir-rigward ta' Galileo u ta' EGNOS, skont l-Artikolu 34 tar-Regolament (UE) Nru 1285/2013 dwar il-GNSS u l-Artikolu 26 tar-Regolament (UE) Nru 912/2010 dwar l-Aġenzija Ewropea tas-Sistema ta' Navigazzjoni Globali bis-Satellita (GSA), il-Kummissjoni pprovdiet rapport ta' nofs it-terminu lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-progress ta' Galileo u ta' EGNOS u dwar l-operat tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea. F'dak il-kuntest, twettaq studju ta' evalwazzjoni ta' nofs it-terminu f'isem il-Kummissjoni⁷.

Ir-rapport ta' evalwazzjoni ta' nofs it-terminu ffoka fuq l-implimentazzjoni tal-Programm matul il-perjodu 2014-2016. Ir-rapport ikkonkluda li Galileo u EGNOS urew livell sodisfaċenti ta' effettività u li qegħdin fit-triq it-tajba biex jilhqu l-għanijiet fit-tul għall-2020 stabbiliti bir-Regolament dwar il-GNSS. Madankollu, xi ineffiċjenzi u oqsma għal titjib possibbli ġew identifikati fil-governanza tas-sigurtà ta' Galileo u fil-governanza ġenerali ta' Galileo u ta' EGNOS.

Fir-rigward tal-governanza, il-perjodu 2014-2016 kien perjodu ta' tranżizzjoni importanti, peress li progressivament ġew implimentati u kkonsolidati elementi ewlenin tal-qafas ta' governanza u ta' ġestjoni. L-iżvilupp tagħhom fil-ġejjieni se jkun aspett importanti għall-fażi ta' esplojtazzjoni li jmiss ta' Galileo u jeħtieġ li jiġi indirizzat b'seba' għajnejn.

Fir-rigward tal-governanza tas-sigurtà, jenħtieġ li tingħata attenzjoni partikolari fil-fażi li jmiss sabiex tiġi żgurata l-indipendenza tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u tal-persunal li jahdem għalih fir-rigward tal-attivitajiet operazzjonali marbuta ma' Galileo u ma' EGNOS.

Fir-rigward tal-kwistjonijiet finanzjarji, mill-aħħar tal-2016 'il hawn, kemm Galileo u kemm EGNOS ġew implimentati fil-qafas tal-baġit stabbilit bir-Regolament dwar il-GNSS (EUR 7,071 miljun) u ma ġie rreġistrat l-ebda kost ġenerali li qabeż il-baġit.

F'termini ta' koerenza ma' politiki oħra tal-UE, fil-programmi stess u ma' programmi oħra tal-GNSS, kemm Galileo u kemm EGNOS urew livell għoli ta' koerenza.

Fl-aħħar nett, il-GSA mrexxielha tilhaq l-għanijiet tagħha, marbuta mal-progress ta' Galileo u ta' EGNOS u mal-iżvilupp tas-suq downstream, permezz ta' implimentazzjoni effettiva kemm tal-kompiti ewlenin u kemm ta' dawk delegati. Madankollu, kien hemm xi diffikultajiet marbuta mal-kapaċità tagħha li timpjega persunal xieraq.

Fir-rigward ta' Copernicus, skont l-Artikolu 32 tar-Regolament (UE) Nru 377/2014 dwar Copernicus, il-Kummissjoni pprovdiet evalwazzjoni ta' nofs it-terminu lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-għanijiet li ntlahqu tal-kompiti kollha ffinanzjati permezz ta'

⁷ Mid-term review of the Galileo and EGNOS programmes and the European GNSS Agency (Ir-rieżami ta' nofs it-terminu tal-programmi Galileo u EGNOS u tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea), studju ta' PwC, Franza, Ġunju 2017, il-Hanut tal-kotba tal-UE: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/56b722ee-b9f8-11e7-a7f8-01aa75ed71a1>

Copernicus fil-livell tar-riżultati u tal-impatti tagħhom, il-valur miżjud Ewropew tagħhom u dwar l-effiċjenza fl-użu tar-riżorsi. Twettaq studju ta' evalwazzjoni ta' nofs it-terminu f'isem il-Kummissjoni.

L-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu kopriet il-perjodu 2014-2016. Din ikkonkludiet li Copernicus kien “fit-triq it-tajba, peress li kien diġà ssodisfa xi aspettattivi maġġuri fir-rigward tas-sostenn għall-awtonomija tal-Ewropa fil-forniment ta' *data* utli u ta' kwalità kif ukoll l-esplorazzjoni tagħha minn għadd kbir ta' utenti, kemm għal skopijiet istituzzjonali u kemm għal dawk kummerċjali”.

Gew enfasizzati karatteristiki pożittivi oħra ta' Copernicus bħall-politika dwar id-*data* miftuħa, l-azzjonijiet li jstimolaw l-użu mis-settur privat, il-benefiċċji ekonomiċi tangibbli, il-livell tajjeb ta' koerenza internament u ma' azzjonijiet oħra tal-UE, l-implimentazzjoni eċċellenti tal-baġit fil-qafas tal-baġit stabbilit bir-Regolament u kooperazzjoni tajba internament fil-Kummissjoni u mal-Istati Membri.

F'termini ta' tagħlimiet speċifiċi meħuda, is-suċċess bla preċedent tal-programm u l-volum ta' *data* tiegħu wasslu għal żewġ sejbiet prinċipali:

- i) il-htieġa li jitjiebu d-distribuzzjoni tad-*data* u l-aċċess għaliha: minhabba l-għadd għoli hafna ta' reġistrazzjonijiet tal-utenti, l-aspetti tal-komunikazzjoni, id-distribuzzjoni tad-*data* u l-aċċess għaliha, kif ukoll it-tniżżil tad-*data* jehtieġ li jittejbu.
- ii) il-htieġa li tissaħħah l-integrazzjoni tad-*data* dwar l-ispazju f'oqsma oħra ta' politika u f'setturi ekonomiċi oħra permezz ta' enfasi ikbar fuq l-użu mill-utenti: Copernicus qed jilhaq kostitwenzi tal-utenti mill-qasam spazjali tradizzjonali iżda jehtieġ li jsir sforz addizzjonali biex jilhaq lil utenti potenzjali oħra 'l barra mill-qasam spazjali.

Għall-SST, il-Kummissjoni adottat rapport dwar l-implimentazzjoni tal-Qafas għall-Appoġġ tal-SST (2014-2017) fit-3 ta' Mejju 2018 (COM(2018) 256). Ir-rapport ikkonkluda li l-SST tal-UE kiseb riżultati għall-azzjonijiet kollha u għat-tliet servizzi, u holoq valur miżjud għall-UE, iżda l-SST tal-UE jehtieġ li jevolvi biex itejjeb l-effettività tiegħu. Sabiex iwieġeb għar-rakkomandazzjonijiet tar-rapport, il-valutazzjoni tal-impatt li akkumpanjat semmiet erba' kwistjonijiet li jridu jiġu indirizzati sabiex l-implimentazzjoni tiġi intensifikata fis-snin li ġejjin:

- i) It-titjib tal-awtonomija tas-servizzi tal-SST tal-UE bl-aġġornament tas-sensuri tal-SST, bl-iżvilupp ta' sensuri godda u bl-istabbiliment ta' katalogu Ewropew tal-SST tal-oġġetti spazjali.
- ii) It-trawwim tad-dimensjoni Ewropea tal-SST tal-UE bit-tneħħija ta' duplikazzjonijiet bla bżonn bejn iċ-ċentri operazzjonali nazzjonali tal-SST u billi tkun meħtieġa speċjalizzazzjoni, abbażi tal-aqwa prestazzjoni.
- iii) Il-modifika tal-istruttura tat-tehid tad-deċiżjonijiet billi tintuża l-maġġoranza kwalifikata u billi jinholq tim kongunt ta' koordinazzjoni biex tiġi żgurata s-supervizjoni tal-hidma teknika.
- iv) Ir-reviżjoni tal-mekkanizmu ta' finanzjament bl-istabbiliment ta' programm b'linja baġitarja waħda u b'perspettiva fit-tul.

- **Konsultazzjoni tal-partijiet ikkonċernati**

Din l-inizjattiva għandha s-sostenn ukoll ta' konsultazzjonijiet u ta' sessjonijiet ta' hidma pubbliċi estensivi, bl-għan li jinkisbu l-fehmiet tal-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha (l-industrija, l-Istati Membri, ir-riċerkaturi, eċċ.), b'mod iktar preċiż:

- Fl-2016: qabel l-adozzjoni tal-Istrateġija Spazjali għall-Ewropa, il-Kummissjoni wettqet konsultazzjoni pubblika maġġuri dwar l-aspetti spazjali kollha, inklużi l-programmi proposti attwalment għall-QFP li jmiss;
- Fl-2015-2016: twettqu żewġ konsultazzjonijiet immirati għal aspetti tar-riċerka spazjali, inklużi dokumenti ta' pożizzjoni mill-Istati Membri, mill-assoċjazzjonijiet kummerċjali maġġuri tal-industrija u mill-organizzazzjonijiet tar-riċerka.
- Fl-2015-2017: twettqu bosta sessjonijiet ta' hidma, laqgħat u rapporti fil-livell tal-esperti biex il-partijiet ikkonċernati jiġu kkonsultati dwar: (i) l-evoluzzjoni ta' Copernicus u ta' Galileo; (ii) il-htigijiet speċifiċi tal-industrija; (iii) il-htigijiet speċifiċi fir-rigward tal-komunikazzjoni governattiva bis-satellita; (iv) il-htigijiet speċifiċi fir-rigward tal-għarfien tas-sitwazzjoni fl-ispazju, inklużi l-SST, it-temp spazjali u l-oġġetti qrib id-dinja.
- Fl-2016-2017, bhala parti mill-valutazzjoni tal-impatt għall-programm ta' GOVSATCOM tal-gejjieni, twettqu konsultazzjonijiet immirati mal-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha – l-Istati Membri bhala fornituri u utenti ta' GOVSATCOM, l-Istituzzjonijiet u l-Aġenziji tal-UE, u l-Industrija inklużi l-manifatturi tas-satelliti, l-operaturi u l-SMEs – permezz ta' kuntatti bilaterali u laqgħat plenarji. Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri u tal-industrija joffru sostenn ċar għall-programm u għall-għanijiet tiegħu. Ir-rakkomandazzjonijiet tal-partijiet ikkonċernati, b'mod partikolari għal sigurtà qawwija, għall-aggregazzjoni tad-domanda, għad-dipendenza fuq fornituri nazzjonali u kummerċjali, għal sinerġiji ċivili-militari u għal approċċ iċċentrat fuq servizz modulari, ġew integrati fil-proposta.

Fir-rigward tal-konsultazzjoni pubblika maġġuri, li twettqet mill-Kummissjoni qabel l-adozzjoni tal-Istrateġija Spazjali għall-Ewropa fl-2016, il-messaġġi ewlenin huma dawn li ġejjin:

Għal Galileo u għal EGNOS, globalment hemm livell suffiċjenti ta' sodisfazzjon mill-partijiet ikkonċernati fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-logika tal-intervent tal-UE u l-kisbiet tal-programmi matul il-perjodu ta' evalwazzjoni.

L-effettività tagħhom kienet partikolarment evidenti fil-kisbiet tas-segment spazjali ta' Galileo u fil-konsolidazzjoni tal-istabbiltà u tal-prestazzjoni għolja tal-forniment tas-servizz ta' EGNOS bid-dikjarazzjoni tas-servizz LPV-200 u tal-forniment tas-servizzi APV-I f'izjed minn 98,98 % tal-massa tal-art tal-Istati Membri tal-UE flimkien man-Norveġja u mal-Iżvizzera. Madankollu, il-partijiet ikkonċernati jqisu li l-effettività tal-governanza tista' tibbenefika minn tnaqqis fil-kumplessità tagħha, li spiss twassal għal duplikazzjoni tal-isforzi u għal dewmien. Barra minn hekk, il-partijiet ikkonċernati jqisu li jenħtieġ li l-governanza tiġi adattata fil-gejjieni hekk kif Galileo jidhol fil-fażi ta' esplojtazzjoni tiegħu.

Għal Copernicus, il-politika dwar id-*data* miftuħa titqies bhala karatteristika pożittiva. Is-servizzi ta' Copernicus huma apprezzati mill-utenti fir-rigward tar-rilevanza, il-puntwalità tat-twassil u d-disponibbiltà tal-prodotti. Il-koordinazzjoni tal-komponent fil-post wasslet għal riżultati tajbin b'żieda ta' utenti u l-produzzjoni ta' katalogu usa' ta' settijiet tad-*data*. Madankollu, jeħtieġ li jkun hemm iktar enfasi fuq l-iżvilupp tal-komponent fil-post ta'

Copernicus u fuq l-użu tas-settijiet tad-*data* rilevanti, sabiex jinkiseb valur miżjud permezz tal-integrazzjoni ta' sorsi differenti ta' *data* tal-osservazzjoni tad-dinja. Il-ġestjoni ta' Copernicus titqies li qed taħdem b'mod effiċjenti. Madankollu, jehtieg li jittejjeb l-aċċess għad-*data* fil-post. Il-lakuni fid-disponibbiltà tad-*data* fil-post ixekklu lis-servizzi ta' Copernicus milli jilhqu l-potenzjal shiħ tagħhom.

L-ghanijiet ta' Copernicus għadhom xierqa iżda l-partijiet ikkonċernati semmew li jenhtieg li jiġu indirizzati oħrajn addizzjonali (eż. l-emissjonijiet antropogeniċi ta' CO₂, l-assigurazzjoni tal-konformità ambjentali u klimatika⁸, iż-żoni polari, il-konservazzjoni tal-wirt kulturali, eċċ.). Semmew ukoll li l-aċċess għad-*data* tas-satelliti Sentinel u l-integrazzjoni ta' diversi sorsi ta' *data* jistgħu jittejjbu.

Fir-rigward tad-dimensjoni tal-UE tal-programm, kien hemm qbil qawwi fost il-partijiet ikkonċernati dwar il-htieġa li tiġi żgurata l-kontinwità tal-azzjoni tal-UE, filwaqt li kien hemm qbil fost il-partijiet ikkonċernati li kieku l-intervent eżistenti tal-UE jitwaqqaf jew jiġi rtirat, dan ikollu konsegwenzi gravi għal Galileo, għal EGNOS u għal Copernicus li jistgħu jipperikolaw il-programm kollu.

- **Ġbir u użu tal-gharfien espert**

Twettqu rapporti speċifiċi:

- Kif imsemmi hawn fuq, fit-23 ta' Ġunju 2017 twettaq studju ta' evalwazzjoni ta' nofs it-terminu li twassal minn kuntratturi esterni. Dan serva bħala bażi għar-rapport tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-istatus ta' Galileo u ta' EGNOS u dwar it-twaqqif tal-GSA, sabiex jiġi ssodisfat ir-rekwiżit stabbilit bl-Artikolu 34 tar-Regolament (UE) Nru 1285/2013 dwar il-GNSS u bl-Artikolu 26 tar-Regolament (UE) Nru 912/2010 dwar l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea.
- Fl-ewwel kwart tal-2018 twettaq studju dwar l-impatti tal-finanzjament għal Galileo u għal EGNOS.
- Kif imsemmi hawn fuq ukoll, fit-23 ta' Ġunju 2017 twettaq studju ta' evalwazzjoni ta' nofs it-terminu dwar Copernicus li twassal minn kuntratturi esterni. Dan serva bħala bażi għar-rapport tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-istatus ta' Copernicus, sabiex jiġi ssodisfat ir-rekwiżit stabbilit bl-Artikolu 32 tar-Regolament (UE) Nru 377/2014 dwar Copernicus.
- F'Jannar 2018 twettaq studju dwar il-benefiċċji soċjoekonomiċi ta' Copernicus li ġie ffinalizzat minn kuntratturi esterni.
- F'Mejju 2018 twettaq studju dwar l-impatti, il-kostijiet u l-benefiċċji tal-evoluzzjoni tal-SST li twassal minn kuntratturi esterni⁹.
- Fir-rigward ta' GOVSATCOM, il-Kummissjoni ddependiet fuq Grupp ta' Esperti mill-Istati Membri, mill-Aġenzija Spazjali Ewropea u mill-Aġenzija Ewropea għad-Difiża. Il-Grupp fassal id-Dokument dwar il-Ħtigijiet tal-Utenti Ċivili-Militari ta' Livell Għoli ta' GOVSATCOM, akkumpanja l-proċess tal-valutazzjoni tal-impatt

⁸ [Il-Pjan ta' Azzjoni tal-Kummissjoni dwar il-konformità u l-governanza ambjentali: Il-Komunikazzjoni dwar "Azzjonijiet tal-UE għat-titjib tal-governanza u l-konformità ambjentali", COM\(2018\) 10, id-Dokument ta' Hidma tal-Persunal, SWD\(2018\) 10, li jipprovdi dettalji dwar kull azzjoni, id-Deċizjoni C\(2018\) 10 li tistabbilixxi l-Forum tal-Konformità u tal-Governanza Ambjentali.](#)

⁹ Study on the impacts of changes in funding to the EGNSS programmes (Studju dwar l-impatti tat-tibdil fil-finanzjament tal-programmi EGNSS), studju ta' PwC, Franza, Ġunju 2018. Għadu ma ġie ippubblikat fil-Hanut tal-kotba tal-UE.

inkluz l-istudju tal-valutazzjoni tal-impatt ta' GOVSATCOM tal-PwC, ippubblikat fi Frar 2018, u pprova l-għarfien espert lill-Kummissjoni fir-rigward ta' kwistjonijiet ta' komunikazzjoni bis-satellita. Għarfien espert ulterjuri għe pprovdut mill-amministrazzjonijiet nazzjonali u mill-industrija matul il-konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati.

- Twettqu wkoll studji addizzjonali dwar kwistjonijiet speċifiċi (eż. l-aċċess għall-ispazju).

L-istudji kollha huma disponibbli pubblikament fil-Hanut tal-kotba tal-UE.

- **Valutazzjoni tal-impatt**

B'konformità mal-politika tagħha ta' "Regolamentazzjoni Ahjar", il-Kummissjoni wettqet valutazzjoni tal-impatt fid-dawl tal-istabbiliment ta' Programm Spazjali tal-Unjoni.

Il-valutazzjoni tal-impatt kienet imsejsa fuq tliet għanijiet speċifiċi:

- L-iżgurar tal-kontinwità tal-infrastrutturi u tas-servizzi spazjali eżistenti, u l-iżvilupp ta' oħrajn godda jew imtejba;
- It-trawwim ta' settur spazjali Ewropew innovattiv; u
- Iż-żamma tal-kapaċità tal-UE li jkollha aċċess spazjali awtonomu, filwaqt li tiddependi fuq industrija indipendenti tal-UE, aċċess garantit għad-*data* u għas-servizzi spazjali tal-UE u tużahom b'mod sikur u sigur.

Fir-rigward tal-finanzjament tal-Programm, għew ivvalutati **żewġ alternattivi**.

Ix-*"Xenarju bażi"* kien jikkonsisti minn tnaqqis (-15 %) tal-baġit attwali, filwaqt li jitqies il-*hrug* tar-Renju Unit mill-UE. Ix-xenarju propost kien jikkonsisti minn livell sostnut ta' finanzjament, b'żieda ta' 50 %, meta mqabbel mal-baġit attwali.

Ix-xenarju bażi għe kkunsidrat li mhux suffiċjenti sabiex jintlaħqu l-għanijiet ambizzjużi tal-politika spazjali tal-Unjoni kif enfasizzat fl-Istrateġija Spazjali għall-Ewropa. Għal Galileo, tnaqqis fil-baġit attwali jwassal għal degradazzjoni gradwali tal-infrastrutturi u tas-servizzi tiegħu u għall-*għeluq* definittiv tal-attivitajiet tiegħu fid-deċennji li ġejjin. Fir-rigward ta' EGNOS, dan il-programm jibqa' operazzjonali iżda ma jkunx jista' jawmenta l-programm Galileo kif previst fir-Regolament dwar il-GNSS. Konsegwenzi simili jistgħu jkunu mistennija għal Copernicus peress li l-arkitettura kollha ta' Copernicus b'kemm tkun tista' tissokta, aħseb u ara kemm tkun tista' twettaq xi titjib, billi ma tkunx tista' ssir is-sostituzzjoni shiha tas-satelliti eżistenti meta jilhq tmiem iċ-ċiklu tal-*ħajja* tagħhom fl-orbita.

Ix-xenarju propost jiżgura l-kontinwità fl-operazzjonijiet u fil-forniment tas-servizz, il-kostellazzjoni ta' 30 satelliti ta' Galileo, u l-evoluzzjoni teknoloġika, li jagħtu kontribut għall-varar tat-tieni generazzjoni, kif ukoll jagħtu sostenn għat-*tkattir* tas-*swieq* tal-applikazzjonijiet. Livell sostnut ta' finanzjament għal Copernicus jippermetti lill-Unjoni iżomm l-awtonomija u r-rwol mexxej tagħha fil-monitoraġġ ambjentali, fil-*ġestjoni* tal-emergenzi u fis-sostenn għas-sigurtà marittima u tal-fruntieri, kif ukoll jippermettilha tistabbilixxi livell ta' fiduċja sabiex is-settur downstream juża u jintegra d-*data* u l-informazzjoni ta' Copernicus abbażi tal-infrastruttura u tas-servizzi eżistenti ta' Copernicus.

Huwa mistenni li l-kontinwità ta' Galileo, ta' EGNOS, ta' Copernicus u tal-SST, permezz tal-forniment ta' riżorsi baġitarji adegwati, twassal benefiċċji soċjoekonomiċi u ambjentali sinifikanti, inkluz il-*holqien* ta' impjiegi godda. L-utenti finali jibbenefikaw direttament minn varjetà ta' applikazzjonijiet godda, li jtejbu l-mod kif in-nies jivvjaġġaw, jaħdmu u jikkomunikaw. Huwa mistenni li i-*ċittadini* jibbenefikaw minn servizzi tat-trasport favur l-ambjent u modernizzati, li jwasslu għal *ġestjoni* tat-traffiku iktar effiċjenti u b'inqas tniġġis.

Servizzi ta' emergenza iktar effiċjenti jiżguraw reazzjoni aħjar u iktar rapida fl-emergenzi, filwaqt li l-użu ta' applikazzjonijiet avvanzati tal-GNSS fl-agrikoltura flimkien mad-*data* dwar l-Osservazzjoni tad-Dinja se jiżgura iktar disponibbiltà ta' ikel sostenibbli.

Fir-rigward ta' GOVSATCOM, twettqet valutazzjoni tal-impatt shiha u awtonoma. Fid-29 ta' Settembru 2017, il-Bord tal-Iskrutinju Regolatorju ta' opinjoni pożittiva. Din il-valutazzjoni analizzat ix-xenarju bażi u erba' alternattivi ta' politika li jikkondividu sett komuni ta' elementi ewlenin sottostanti, inklużi r-rekwiżiti komuni tas-sigurtà, is-sinergiji bl-aggregazzjoni tad-domanda nazzjonali u tal-UE, il-koordinazzjoni tal-forniment, il-koerenza ċivili-militari, l-ekonomiji ta' skala u t-titjib fl-effiċjenza, li jsaħhu l-awtonomija u l-kompetittività industrijali tal-Unjoni. L-erba' alternattivi jvarjaw mil-lat tal-forniment peress li jużaw kapaċitajiet u servizzi nazzjonali jew inkella kummerċjali, jew tahlita tat-tnejn li huma. Ivarjaw ukoll fir-rigward tal-akkwiżizzjoni possibbli ta' infrastruttura spazjali fil-ġejjieni, permezz ta' shubija pubblika-privata jew inkella permezz ta' assi b'sjieda totalment tal-UE.

L-alternattiva li nżammet tottimizza l-vantaġġi tal-alternattivi differenti, tirrispetta s-sussidjarjetà, u tirrifletti r-rakkomandazzjonijiet tal-partijiet ikkonċernati. L-aggregazzjoni tal-utenti ċivili u militari fil-livelli nazzjonali u tal-UE, il-finanzjament tas-servizzi permezz tal-baġit tal-Programm, u l-użu kemm ta' assi nazzjonali kif ukoll ta' assi kummerċjali b'akkreditazzjoni tas-sigurtà se jagħtu lok għal bidu rapidu tal-operazzjonijiet u se jtejbju l-flessibbiltà u l-ambitu ta' GOVSATCOM. Is-shubijiet pubbliċi-privati kosteffettivi jitqiesu bħala l-aqwa għall-iżvilupp tal-infrastruttura spazjali fil-ġejjieni, jekk dan ikun meħtieġ. Ċentru b'sjieda tal-UE u rekwiżiti koerenti tas-sigurtà huma indispensabbli.

Fir-rigward tal-Programm, fil-11 ta' April 2018 gie ppreżentat abbozz tal-valutazzjoni tal-impatt (li jeskludi GOVSATCOM li kienet koperta b'valutazzjoni tal-impatt oħra) lill-Bord tal-Iskrutinju Regolatorju. Fit-13 ta' April 2018, il-Bord tal-Iskrutinju Regolatorju ta' opinjoni negattiva. Sussegwentement, l-abbozz tar-rapport gie emendat konsiderevolment sabiex iqis ir-rakkomandazzjonijiet għal titjib, b'mod partikolari:

- Deskrizzjoni iktar ċara tal-isfidi li qed jiffaċċja l-Programm, inkluża deskrizzjoni aħjar tal-origini tal-isfidi (sfidi politiċi, sfidi globali, sfidi bbażati fuq it-tagħlimiet meħuda minn programmi eżistenti)
- Rabtiet iktar ċari bejn dawn l-isfidi u l-għanijiet speċifiċi tal-Programm
- Deskrizzjoni iktar ċara tal-prijoritajiet tal-Programm u ta' kif huma marbuta mal-isfidi u mal-għanijiet
- Kjarifiki fir-rigward tat-tibdil dwar il-governanza tal-Programm
- Informazzjoni addizzjonali dwar l-allokazzjoni baġitarja għall-attivitajiet prinċipali

It-tieni abbozz intbagħat lill-Bord tal-Iskrutinju Regolatorju fil-25 ta' April 2018. Fit-3 ta' Mejju 2018, il-Bord ta' opinjoni pożittiva b'rakkomandazzjoni għal titjib ulterjuri fir-rapport b'żewġ aspetti ewlenin. Sussegwentement u skont l-istruzzjoni biex daww il-kummenti jitqiesu qabel it-tnedija tal-konsultazzjoni bejn is-servizzi, l-abbozz tar-rapport gie emendat, b'mod partikolari fir-rigward tal-punti li ġejjin:

- Deskrizzjoni mtejbja tad-diviżjoni tar-responsabbiltajiet bejn l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali u l-Kummissjoni
- Spjegazzjoni addizzjonali dwar il-baġit allokat għall-kontinwità u għal attivitajiet godda
- Distinzjoni aħjar bejn l-għanijiet ġenerali u l-għanijiet speċifiċi

Il-Bord tal-Iskrutinju Regolatorju ta' opinjoni pożittiva dwar l-abbozz tal-valutazzjoni tal-impatt fit-3 ta' Mejju 2018.

- **Idoneità regolatorja u simplifikazzjoni**

Kif spjegat hawn fuq, ir-Regolament propost għandu l-għan li jissimplifika b'mod konsiderevoli l-leġislazzjoni fis-sehh peress li jikkonsolida l-komponenti ewlenin tal-Programm Spazjali tal-Unjoni f'test wiehed u jissostitwixxi tliet Regolamenti tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u deċiżjoni tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, li attwalment jirregolaw dawk il-komponenti.

- **Drittijiet fundamentali**

Ir-Regolament propost fih l-istipulazzjonijiet tas-soltu dwar il-protezzjoni tad-*data* personali u l-privatezza. B'mod partikolari, jistipula li d-*data* personali kollha li tintuża fil-kuntest tal-kompiti u tal-attivitajiet previsti f'dan ir-Regolament, inkluż mill-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali, trid tiġi pproċessata skont il-liġi applikabbli dwar il-protezzjoni tad-*data* personali.

4. IMPLIKAZZJONIJIET BAĠITARJI

Il-kontribuzzjoni tal-Unjoni għall-Programm mill-2021 hija ta' EUR 16-il biljun bil-prezzijiet attwali.

Il-biċċa l-kbira tal-baġit jiġi implimentat permezz ta' ġestjoni indiretta bis-saħħa ta' ftehimiet ta' kontribuzzjoni mal-entitajiet inkarigati.

Il-kostijiet stmati tal-Programm huma r-riżultat ta' għadd ta' analizi estensivi, bis-sostenn tal-għarfien espert miksub mill-Kummissjoni fil-ġestjoni ta' azzjonijiet eżistenti (Galileo, EGNOS, Copernicus u l-SST) u permezz ta' studji ta' thejjija u konsultazzjonijiet mal-partijiet ikkonċernati għal GOVSATCOM. Dan l-għarfien espert miksub mill-Kummissjoni huwa fattur essenzjali biex tiġi żgurata l-kontinwità tal-azzjonijiet. Ir-rekwiżiti stmati fir-Riżorsi Umani kif indikati fid-Dikjarazzjoni Finanzjarja li takkumpanja dan ir-Regolament jirriflettu din il-htieġa ta' kontinwità fl-għarfien espert.

5. ELEMENTI OHRA

- **Pjanijiet ta' implimentazzjoni u arrangamenti dwar il-monitoraġġ, l-evalwazzjoni u r-rapportar**

Ir-Regolament propost jistipula li l-Programm irid jiġi implimentat mill-Kummissjoni permezz tal-programmi ta' ħidma msemija fl-[Artikolu 108] tar-Regolament Finanzjarju, filwaqt li jitqiesu l-htigijiet li qed jevolvu tal-utenti u l-iżviluppi teknoloġiċi.

L-implimentazzjoni tar-Regolament propost trid tiġi mmonitorjata b'għadd ta' modi.

L-ewwel nett, il-Kummissjoni trid tirrapporta kull sena lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-implimentazzjoni tal-Programm. Ir-rapport irid jinkludi l-informazzjoni dwar il-ġestjoni tar-riskji, il-kostijiet ġenerali, il-kost annwali tat-thaddim, ir-riżultati tas-sejhiet għall-offerti, id-dhul, l-iskeda u l-prestazzjoni.

It-tieni nett, l-indikaturi tal-prestazzjoni jridu jiġu definiti għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-Programm u sabiex jintlaħqu l-għanijiet tar-Regolament, filwaqt li l-benefiċjarji tal-fondi mill-Unjoni jkunu obbligati jipprovdu l-informazzjoni rilevanti. Trid tingabar ukoll id-*data* dwar l-esplotazzjoni u l-varar tar-riżultati tar-riċerka u tal-innovazzjoni, inkluż permezz tal-monitoraġġ tal-finanzjament allokat għall-użu tar-riżultati tar-riċerka u tal-innovazzjoni, b'mod partikolari minn Horizon Europe.

It-tielet nett, il-Programm irid jiġi evalwat minn tal-inqas darba kull erba' snin. Dawn l-evalwazzjonijiet iridu jitwettqu fiż-żmien propizju sabiex ikunu jistgħu jittiehdu d-deċiżjonijiet xierqa.

L-evalwazzjonijiet se jitwettqu b'konformità mal-paragrafi 22 u 23 tal-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016¹⁰, fejn it-tliet istituzzjonijiet ikkonfermaw li jenhtieg li l-evalwazzjonijiet tal-leġislazzjoni u tal-politika eżistenti jipprovdu l-bażi għal valutazzjonijiet tal-impatt ta' alternattivi għal azzjoni ulterjuri. L-evalwazzjonijiet se jivvalutaw l-effetti tal-Programm fil-post abbażi tal-indikaturi/miri tal-Programm u abbażi ta' analiżi dettaljata tal-livell li fih il-Programm jista' jitleqq li jkun rilevanti, effettiv, effiċjenti, jipprovdi biżżejjed valur miżjud għall-UE u jkun koerenti ma' politiki oħra tal-UE. Dawn se jinkludu t-tagħlimiet meħuda sabiex jiġu identifikati xi nuqqasijiet/problemi jew kwalunkwe potenzjal biex l-azzjonijiet jew ir-riżultati tagħhom jittejjbu b'mod ulterjuri, u sabiex tiġi meġhuna l-massimizzazzjoni tal-esplorazzjoni/tal-impatt tagħhom.

Il-konkluzjonijiet tal-evalwazzjonijiet, flimkien mal-osservazzjonijiet tal-Kummissjoni, iridu jiġu kkomunikati lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni.

- **Spjegazzjoni fid-dettall tad-dispożizzjonijiet speċifiċi tal-proposta**

Ir-Regolament propost fih 12-il titolu.

It-Titolu I fih id-dispożizzjonijiet ġenerali li jstabbilixxu, fost affarijiet oħra, is-sugġett tar-Regolament, il-komponenti tal-Programm, l-għanijiet ta' dak il-Programm u l-prinċipju tas-sjieda tal-Unjoni tal-assi li jinholqu jew li jiġu żviluppati fil-qafas tal-Programm.

It-Titolu II jistipula l-kontribuzzjonijiet u l-mekkaniżmi baġitarji tal-Programm.

It-Titolu III jstabbilixxi d-dispożizzjonijiet finanzjarji applikabbli għall-Programm. Fir-rigward tal-akkwist pubbliku, minhabba l-kumplessità u l-ispeċifità tal-kuntratti li jridu jiġu konklużi fis-settur spazjali, jehtieg li jiġu previsti miżuri relatati mal-implimentazzjoni tar-Regolament Finanzjarju. Id-dispożizzjonijiet finanzjarji jridu jippermettu wkoll li jiġu ssodisfati l-htigijiet differenti tad-diversi komponenti tal-programm u li tintuża firxa ta' forum ta' kooperazzjoni u ta' shubija bejn il-partijiet ikkonċernati.

It-Titolu IV jirrigwarda l-governanza tal-Programm. Dan jiddeskrivi r-rwol li jridu jaqdu dawn l-erba' atturi ewlenin tal-programm, jiġifieri l-Kummissjoni, l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali, l-Aġenzija Spazjali Ewropea u l-Istati Membri, u r-relazzjonijiet bejn dawn id-diversi atturi.

It-Titolu V jirrigwarda s-sigurtà, li hija partikolarment importanti fid-dawl tan-natura strateġika ta' diversi komponenti tal-Programm u r-rabtiet bejn l-ispejjeż u s-sigurtà. Livell għoli ta' sigurtà għandu jintlaħaq u jinżamm billi jiġu imposti arranġamenti effettivi ta' governanza, li fil-biċċa l-kbira tagħhom ikunu bbażati fuq l-esperjenza tal-Istati Membri u fuq l-esperjenza miksuba mill-Kummissjoni f'dawn l-aħħar snin. Barra minn hekk, bħal kwalunkwe programm b'dimensjoni strateġika, il-Programm għandu jkun soġġett għal akkreditazzjoni indipendenti tas-sigurtà skont l-istandards xierqa f'dan ir-rigward.

It-Titolu VI jirrigwarda Galileo u EGNOS. Fil-biċċa l-kbira tagħhom, dawn id-dispożizzjonijiet huma bbażati fuq id-dispożizzjonijiet rilevanti tar-Regolament (UE) Nru 1285/2013 dwar il-GNSS, izda ġew aġġornati u aġġustati fejn mehtieg, filwaqt li tqies

¹⁰ Il-Ftehim Interistituzzjonali bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016; GU L 123, 12.5.2016, p. 1-14.

fost affarijiet ohra li issa dawn iż-żewġ sistemi huma operazzjonali u saru komponenti tal-programm spazjali ġenerali tal-Unjoni.

It-Titolu VII jirrigwarda Copernicus. Dan it-titolu fih xi dispożizzjonijiet li huma simili hafna għal dawk fir-Regolament attwali (UE) Nru 377/2014 dwar Copernicus, iżda minkejja dan jirrifletti ċertu żviluppi maġġuri tas-sistema ffokati fuq l-ipproċessar u l-ġestjoni tad-*data* u l-istabbiliment ta' qafas ġuridiku ġenerali.

It-Titolu VIII jistabbilixxi d-dettalji tal-komponenti l-oħra tal-Programm Spazjali tal-Unjoni, b'mod prinċipali l-SST u GOVSATCOM. Billi d-dispożizzjonijiet dwar l-SST jissejsu fuq dawk li diġà kienu ġew stabbiliti fid-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE dwar l-SST, it-taqsimu dwar GOVSATCOM hija kompletament ġdida.

It-Titolu IX jibdel l-isem tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea f'Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali u jemenda whud mir-regoli operazzjonali tal-Aġenzija li attwalment huma stabbiliti fir-Regolament (UE) Nru 912/2010. Dan it-tibdil jirrifletti b'mod partikolari r-rwol il-ġdid assenjat lill-Aġenzija, li l-kompiti tagħha ġew estenzi sabiex potenzjalment jinkludu l-komponenti kollha tal-Programm Spazjali tal-Unjoni.

It-Titoli X, XI u XII jistabbilixxu rispettivament id-dispożizzjonijiet mixxellanji, id-dispożizzjonijiet dwar id-delega kif ukoll miżuri ta' implimentazzjoni u dispożizzjonijiet finali.

- **Integrazzjoni tal-azzjoni klimatika**

Il-proposta tal-Kummissjoni għall-Qafas Finanzjarju Pluriennali 2021-2027 stabbiliet għan iktar ambizzjuż għall-integrazzjoni tal-azzjoni klimatika fil-programmi kollha tal-UE, b'mira ġenerali ta' 25 % tan-nefqa tal-UE bħala kontribuzzjoni biex jintlaħqu l-għanijiet klimatiċi. Il-kontribuzzjoni ta' dan il-programm biex tinkiseb din il-mira ġenerali se tiġi segwita permezz ta' sistema ta' markaturi klimatiċi tal-UE f'livell xieraq ta' diżaggregazzjoni, li tinkludi l-użu ta' metodoloġiji iktar preċiżi fejn dawn ikun disponibbli. Il-Kummissjoni se tkompli tippreżenta l-informazzjoni kull sena f'termini ta' approprjazzjonijiet ta' impenn fil-kuntest tal-abbozz tal-baġit annwali.

Sabiex tagħti sostenn għall-użu shiħ tal-potenzjal tal-programm sabiex tgħin biex jintlaħqu l-għanijiet klimatiċi, il-Kummissjoni se tfittex li tidentifika azzjonijiet rilevanti matul il-proċessi tat-thejjija, tal-implimentazzjoni, tar-rieżami u tal-evalwazzjoni tal-programm.

Proposta għal

REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

li jistabbilixxi l-programm spazjali tal-Unjoni u l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali u li jhassar ir-Regolamenti (UE) Nru 912/2010, (UE) Nru 1285/2013 u (UE) Nru 377/2014 u d-Deċiżjoni 541/2014/UE

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 189(2) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġiżlattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġiżlattiva ordinarja,

Billi:

- (1) It-teknoloġija, id-*data* u s-servizzi spazjali saru indispensabbli fil-ħajja ta' kuljum taċ-ċittadini Ewropej u jaqdu rwol essenzjali biex jiġu mharsa ħafna interessi strateġiċi. L-industrija spazjali tal-Unjoni diġà hija wahda mill-iktar kompetittivi fid-dinja. Madankollu, il-fatt li qegħdin jiffaċċaw atturi ġodda u l-fatt li qegħdin jiġu żviluppati teknoloġiji ġodda qegħdin jirrivoluzzjonaw il-mudelli industrijali tradizzjonali. Għalhekk, huwa kruċjali li l-Unjoni tibqa' attur internazzjonali ewlieni b'libertà estensiva ta' azzjoni fil-qasam tal-ispazju, thegġeg il-progress xjentifiku u tekniku, u toffri sostenn għall-kompetittività u għall-kapaċità ta' innovazzjoni tal-industrija tas-settur spazjali fl-Unjoni, b'mod partikolari l-imprizi żgħar u ta' daqs medju, in-negozji ġodda u n-negozji innovattivi.
- (2) L-iżvilupp tas-settur spazjali storikament dejjem kien marbut mas-sigurtà. F'ħafna każijiet, it-tagħmir, il-komponenti u l-istrumenti li jintużaw fis-settur spazjali huma oġġetti b'użu doppju. Għalhekk, jenhtieg li jiġu sfruttati l-possibiltajiet li joffri l-ispazju għas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha.
- (3) L-Unjoni ilha tiżviluppa l-inizjattivi u l-programmi spazjali tagħha stess sa minn tmiem id-Disghinijiet, b'mod partikolari s-Servizz Ewropew ta' Navigazzjoni b'Kopertura Geostazzjonarja (EGNOS) u mbagħad Galileo u Copernicus, li jirrispondu għall-htigijiet taċ-ċittadini tal-Unjoni u għar-rekwiżiti tal-politiki pubbliċi. Mhux biss jenhtieg li tiġi żgurata l-kontinwità ta' daww l-inizjattivi, iżda dawn iridu jiġu mtejba, sabiex jibqgħu minn ta' quddiem fid-dawl tal-iżvilupp fit-teknoloġija u tat-trasformazzjonijiet fl-oqsma diġitali u tat-teknoloġiji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni, sabiex jissodisfaw il-htigijiet il-ġodda tal-utenti u sabiex ikunu jistgħu jissodisfaw il-prioritajiet politiċi bħat-tibdil fil-klima, inkluż il-monitoraġġ tat-tibdil fl-Artiku, is-sigurtà u d-difiża.
- (4) Jehtieg li l-Unjoni tiżgura l-libertà ta' azzjoni u l-awtonomija tagħha sabiex ikollha aċċess għall-ispazju u tkun tista' tużah b'mod sikur. Għalhekk, huwa essenzjali li jibqa' jkollha aċċess spazjali awtonomu, affidabbli u kosteffettiv, speċjalment fir-rigward tal-infrastruttura u t-

teknoloġija kritiċi, is-sigurtà pubblika u s-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. Għalhekk, jenhtieg li l-Kummissjoni jkollha l-possibbiltà li taggrega s-servizzi tal-illanċjar fil-livell Ewropew, kemm għall-htigijiet tagħha stess u kemm għal dawk ta' entitajiet oħra, fuq talba tagħhom, inklużi l-Istati Membri, b'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 189(2) tat-Trattat. Huwa kruċjali wkoll li l-Unjoni jibqa' jkollha faċilitajiet infrastrutturali ta' llanċjar li jkunu moderni, effiċjenti u flessibbli. Minbarra l-miżuri meħuda mill-Istati Membri u mill-Aġenzija Spazjali Ewropea, jenhtieg li l-Kummissjoni tikkunsidra modi kif tagħti sostenn lil dawn il-faċilitajiet. B'mod partikolari, fejn l-infrastruttura spazjali tal-art meħtieġa biex jitwettaq l-illanċjar b'konformità mal-htigijiet tal-Programm trid tinzamm jew tiġi aġġornata, jenhtieg li jkun possibbli li tali adattamenti jiġu ffinanzjati parzjalment fil-qafas tal-Programm, b'konformità mar-Regolament Finanzjarju u fejn ikun jista' jiġi stabbilit valur miżjud ċar għall-UE, bil-ħsieb li tinkiseb kosteffiċjenza aħjar għall-Programm.

- (5) Sabiex issaħħah il-kompetittività tal-industrija spazjali tal-Unjoni u tikseb kapaċitajiet fid-disinn, fil-bini u fit-tħaddim tas-sistemi tagħha stess, jenhtieg li l-Unjoni tagħti sostenn għall-holqien, għat-tkabbir u għall-iżvilupp tal-industrija spazjali kollha. Jenhtieg li l-holqien ta' mudell li jiffavorixxi n-negozju u l-innovazzjoni jingħata sostenn anke fil-livelli Ewropej, reġjonali u nazzjonali billi jiġu stabbiliti ċentri spazjali li jgħibu flimkien is-setturi spazjali, diġitali u tal-utenti. Jenhtieg li l-Unjoni trawwem l-espansjoni ta' kumpaniji spazjali bbażati fl-Unjoni biex tgħinhom jirnexxu, inkluż billi tagħti sostenn fl-aċċess għall-finanzjament ta' riskju fid-dawl tan-nuqqas ta' aċċess xieraq fl-Unjoni għall-ekwità privata għan-negozji godda tal-qasam spazjali u billi toħloq shubijiet għall-innovazzjoni (l-approċċ tal-ewwel kuntratt).
- (6) Minhabba l-kopertura u l-potenzjal tiegħu li jgħin biex jissolvew l-isfidi globali, il-programm spazjali tal-Unjoni ("Programm") għandu dimensjoni internazzjonali qawwiya. Għalhekk, il-Kummissjoni trid tkun tista' tiġġestixxi u tikkoordina, f'isem l-Unjoni, l-attivitajiet fix-xena internazzjonali, b'mod partikolari biex tiddefendi l-interessi tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha fil-fora internazzjonali, inkluż fil-qasam tal-frekwenzi, tippromwovi t-teknoloġija u l-industrija tal-Unjoni, u thegġeg il-koooperazzjoni fil-qasam tat-taħriġ, filwaqt li tqis il-htieġa li tiżgura r-reċiprocità tad-drittijiet u tal-obbligi tal-partijiet. Huwa partikolarment importanti li l-Unjoni tiġi rrapprezentata mill-Kummissjoni fil-korpi tal-Programm Internazzjonali Cospas-Sarsat jew fil-korpi settorjali rilevanti tan-NU inkluża l-Organizzazzjoni tal-Ikel u l-Aġrikoltura, kif ukoll l-Organizzazzjoni Meteoroloġika Dinjija.
- (7) Jenhtieg li l-Kummissjoni tippromwovi, flimkien mal-Istati Membri u r-Rappreżentant Għoli, imġiba responsabbli fl-ispazju u fl-ispazju lil hinn mill-atmosfera, u li tesplora l-possibbiltà għal adeżjoni mal-Konvenzjonijiet rilevanti tan-NU.
- (8) Il-Programm għandu għanijiet simili bħal ta' programmi oħra tal-Unjoni, b'mod partikolari Horizon Europe, il-Fond InvestEU, il-Fond Ewropew għad-Difiża u l-Fondi fil-qafas tar-Regolament (UE) [ir-Regolament dwar id-Dispożizzjonijiet Komuni]. Għalhekk, jenhtieg li jiġi previst il-finanzjament kumulattiv minn dawk il-programmi, diment li ma jkoprix l-istess partiti tal-kostijiet, b'mod partikolari permezz ta' arrangamenti għal finanzjament kumplementari mill-programmi tal-Unjoni fejn il-modalitajiet ta' ġestjoni jippermettu f'sekwenza, b'mod alternanti, jew permezz ta' kombinazzjoni tal-fondi, inkluż għall-finanzjament kongunt tal-azzjonijiet, li jippermettu, fejn ikun possibbli, li jkun hemm shubijiet għall-innovazzjoni u operazzjonijiet ta' taħlit. Għaldaqstant, matul l-implimentazzjoni tal-Programm, jenhtieg li l-Kummissjoni tippromwovi sinerġiji ma' programmi oħra relatati tal-Unjoni li jippermettu, fejn ikun possibbli, l-użu ta' aċċess għall-finanzjament ta' riskju, għas-shubijiet għall-innovazzjoni, u għall-finanzjament kumulattiv jew imħallat.
- (9) L-għanijiet ta' politika ta' dan il-Programm se jiġu indirizzati wkoll bħala oqsma eliġibbli għall-operazzjonijiet ta' finanzjament u ta' investiment permezz tal-istrumenti finanzjarji u l-

garanzija baġitarja tal-Fond InvestEU, b'mod partikolari fil-qafas tal-aspetti ta' politika tiegħu dwar l-infrastruttura sostenibbli u dwar ir-riċerka, l-innovazzjoni u diġitalizzazzjoni. Is-sostenn finanzjarju jenħtieġ li jintuża biex jiġu indirizzati b'mod proporzjonat il-fallimenti tas-suq jew is-sitwazzjonijiet ta' investiment subottimali, u jenħtieġ li l-azzjonijiet ma jidduplikawx jew ma jeskludux il-finanzjament privat jew joħolqu distorsjoni fil-kompetizzjoni tas-suq intern. Jenħtieġ li l-azzjonijiet ikollhom valur miżjud Ewropew ċar.

- (10) Il-koerenza u s-sinergiji bejn Horizon Europe u l-Programm se jrawmu settur spazjali Ewropew kompetittiv u innovattiv; se jsaħħu l-awtonomija tal-Ewropa fl-aċċess u fl-użu tal-ispace f'ambjent sigur u sikur; u se jsaħħu r-rwol tal-Ewropa bħala attur globali. Soluzzjonijiet rivoluzzjonarji f'Horizon Europe se jingħataw sostenn permezz tad-*data* u tas-servizzi disponibbli bis-saħħa tal-Programm għall-komunità tar-riċerka u tal-innovazzjoni.
- (11) Huwa importanti li l-Unjoni jkollha s-sjieda tal-assi tangibbli u intangibbli kollha li jinholqu jew li jiġu żviluppati permezz tal-akkwist pubbliku li tiffinanzja bħala parti mill-programm spazjali tagħha. Sabiex tiġi żgurata konformità shiha ma' kwalunkwe dritt fundamentali marbut mas-sjieda, jenħtieġ li jsiru l-arrangamenti meħtieġa mas-sidien eżistenti. Jenħtieġ li tali sjieda tal-Unjoni tkun mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li l-Unjoni, skont dan ir-Regolament u fejn jitqies li jkun xieraq abbażi ta' valutazzjoni każ b'każ, daww l-assi tagħmilhom disponibbli għal partijiet terzi jew tiddisponi minnhom.
- (12) Dan ir-Regolament jistabbilixxi pakkett finanzjarju għall-Programm li jrid jikkostitwixxi l-ammont ta' referenza primarja, skont it-tifsira tal-punt 17 tal-Ftehim Interistituzzjonali tat-2 ta' Diċembru 2013 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Kummissjoni dwar dixxiplina baġitarja, dwar kooperazzjoni f'materji ta' baġit u dwar ġestjoni finanzjarja tajba, għall-Parlament Ewropew u għall-Kunsill matul il-proċedura baġitarja annwali.
- (13) Dan il-Programm se jagħti kontribut għall-integrazzjoni tal-azzjonijiet klimatiċi u għall-ksib ta' mira ġenerali ta' 25 % tan-nefqa tal-baġit tal-UE biex jintlaħqu l-għanijiet klimatiċi, filwaqt li jirrifletti l-importanza li jiġi indirizzat it-tibdil fil-klima b'konformità mal-impenji tal-Unjoni għall-implimentazzjoni tal-Ftehim ta' Pariġi u tal-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-Nazzjonijiet Uniti. Matul it-tnejn u l-implimentazzjoni tal-Programm se jiġu identifikati azzjonijiet rilevanti, li se jiġu vvalutati mill-ġdid fil-kuntest tal-proċessi rilevanti ta' evalwazzjoni u ta' rieżami.
- (14) Jenħtieġ li kwalunkwe dħul iġġenerat mill-Programm imur għall-Unjoni sabiex jikkompensa parzjalment l-investimenti li diġà tkun għamlet, u jenħtieġ li dak id-dħul jintuża biex jingħata sostenn għall-għanijiet tal-Programm. Għall-istess raġuni, jenħtieġ li jkun possibbli li jkun previst mekkanizmu ta' kondiviżjoni tad-dħul fil-kuntratti konklużi ma' entitajiet tas-settur privat.
- (15) Peress li l-Programm huwa, fil-prinċipju, iffinanzjat mill-Unjoni, jenħtieġ li l-kuntratti tal-akkwist konklużi fil-qafas ta' dan il-programm jikkonformaw mar-regoli tal-Unjoni. F'dak il-kuntest, jenħtieġ li l-Unjoni tkun responsabbli wkoll għad-definizzjoni tal-għanijiet li jridu jintlaħqu fir-rigward tal-akkwist pubbliku.
- (16) Il-Programm jiddependi fuq teknoloġiji kumplessi u li jinbidlu b'mod kostanti. Id-dipendenza fuq tali teknoloġiji tirriżulta f'incertezza u f'riskji għall-kuntratti pubbliċi konklużi fil-qafas ta' dan il-programm, peress li daww il-kuntratti jinvolvu impenji fit-tul għat-tagħmir jew għas-servizzi. Għalhekk, minbarra r-regoli stabbiliti fir-Regolament Finanzjarju, huma meħtieġa miżuri speċifiċi li jikkonċernaw il-kuntratti pubbliċi. Għaldaqstant, jenħtieġ li jkun possibbli li jingħata kuntratt fil-forma ta' kuntratt kundizzjonali b'pagamenti fi stadji, tiddaħhal emenda, taħt ċerti kundizzjonijiet, fil-kuntest tal-prestazzjoni tiegħu, jew jiġi impost livell minimu ta' sottokuntrattar. Fl-aħħar nett, minhabba l-incertezzi teknoloġiċi li jikkarakterizzaw il-komponenti tal-Programm, il-prezzijiet tal-kuntratti mhux dejjem jistgħu jitbassru b'mod

akkurat u għalhekk jenhtieg li jkun possibbli li jiġu konklużi kuntratti minghajr ma jiġi stipulat prezz fiss rigidu u li jiġu inklużi klawżoli li jissalvagwardjaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni.

- (17) Sabiex jintlahqu l-għanijiet tal-Programm, huwa importanti li, fejn ikun xieraq, wiehed ikun jista' jserrah fuq il-kapaċitajiet offruti mill-entitajiet pubbliċi u privati tal-Unjoni li huma attivi fil-qasam spazjali u li jkun jista' jaħdem ukoll fil-livell internazzjonali ma' pajjiżi terzi jew ma' organizzazzjonijiet internazzjonali. Għal dik ir-raġuni, irid ikun hemm lok għall-possibbiltà li jintużaw l-ghodod rilevanti kollha li huma previsti bir-Regolament Finanzjarju (b'mod partikolari l-ghotjiet, il-premijiet u l-istrumenti finanzjarji), diversi metodi ta' ġestjoni (bħall-ġestjoni diretta u indiretta, is-sħubijiet pubbliċi-privati u l-imprizi kongunti) u proċeduri kongunti tal-akkwist.
- (18) Fir-rigward tal-ghotjiet b'mod iktar speċifiku, l-esperjenza wriet li l-użu mill-utenti u mis-suq u s-sensibilizzazzjoni ġenerali jaħdmu aħjar b'mod decentralizzat milli b'approċċ minn fuq għal isfel mill-Kummissjoni. Il-vawċers, li huma forma ta' sostenn finanzjarju minn benefiċjarju ta' għotja lil partijiet terzi, kienu fost l-azzjonijiet bl-ogħla rata ta' suċċess għall-entranti godda u għall-imprizi żgħar u ta' daqs medju. Madankollu, dawn ġew imxekkla mil-limitu massimu fuq is-sostenn finanzjarju impost bir-Regolament Finanzjarju. Għalhekk, jenhtieg li dan il-limitu massimu joghla għall-Programm Spazjali tal-UE sabiex iżomm mal-andament tal-potenzjal dejjem jikber tal-applikazzjonijiet tas-suq fis-settur spazjali.
- (19) Jenhtieg li t-tipi ta' finanzjament u l-metodi ta' implimentazzjoni fil-qafas ta' dan ir-Regolament jintgħażlu abbażi ta' kemm ikunu jistgħu jilhqqu l-għanijiet speċifiċi tal-azzjonijiet u jwasslu r-rizultati, filwaqt li jitqiesu, b'mod partikolari, il-kostijiet tal-kontrolli, il-piż amministrattiv, u r-riskju mistenni tan-nuqqas ta' konformità. Jenhtieg li dan jinkludi l-kunsiderazzjoni tal-użu ta' somma f'daqqa, ta' rati fissi u ta' kostijiet unitarji, kif ukoll il-finanzjament mhux marbut mal-kostijiet imsemmija fl-[Artikolu 125(1)] tar-Regolament Finanzjarju.
- (20) Ir-Regolament (UE, Euratom) Nru [ir-Regolament Finanzjarju ġdid] (ir-"Regolament Finanzjarju") japplika għal dan il-Programm. Jistabbilixxi regoli dwar l-implimentazzjoni tal-baġit tal-Unjoni, inklużi r-regoli dwar għotjiet, premijiet, akkwist pubbliku, implimentazzjoni indiretta, assistenza finanzjarja, strumenti finanzjarji u garanziji baġitarji.
- (21) Skont [ir-referenza trid tigi aġġornata kif jixraq skont deċiżjoni ġdida dwar l-OCTs: l-Artikolu 88 tad-Deċiżjoni tal-Kunsill .../.../UE], jenhtieg li l-persuni u l-entitajiet stabbiliti f'pajjiżi u f'territorji extra-Ewropej (OCTs) ikunu eliġibbli għal finanzjament soġġett għar-regoli u għall-għanijiet tal-Programm u għall-arranġamenti possibbli applikabbli għall-Istat Membru li miegħu l-pajjiż jew it-territorju extra-Ewropew rilevanti jkun marbut.
- (22) Ir-regoli finanzjarji orizzontali adottati mill-Parlament Ewropew u mill-Kunsill abbażi tal-Artikolu 322 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea japplikaw għal dan ir-Regolament. Dawn ir-regoli huma stabbiliti fir-Regolament Finanzjarju u jistabbilixxu b'mod partikolari l-proċedura għall-istabbiliment u għall-implimentazzjoni tal-baġit permezz ta' għotjiet, ta' akkwist, ta' premijiet u ta' implimentazzjoni indiretta, u jipprevedu kontrolli fuq ir-responsabbiltà tal-atturi finanzjarji. Ir-regoli adottati abbażi tal-Artikolu 322 tat-TFUE jikkonċernaw ukoll il-protezzjoni tal-baġit tal-Unjoni f'każ ta' nuqqasijiet ġeneralizzati fir-rigward tal-istat ta' dritt fl-Istati Membri, peress li l-istat ta' dritt huwa prekundizzjoni essenzjali għal ġestjoni finanzjarja tajba u għal finanzjament effettiv mill-UE.

- (23) Skont ir-Regolament Finanzjarju, ir-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 2988/95¹¹, ir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96¹² u r-Regolament tal-Kunsill (UE) 2017/1939¹³, l-interessi finanzjarji tal-Unjoni jridu jiġu protetti permezz ta' miżuri proporzjonati, inklużi l-prevenzjoni, l-identifikazzjoni, il-korrezzjoni u l-investigazzjoni ta' irregolaritajiet u ta' frodi, l-irkupru ta' fondi mitlufa, imħallsa bi żball jew li ntuzaw b'mod mhux korrett u, fejn ikun xieraq, l-impożizzjoni ta' sanzjonijiet amministrattivi. B'mod partikolari, skont ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 u r-Regolament (Euratom, KE) Nru 2185/96, l-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) jista' jwettaq investigazzjonijiet amministrattivi, inklużi kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, bil-ħsieb li jistabbilixxi jekk kienx hemm frodi, korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali oħra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni. Skont ir-Regolament (UE) 2017/1939, l-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (UPPE) jista' jinvestiga u jressaq kazijiet ta' frodi u reati kriminali oħra li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni, kif previst fid-Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁴. Skont ir-Regolament Finanzjarju, kull persuna jew entità li tirċievi fondi mill-Unjoni trid tikkoopera għalkollox fil-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni, filwaqt li trid tagħti d-drittijiet u l-aċċess meħtieġa lill-Kummissjoni, lill-OLAF, lill-UPPE u lill-Qorti Ewropea tal-Awdituri (QEA) u tiżgura li kwalunkwe parti terza involuta fl-implimentazzjoni tal-fondi mill-Unjoni tagħti drittijiet ekwivalenti.
- (24) Il-pajjiżi terzi li huma membri taż-Żona Ekonomika Ewropea (ŻEE) jistgħu jipparteċipaw fi programmi tal-Unjoni fil-qafas tal-kooperazzjoni stabbilita skont il-Ftehim ŻEE li jipprevedi l-implimentazzjoni tal-programmi permezz ta' deċizzjoni skont dak il-ftehim. Il-pajjiżi terzi jistgħu jipparteċipaw ukoll abbażi ta' strumenti ġuridiċi oħra. Jenħtieġ li tiġi introdotta dispożizzjoni speċifika fir-Regolament sabiex jingħataw id-drittijiet meħtieġa u l-aċċess għall-uffiċjal ta' awtorizzazzjoni responsabbli, għall-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u kif ukoll għall-Qorti Ewropea tal-Awdituri biex jeżerċitaw il-kompetenzi rispettivi tagħhom.
- (25) Governanza pubblika tajba tal-Programm tirrikjedi d-distribuzzjoni rigoruża tar-responsabbiltajiet u tal-kompiti fost id-diversi entitajiet involuti sabiex tiġi evitata d-duplikazzjoni u sabiex jitnaqqsu l-kostijiet li jaqbuż l-baġit u d-dewmien.
- (26) L-Istati Membri ilhom attivi fil-qasam tal-ispazju. Għandhom sistemi, infrastruttura, aġenziji u korpi nazzjonali marbuta mal-ispazju. Għalhekk, jistgħu jagħtu kontribut kbir għall-Programm, speċjalment għall-implimentazzjoni tiegħu, u jenħtieġ li jkunu meħtieġa jikkooperaw għalkollox mal-Unjoni biex jippromwovu s-servizzi u l-applikazzjonijiet tal-Programm. Jenħtieġ li l-Kummissjoni tkun tista' timmobilizza l-mezzi għad-dispożizzjoni tal-Istati Membri, u jaf tinkarigalhom kompiti mhux regolatorji fl-eżekuzzjoni tal-Programm u tibbenefika mill-assistenza tagħhom. Barra minn hekk, l-Istati Membri kkonċernati jenħtieġ li jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw il-protezzjoni tal-istazzjonijiet tal-art stabbiliti fit-territorji tagħhom. Minbarra dan, jenħtieġ li l-Istati Membri u l-Kummissjoni jaħdmu flimkien u ma' korpi internazzjonali u ma' awtoritajiet regolatorji xierqa biex jiżguraw li l-frekwenzi meħtieġa għall-Programm ikunu disponibbli u protetti sabiex ikun hemm lok għall-iżvilupp u għall-implimentazzjoni bis-ših tal-applikazzjonijiet abbażi tas-servizzi offruti,

¹¹ Ir-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 2988/95 tat-18 ta' Diċembru 1995 dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea (ĠU L 312, 23.12.95, p. 1).

¹² Ir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96 tal-11 ta' Novembru 1996 dwar il-verifiki u l-ispezzjonijiet fuq il-post imwettqa mill-Kummissjoni sabiex tipproteġi l-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea kontra l-frodi u irregolaritajiet oħra (ĠU L 292, 15.11.1996, p. 2-5).

¹³ Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2017/1939 tat-12 ta' Ottubru 2017 li jimplementa kooperazzjoni msahha dwar l-istabbiliment tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew ("l-UPPE") (ĠU L 283, 31.10.2017, p. 1-71).

¹⁴ Id-Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Lulju 2017 dwar il-ġlieda kontra l-frodi tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni permezz tal-ligi kriminali (ĠU L 198, 28.7.2017, p. 29).

b'konformità mad-Deciżjoni Nru 243/2012/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Marzu 2012 li tistabbilixxi programm pluriennali tal-politika tal-ispettru tar-radju¹⁵.

- (27) Bhala promotur tal-interess generali tal-Unjoni, huwa l-kompitu tal-Kummissjoni li timplimenta l-Programm, tassumi responsabbiltà generali u tippromwovi l-użu tiegħu. Sabiex tottimizza r-rizorsi u l-kompetenzi tad-diversi partijiet ikkonċernati, jenhtieg li l-Kummissjoni tkun tista' tiddelega ċerti kompiti. Barra minn hekk, il-Kummissjoni tinsab fl-aqwa pożizzjoni biex tistabbilixxi l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u operazzjonali prinċipali mehtieġa biex tiġi implimentata l-evoluzzjoni tas-sistemi u tas-servizzi.
- (28) Il-missjoni tal-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali ("l-Aġenzija"), li tissostitwixxi u tissuccedi lill-Aġenzija tal-GNSS Ewropea stabbilita bir-Regolament (UE) Nru 912/2010, hija li tagħti kontribut għall-Programm, b'mod partikolari fir-rigward tas-sigurtà. Għalhekk, jenhtieg li ċerti kompiti marbuta mas-sigurtà u mal-promozzjoni tal-Programm jiġu assenjati lill-Aġenzija. Fir-rigward tas-sigurtà b'mod partikolari, u minhabba l-esperjenza tagħha f'dan il-qasam, jenhtieg li l-Aġenzija tkun responsabbli għall-kompiti ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-azzjonijiet kollha tal-Unjoni fis-settur spazjali. Barra minn hekk, jenhtieg li twettaq il-kompiti li l-Kummissjoni tikkonferilha permezz ta' ftehim ta' kontribuzzjoni wiehed jew iktar li jkopri/u diversi kompiti speċifiċi ohra assoċjati mal-programm.
- (29) L-Aġenzija Spazjali Ewropea hija organizzazzjoni internazzjonali b'għarfien espert estensiv fil-qasam spazjali u li ntrabtet bi Ftehim Qafas mal-Komunità Ewropea fl-2004. Għalhekk, hija shab importanti fl-implimentazzjoni tal-Programm, li magħha jenhtieg li tiġi stabbilita kwalunkwe relazzjoni xierqa. F'dan ir-rigward, u b'konformità mar-Regolament Finanzjarju, huwa importanti li jiġi konkluż ftehim qafas ta' shubija finanzjarja mal-Aġenzija Spazjali Ewropea li jirregola r-relazzjonijiet finanzjarji kollha bejn il-Kummissjoni, l-Aġenzija u l-Aġenzija Spazjali Ewropea u li jiżgura l-konsistenza u l-konformità tagħhom mal-Ftehim Qafas mal-Aġenzija Spazjali Ewropea, b'mod partikolari mal-Artikolu 5 tiegħu. Madankollu, peress li l-Aġenzija Spazjali Ewropea mhijiex korp tal-Unjoni u mhijiex soġġetta għad-dritt tal-Unjoni, huwa essenzjali, sabiex jiġu protetti l-interessi tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, li tali ftehim isir bil-kundizzjoni li jiġu introdotti regoli operazzjonali xierqa fl-Aġenzija Spazjali Ewropea. Jenhtieg li l-ftehim ikun fih ukoll il-klawżoli kollha mehtieġa biex jiġu ssalvagwardjati l-interessi finanzjarji tal-Unjoni.
- (30) Il-funzjonament ta' SATCEN bhala kapacià awtonoma Ewropea li tipprovdi prodotti u servizzi li jirriżultaw mill-esplottazzjoni ta' assi spazjali rilevanti u ta' *data* kollaterali, inklużi l-immagnijiet satellitari u mill-ajru, huwa essenzjali għat-tishih tal-Politika Ewropea u ta' Sigurtà Komuni. F'dak is-sens, SATCEN se jimmassimizza s-sinergiji u l-kumplementarjetajiet ma' attivitajiet ohra tal-Unjoni, speċjalment il-Programm u l-komponenti tiegħu.
- (31) Sabiex ir-rappreżentazzjoni tal-utenti tiġi inkorporata b'mod strutturali fil-governanza ta' GOVSATCOM u sabiex il-htigijiet u r-rekwiziti tal-utenti jiġu aggregati tul il-konfini nazzjonali u ċivili-militari, jenhtieg li l-entitajiet rilevanti tal-Unjoni b'rabtiet iktar mill-qrib mal-utenti, bħall-Aġenzija Ewropea għad-Difiża, l-Aġenzija Ewropea għall-Gwardja tal-Fruntiera u tal-Kosta, l-Aġenzija Ewropea għall-Kontroll tas-Sajd, l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni fl-Infurzar tal-Liġi, il-Kapacià Militari ta' Ppjanar u ta' Kondotta/il-Kapacià Ċivili ta' Ppjanar u ta' Kondotta u ċ-Ċentru ta' Koordinazzjoni għal Rispons ta' Emergenza ikollhom rwoli ta' koordinazzjoni għal gruppi speċifiċi ta' utenti. F'livell aggregat, jenhtieg li l-Aġenzija u l-Aġenzija Ewropea għad-Difiża rispettivament

¹⁵ Id-Deciżjoni Nru 243/2012/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Marzu 2012 li tistabbilixxi programm pluriennali tal-politika tal-ispettru tar-radju (ĠU L 81, 21.3.2012, p. 7).

jirrapprezentaw il-komunitajiet tal-utenti ċivili u militari u jistgħu jimmonitorjaw l-użu operazzjonali, id-domanda, il-konformità mar-rekwiziti u l-htigijiet u r-rekwiziti li qed jevolvu.

- (32) Minhabba l-importanza tal-attivitajiet marbuta mal-ispazju għall-ekonomija tal-Unjoni u għall-hajja taċ-ċittadini tal-Unjoni u l-użu doppju tas-sistemi u tal-applikazzjonijiet ibbażati fuq dawk is-sistemi, jenhtieg li l-ksib u ż-żamma ta' livell għoli ta' sigurtà jkunu prijorità ewlenija għall-Programm, b'mod partikolari sabiex jiġu ssalvagwardjati l-interessi tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, inkluż fir-rigward ta' informazzjoni klassifikata u fir-rigward ta' informazzjoni sensittiva oħra mhux klassifikata.
- (33) Il-Kummissjoni u r-Rappreżentant Għoli, it-tnejn li huma fil-qasam rispettiv ta' kompetenza tagħhom, jenhtieg li jiżguraw is-sigurtà tal-Programm, b'konformità ma' dan ir-Regolament u, fejn ikun rilevanti, mad-Deciżjoni tal-Kunsill 2014/496/PESK.
- (34) Jenhtieg li l-governanza tas-sigurtà tal-Programm tkun ibbażata fuq tliet prinċipji ewlenin. L-ewwel nett, huwa importanti li l-esperjenza unika u estensiva tal-Istati Membri fi kwistjonijiet ta' sigurtà titqies kemm jista' jkun. It-tieni nett, sabiex ikun hemm prevenzjoni tal-kunflitti ta' interess u ta' kwalunkwe nuqqas fl-applikazzjoni tar-regoli dwar is-sigurtà, il-funzjonijiet operazzjonali jridu jkunu segregati mill-funzjonijiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà. It-tielet nett, l-entità responsabbli għall-ġestjoni tal-komponenti kollha tal-Programm jew ta' parti minnhom hija wkoll dik li tinsab fl-aqwa pożizzjoni li tiġġestixxi s-sigurtà tal-kompiti inkarigati lilha. Governanza tajba tas-sigurtà tirrikjedi wkoll li r-rwoli jiġu distribwiti b'mod xieraq fost id-diversi atturi. Peress li hija responsabbli għall-Programm, jenhtieg li l-Kummissjoni tistabbilixxi r-rekwiziti ġenerali tas-sigurtà applikabbli għal kull wiehed mill-komponenti tal-programm.
- (35) Fid-dawl ta' kemm huwa uniku u kumpless il-Programm u r-rabta tiegħu mas-sigurtà, jenhtieg li għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà jiġu segwiti prinċipji rikonoxxuti u stabbiliti ferm. Għalhekk, huwa indispensabbli li jkun hemm proċedura fis-seħh għall-monitoraġġ tar-riskji permanenti u li l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà jitwettqu abbażi ta' responsabbiltà kollettiva għas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, billi kull attur jagħmel l-almu tiegħu biex jibni kunsens u billi jiġu involuti dawk kollha kkonċernati bil-kwistjoni tas-sigurtà. Huwa importanti wkoll li l-attivitajiet tekniċi ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà jiġu inkarigati lil professjonisti li jkunu kkwalfikati kif suppost fil-qasam tal-akkreditazzjoni ta' sistemi kumplessi u li jkollhom livell adegwat ta' approvazzjoni tas-sigurtà.
- (36) Sabiex tiġi żgurata ċ-ċirkolazzjoni sigura tal-informazzjoni, jenhtieg li jiġu stabbiliti regoli xierqa biex ikun hemm l-ekwivalenza tar-regoli dwar is-sigurtà għall-entitajiet pubbliċi u privati differenti, kif ukoll għall-persuni fiżiċi, involuti fl-implimentazzjoni tal-Programm.
- (37) Wiehed mill-għanijiet prinċipali tal-Programm jikkonsisti fl-iżgurar tas-sigurtà u tal-awtonomija strateġika tagħha, li jsaħhu l-kapaċità tagħha li taġixxi f'bosta setturi, b'mod partikolari s-sigurtà, u li jippermettilha tiehu vantaġġ mill-possibbiltajiet li joffri l-ispazju għas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. Dan l-għan jirrikjedi regoli rigorużi dwar l-eligibbiltà tal-entitajiet li jistgħu jiehdu sehem fl-attivitajiet iffinanzjati fil-qafas tal-Programm li jirrikjedu aċċess għal informazzjoni klassifikata tal-UE (IKUE) jew għal informazzjoni sensittiva mhux klassifikata.
- (38) Għadd dejjem jikber ta' setturi ekonomiċi ewlenin, b'mod partikolari t-trasport, it-telekomunikazzjoni, l-agrikoltura u l-enerġija, kulma jmur qed jużaw is-sistemi tan-navigazzjoni bis-satellita, biex ma nsemmux is-sinerġiji ma' attivitajiet marbuta mas-sigurtà u mad-difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. Għalhekk, jenhtieg li l-kontroll shiħ tan-navigazzjoni bis-satellita jiggarantixxi l-indipendenza teknoloġika tal-Unjoni, inkluż iktar fit-tul għall-komponenti tat-tagħmir infrastrutturali, u jiżgura l-awtonomija strateġika tagħha.

- (39) L-ghan ta' Galileo huwa li jistabbilixxi u jhaddem l-ewwel infrastruttura globali ta' navigazzjoni u ta' pozzizzjonament bis-satellita, maħsuba speċifikament għal skopijiet ċivili, li tista' tintuża minn sensiela ta' atturi pubbliċi u privati fl-Ewropa u fid-dinja kollha. Galileo jiffunzjona indipendentement minn sistemi eżistenti jew potenzjali oħra, u għaldaqstant jagħti kontribut fost affarijiet oħra għall-awtonomija strateġika tal-Unjoni. Jenhtieg li t-tieni generazzjoni tas-sistema tiddaħhal b'mod progressiv qabel l-2030, inizjalment b'kapacità operazzjonali mnaqqsa.
- (40) L-ghan ta' EGNOS huwa li ttejjeb il-kwalità tas-sinjali miftuħa mis-sistemi globali eżistenti tan-navigazzjoni bis-satellita, b'mod partikolari dawk li jiġu emessi mis-sistema Galileo. Jenhtieg li s-servizzi pprovduti minn EGNOS ikopru, bħala prijorità, it-territorji tal-Istati Membri li jinsabu ġeografikament fl-Ewropa, inklużi għal dan l-iskop l-Azores, il-Gżejjer Kanarij u l-Madeira, bl-ghan li jkopru dawk it-territorji sal-aħħar tal-2025. Soġġett għall-fattibbiltà teknika u, għas-sikurezza tal-ħajja, abbażi ta' ftehimiet internazzjonali, il-kopertura ġeografika tas-servizzi pprovduti minn EGNOS tista' tiġi estiża għal reġjuni oħra tad-dinja. Mingħajr preġudizzju għar-Regolament [2018/XXXX] [ir-Regolament dwar l-EASA] u għall-monitoraġġ mehtieg tal-kwalità tas-servizz ta' Galileo għal skopijiet tal-avjazzjoni, jenhtieg li jiġi nnutat li filwaqt li s-sinjali emessi minn Galileo jistgħu jintużaw effettivament biex jiffacilitaw il-pożizzjonament tal-inġenji tal-ajru, is-sistemi ta' awmentazzjoni lokali jew reġjonali biss bħall-EGNOS fl-Ewropa jistgħu jikkostitwixxu servizzi ta' ġestjoni tat-traffiku tal-ajru (ATM) u servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru (ANS).
- (41) Huwa importanti li jiġu żgurati l-kontinwità, is-sostenibbiltà u d-disponibbiltà fil-gejjieni tas-servizzi pprovduti bis-sistemi ta' Galileo u ta' EGNOS. F'ambjent li qed jinbidel u f'suq li qed jiżviluppa b'mod rapidu, jenhtieg li l-iżvilupp tagħhom ikompli u jenhtieg li jithejjew generazzjonijiet godda ta' dawn is-sistemi.
- (42) Sabiex jiġi mmassimizzat l-użu tagħhom, jenhtieg li s-servizz miftuħ u s-servizz b'akkuratezza għolja ta' Galileo u s-servizz miftuħ u s-servizz "sikurezza tal-ħajja" ta' EGNOS jiġu pprovduti mingħajr hlas lill-utenti.
- (43) It-terminu "servizz kummerċjali" li ntuża fir-Regolament (UE) Nru 1285/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2013 dwar l-implimentazzjoni u l-esplorazzjoni tas-sistemi Ewropej tar-radjunavigazzjoni bis-satellita u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 876/2002 u r-Regolament (KE) Nru 683/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁶ ma għadux adattat fid-dawl tal-evoluzzjoni ta' dak is-servizz. Minflok, jenhtieg li jiġu identifikati żewġ servizzi separati, jiġifieri s-servizz ta' akkuratezza għolja u s-servizz ta' awtentikazzjoni.
- (44) Sabiex jiġi ottimizzat l-użu tas-servizzi pprovduti, jenhtieg li s-servizzi pprovduti minn Galileo u minn EGNOS ikunu kompatibbli u interoperabbli ma' xulxin u, kemm jista' jkun, ma' sistemi oħra tan-navigazzjoni bis-satellita u ma' mezzi konvenzjonali tar-radjunavigazzjoni fejn tali kompatibbiltà u interoperabbiltà jkun stipulati fi ftehim internazzjonali, mingħajr preġudizzju għall-ghan tal-awtonomija strateġika tal-Unjoni.
- (45) Fid-dawl tal-importanza għal Galileo u għal EGNOS tal-infrastruttura tal-art tagħhom u tal-impatt tagħha fuq is-sigurtà tagħhom, jenhtieg li tkun il-Kummissjoni li tistabbilixxi l-post fejn tinsab l-infrastruttura. Jenhtieg li l-varar tal-infrastruttura tal-art tas-sistemi jkompli biex isegwi proċess miftuħ u trasparenti.

¹⁶ ĠU L 347, 20.12.2013, p. 1-24.

- (46) Sabiex jiġu mmassimizzati l-benefiċċji soċjoekonomiċi ta' Galileo u ta' EGNOS, b'mod partikolari fil-qasam tas-sigurtà, jenhtieg li l-użu tas-servizzi pprovduti minn EGNOS u minn Galileo f'politiki oħra tal-Unjoni jiġi promoss fejn dan ikun iġġustifikat u ta' benefiċċju.
- (47) Jenhtieg li Copernicus jiżgura aċċess awtonomu għall-għarfien ambjentali u għat-teknoloġiji ewlenin għas-servizzi tal-osservazzjoni tad-dinja u tal-ġeoinformazzjoni, sabiex b'hekk l-Unjoni tkun tista' tikseb teħid tad-deċiżjonijiet u azzjonijiet indipendenti fl-oqsma tal-ambjent, tat-tibdil fil-klima, tal-protezzjoni ċivili, tas-sigurtà, kif ukoll tal-ekonomija digitali, fost oħrajn.
- (48) Jenhtieg li Copernicus jiżgura u jkompli jibni fuq il-kontinwità mal-attivitajiet u mal-kisbiet fil-qafas tar-Regolament (UE) Nru 377/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁷ li jistabbilixxi l-programm tal-Unjoni ta' osservazzjoni u ta' monitoraġġ tad-dinja (Copernicus) kif ukoll tar-Regolament (UE) Nru 911/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-programm Ewropew ta' monitoraġġ tad-dinja (GMES) u l-operazzjonijiet inizjali tiegħu¹⁸ li jistabbilixxi l-programm predeċessur tal-Monitoraġġ Globali għall-Ambjent u għas-Sigurtà (GMES) u r-regoli għall-implimentazzjoni tal-operazzjonijiet inizjali tiegħu, filwaqt li jitqiesu x-xejriet reċenti fir-riċerka, fl-avvanzi teknoloġiċi u fl-innovazzjonijiet li jkollhom impatt fuq il-qasam tal-osservazzjoni tad-dinja, kif ukoll l-iżviluppi fl-analitika tal-big data u fl-Intelliġenza Artifiċjali, u l-istrateġiji u l-inizjattivi relatati fil-livell tal-Unjoni¹⁹. Kemm jista' jkun, jenhtieg li juża wkoll il-kapaċitajiet għall-osservazzjonijiet spazjali tal-Istati Membri, tal-Aġenzija Spazjali Ewropea u ta' EUMETSAT²⁰, kif ukoll ta' entitajiet oħra, inklużi l-inizjattivi kummerċjali fl-Ewropa, u b'hekk jagħti kontribut ukoll għall-iżvilupp ta' settur spazjali kummerċjali vijabbli fl-Ewropa. Fejn ikun fattibbli u xieraq, jenhtieg li juża wkoll id-*data* fil-post u anċillari disponibbli pprovduta b'mod prinċipali mill-Istati Membri b'konformità mad-Direttiva 2007/2/KE²¹. Jenhtieg li l-Kummissjoni taħdem flimkien mal-Istati Membri u mal-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent biex tiżgura aċċess u użu effiċjenti tas-settijiet tad-*data* fil-post għal Copernicus.
- (49) Jenhtieg li Copernicus jiġi implimentat ukoll skont l-għanijiet tad-Direttiva 2003/98/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-użu mill-ġdid ta' informazzjoni tas-settur pubbliku emendata bid-Direttiva 2013/37/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 li temenda d-Direttiva 2003/98/KE dwar l-użu mill-ġdid tal-informazzjoni tas-settur pubbliku²², b'mod partikolari t-trasparenza, il-holqien ta' kundizzjonijiet li jhegħu l-iżvilupp tas-servizzi u li jagħtu kontribut għat-*tkabbir ekonomiku* u għall-holqien tal-impjiegi fl-Unjoni. Jenhtieg li d-*data* u l-informazzjoni ta' Copernicus ikunu disponibbli mingħajr *hlas* u b'mod miftuħ.
- (50) Copernicus huwa programm iffokat fuq l-utenti. Għalhekk, jenhtieg li l-evoluzzjoni tiegħu tkun ibbażata fuq ir-rekwiżiti li qed jevolvu tal-utenti ewlenin ta' Copernicus, filwaqt li tirrikonoxxi wkoll li qed jitfaċċaw komunitajiet godda tal-utenti li jkunu pubbliċi jew privati. Jenhtieg li Copernicus ikun ibbażat fuq analiżi ta' alternattivi biex jiġu ssodisfati l-htigijiet tal-utenti li qed

¹⁷ Ir-Regolament (UE) Nru 377/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-3 ta' April 2014 li jistabbilixxi l-Programm Copernicus u li jhassar ir-Regolament (UE) Nru 911/2010 (ĠU L 122, 24.4.2014, p. 44).

¹⁸ Ir-Regolament (UE) Nru 911/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Settembru 2010 dwar il-programm Ewropew ta' monitoraġġ tad-dinja (GMES) u l-operazzjonijiet inizjali tiegħu (2011-2013)(ĠU L 276, 20.10.2010, p. 1).

¹⁹ Il-Komunikazzjoni "L-Intelliġenza Artifiċjali għall-Ewropa" (COM(2018) 237 final), il-Komunikazzjoni "Għal spazju tad-*data* komuni Ewropew" (COM(2018) 232 final), il-Proposta għal Regolament tal-Kunsill dwar l-istabbiliment tal-Impriza Kongunta Ewropea tal-Computing ta' Prestazzjoni Għolja (COM(2018) 8 final).

²⁰ L-Organizzazzjoni Ewropea għall-Esplojtazzjoni tas-Satelliti Meteoroloġiċi.

²¹ Id-Direttiva 2007/2/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Marzu 2007 li tistabbilixxi Infrastruttura għall-*Informazzjoni Ġeografika* fil-Komunità Ewropea (Inspire).

²² ĠU L 175, 27.6.2013, p. 1-8.

jevolvu, inklużi dawk marbuta mal-implimentazzjoni u mal-monitoraġġ tal-politiki tal-Unjoni, li jirrikjedu l-involvement kontinwu u effettiv tal-utenti, b'mod partikolari rigward id-definizzjoni u l-validazzjoni tar-rekwiżiti.

- (51) Copernicus diġà huwa operazzjonali. Għalhekk, huwa importanti li tiġi żgurata l-kontinwità tal-infrastruttura u tas-servizzi li diġà qeghdin fis-sehħ, filwaqt li jkun hemm adattament għat-tibdil fl-ambjent tas-suq, b'mod partikolari l-atturi privati emergenti fl-ispazju (“Spazju Ġdid”) u l-iżviluppi soċjopolitiċi li jehtieġu rispons rapidu. Dan jirrikjedi definizzjoni mill-ġdid tal-istruttura funzjonali ta' Copernicus biex tiġi riflessa ahjar it-tranżizzjoni mill-ewwel stadju ta' servizzi operazzjonali għall-forniment ta' servizzi avvanzati u iktar immirati lil komunitajiet godda tal-utenti, u t-trawwim ta' swieq downstream b'valur miżjud. Għal dan l-għan, jenhtieġ li l-implimentazzjoni ulterjuri tiegħu tadotta approċċ li jsegwi l-katina tal-valur tad-*data*, jiġifieri l-akkwiżizzjoni tad-*data*, l-ipproċessar tad-*data* u tal-informazzjoni, id-distribuzzjoni u l-esplotazzjoni, l-attivitajiet tal-użu min-naħa tal-utenti u tas-suq, filwaqt li l-proċess tal-ippjanar strateġiku fil-qafas ta' Horizon Europe jidentifika l-attivitajiet tar-riċerka u tal-innovazzjoni li jenhtieġ li jużaw is-servizzi ta' Copernicus.
- (52) Fir-rigward tal-akkwiżizzjoni tad-*data*, jenhtieġ li l-attivitajiet fil-qafas ta' Copernicus ikollhom l-għan li jlestu u jzommu l-infrastrutturi spazjali eżistenti, ihejju s-sostituzzjoni fit-tul tas-satelliti fi tmiem iċ-ċiklu tal-ħajja tagħhom, kif ukoll jagħtu bidu għal missjonijiet godda li jindirizzaw sistemi godda ta' osservazzjoni biex jingħata sostenn għall-issodisfar tal-isfida tat-tibdil fil-klima globali (eż. il-monitoraġġ tal-emissjonijiet antropoġeniċi ta' CO₂ u ta' emissjonijiet oħra tal-gassijiet b'effett ta' serra). Jenhtieġ li l-attivitajiet fil-qafas ta' Copernicus jespandu l-kopertura globali tal-monitoraġġ fuq ir-reġjuni polari u jagħtu sostenn għall-assigurazzjoni tal-konformità ambjentali, għall-monitoraġġ u għar-rapportar ambjentali statutorji, u għall-applikazzjonijiet ambjentali innovattivi (eż. għall-monitoraġġ tal-għelejjel, għall-ġestjoni tal-ilma u għall-monitoraġġ imtejjeb tan-nirien). B'dan il-mod, jenhtieġ li Copernicus jingrana u jiehu vantaġġ massimu mill-investimenti li jkunu saru fil-qafas tal-perjodu ta' finanzjament preċedenti (2014-2020), filwaqt li jesplora mudelli operazzjonali u ta' negozju godda biex jikkomplementaw b'mod ulterjuri l-kapaċitajiet ta' Copernicus. Jenhtieġ ukoll li Copernicus jissejjes fuq sħubijiet ta' suċċess mal-Istati Membri biex ikompli jiżviluppa d-dimensjoni tas-sigurtà tiegħu fil-qafas ta' mekkaniżmi xierqa ta' governanza, sabiex iwieġeb għall-htigijiet tal-utenti li qed jevolvu.
- (53) Bħala parti mill-funzjoni tal-ipproċessar tad-*data* u tal-informazzjoni, jenhtieġ li Copernicus jiżgura s-sostenibbiltà fit-tul u l-iżvilupp ulterjuri tas-servizzi ewlenin ta' Copernicus, filwaqt li jipprovdi l-informazzjoni sabiex jiġu ssodisfati l-htigijiet tas-settur pubbliku u dawk li jirrizultaw mill-impenji internazzjonali tal-Unjoni, u sabiex jiġu mmassimizzati l-opportunitajiet għal esplotazzjoni kummerċjali. B'mod partikolari, jenhtieġ li Copernicus iwassal informazzjoni dwar l-istat tal-atmosfera fuq skala lokali, nazzjonali, Ewropea u globali; informazzjoni dwar l-istat tal-oċeani; informazzjoni b'sostenn għall-monitoraġġ tal-art li jappoġġa l-implimentazzjoni ta' politiki lokali, nazzjonali u tal-Unjoni; informazzjoni b'sostenn għall-adattament għat-tibdil fil-klima u għall-mitigazzjoni tiegħu; informazzjoni ġeospazjali b'sostenn għall-ġestjoni tal-emerġenzi, inkluż permezz ta' attivitajiet ta' prevenzjoni, għall-assigurazzjoni tal-konformità ambjentali, kif ukoll għas-sigurtà ċivili inkluż is-sostenn għall-azzjoni esterna tal-Unjoni. Jenhtieġ li l-Kummissjoni tidentifika arranġamenti kuntrattwali xierqa favur is-sostenibbiltà tal-forniment tas-servizzi.
- (54) Fl-implimentazzjoni tas-servizzi ta' Copernicus, il-Kummissjoni tista' tiddependi fuq entitajiet kompetenti, aġenziji rilevanti tal-Unjoni, raggruppamenti jew konsorzji ta' korpi nazzjonali, jew kwalunkwe korp rilevanti li jkun eliġibbli potenzjalment għal ftehim ta' kontribuzzjoni. Fl-għażla ta' dawn l-entitajiet, jenhtieġ li l-Kummissjoni tiżgura li ma jkun hemm l-ebda tfixkil fl-operazzjonijiet u fil-forniment tas-servizzi u li, fir-rigward tad-*data* sensittiva dwar is-sigurtà, l-

entitajiet ikkonċernati jkollhom kapaċitajiet ta' twissija bikrija u ta' monitoraġġ tal-kriżijiet fil-kuntest tal-Politika Estra u ta' Sigurtà Komuni (PESK) u, b'mod partikolari, tal-Politika ta' Sigurtà u ta' Difiza Komuni (PSDK).

- (55) L-implimentazzjoni tas-servizzi ta' Copernicus jenhtieg li tiffacilita l-użu pubbliku tas-servizzi peress li l-utenti jkunu jistgħu jantiċipaw id-disponibbiltà u l-evoluzzjoni tas-servizzi kif ukoll il-kooperazzjoni mal-Istati Membri u ma' partijiet oħra. Għal dan l-għan, jenhtieg li l-Kummissjoni u l-entitajiet inkarigati tagħha li jipprovdu s-servizzi jinvolvu ruħhom mill-qrib ma' komunitajiet tal-utenti differenti mill-Ewropa kollha fl-iżvilupp ulterjuri tal-portafoll tas-servizzi u tal-informazzjoni ta' Copernicus sabiex jiżguraw li jiġu ssodisfati l-htigijiet ta' politika u dawk tas-settur pubbliku li qed jevolvu u għaldaqstant ikun jista' jiġi mmassimizzat l-użu tad-*data* tal-osservazzjoni tad-dinja. Jenhtieg li l-Kummissjoni taħdem flimkien mal-Istati Membri biex jiġi żviluppat il-komponent fil-post ta' Copernicus u biex tiġi ffacilitata l-integrazzjoni tas-settijiet tad-*data* fil-post mas-settijiet tad-*data* spazjali għas-servizzi aġġornati ta' Copernicus.
- (56) Jenhtieg li d-*data* u l-informazzjoni prodotti fil-qafas ta' Copernicus ikunu disponibbli b'mod sħiħ, miftuħ u mingħajr hłas, soġġett għal kundizzjonijiet u għal limitazzjonijiet xierqa, sabiex jiġu promossi l-użu u l-kondiviżjoni tagħhom, u sabiex jissahħu s-swieq Ewropej tal-osservazzjoni tad-dinja, b'mod partikolari s-settur downstream, sabiex b'hekk titwitta t-triq għat-tkabbir u għall-holqien tal-impjiegi fl-Unjoni. B'hekk jenhtieg li d-*data* u l-informazzjoni jibqgħu jiġu pprovduti b'livelli għoljin ta' konsistenza, ta' kontinwità, ta' affidabbiltà u ta' kwalità. Sabiex dan iseħħ irid ikun hemm aċċess fuq skala kbira u aċċess faċli għall-utenti għall-ipproċessar u għall-esplotazzjoni tad-*data* u tal-informazzjoni ta' Copernicus, f'diversi livelli ta' tempestività, u għalhekk il-Kummissjoni jenhtieg li tkompli b'approċċ integrat, kemm fil-livell tal-UE u kemm fil-livell tal-Istati Membri, favur l-integrazzjoni wkoll ma' sorsi oħra ta' *data* u ta' informazzjoni. Jenhtieg li Copernicus ikompli jippromwovi s-Servizzi tiegħu ta' Aċċess għad-*Data* u għall-*Informazzjoni* (DIAS) fl-Istati Membri u jistabbilixxi sinerġiji mal-assi tagħhom sabiex jimmassimizza u jsahħaħ l-użu tad-*data* u tal-informazzjoni ta' Copernicus mis-suq.
- (57) Jenhtieg li l-Kummissjoni taħdem mal-fornituri tad-*data* biex jinstab qbil dwar il-kundizzjonijiet tal-hruġ tal-liċenzji għad-*data* ta' partijiet terzi sabiex jiġi ffacilitat l-użu tagħhom f'Copernicus, b'konformità ma' dan ir-Regolament u mad-drittijiet applikabbli tal-partijiet terzi. Peress li xi *data* u xi informazzjoni ta' Copernicus, inklużi l-immagnijiet b'riżoluzzjoni għolja, jaf ikollhom impatt fuq is-sigurtà tal-Unjoni jew tal-Istati Membri tagħha, f'każijiet iġġustifikati debitament, jistgħu jiġu adottati miżuri sabiex jiġu indirizzati r-riskji u t-theddidiet għas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha.
- (58) Id-dispożizzjonijiet tal-atti legali adottati fil-qafas ta' regolamenti preċedenti mingħajr *data* tat-tmiem jenhtieg li jibqgħu validi sakemm ma jkunux f'kontradizzjoni mar-regolament il-ġdid. Dan jikkonċerna b'mod partikolari r-Regolament ta' Delega tal-Kummissjoni (UE) Nru 1159/2013 li jistabbilixxi l-kundizzjonijiet ta' reġistrazzjoni u ta' liċenzjar għall-utenti tal-GMES u li jiddefinixxi l-kriterji għar-restrizzjoni tal-aċċess għad-*data* ddedikata tal-GMES u għall-informazzjoni tas-servizz tal-GMES²³.
- (59) Sabiex jippromwovu u jiffacilitaw l-użu tad-*data* u tat-teknoloġiji tal-osservazzjoni tad-dinja mill-awtoritajiet lokali, mill-imprizi żgħar u ta' daqs medju, mix-xjentisti u mir-riċerkaturi, jenhtieg li permezz ta' attivitajiet tal-użu mill-utenti, jiġu promossi networks iddedikati għad-distribuzzjoni tad-*data* ta' Copernicus, li jinkludu l-korpi nazzjonali u reġjonali. Għal dan l-għan, jenhtieg li l-Kummissjoni u l-Istati Membri jagħmlu l-almu tagħhom biex jistabbilixxu

²³

ĠU L 309, 19.11.2013, p. 1-6.

rabtiet iktar mill-qrib bejn Copernicus u l-politiki nazzjonali u tal-Unjoni sabiex jagħtu spinta lid-domanda għall-applikazzjonijiet u għas-servizzi kummerċjali u jippermettu lill-imprizi, b'mod partikolari l-imprizi żgħira u ta' daqs medju u n-negozji godda, jiżviluppaw applikazzjonijiet ibbażati fuq id-*data* u l-informazzjoni ta' Copernicus, bl-għan li fl-Ewropa tiġi żviluppata ekosistema tad-*data* tal-osservazzjoni tad-dinja li tkun kompetittiva.

- (60) Fil-qasam internazzjonali, jenhtieg li Copernicus jipprovdi informazzjoni akkurata u affidabbli għall-kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali u b'sostenn għall-politiki esterni u ta' kooperazzjoni għall-iżvilupp tal-Unjoni. Jenhtieg li Copernicus jitqies bħala kontribut Ewropew għas-Sistema Globali tas-Sistemi għall-Osservazzjoni tad-Dinja (GEOSS), għall-Kumitat dwar is-Satelliti tal-Osservazzjoni tad-Dinja (CEOS), għall-Konferenza tal-Partijiet (COP) għall-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti tal-1992 dwar it-Tibdil fil-Klima (UNFCCC) u għall-Qafas ta' Sendai għat-Tnaqqis tar-Riskju ta' Diżastri. Jenhtieg li jistabbilixxi jew isostni kooperazzjoni xierqa mal-korpi settorjali rilevanti tan-NU u tal-Organizzazzjoni Meteoroloġika Dinjija.
- (61) Fl-implimentazzjoni ta' Copernicus, jenhtieg li l-Kummissjoni tiddependi, fejn ikun xieraq, fuq organizzazzjonijiet internazzjonali Ewropej li tkun diġà stabbiliet shubijiet magħhom, b'mod partikolari l-Aġenzija Spazjali Ewropea għall-iżvilupp u għall-akkwist ta' assi spazjali, għall-aċċess għad-*data* u għat-thaddim ta' missjonijiet iddedikati. Barra minn hekk, jenhtieg li l-Kummissjoni tiddependi fuq l-EUMETSAT għat-thaddim ta' missjonijiet iddedikati skont l-għarfien espert u l-mandat tagħha. Fil-qasam tas-servizzi, jenhtieg li l-Kummissjoni tibbenefika b'mod xieraq mill-kapaċitajiet speċifiċi pprovduti mill-Aġenziji tal-Unjoni bħall-Aġenzija Ambjentali Ewropea, l-Aġenzija Ewropea tas-Sigurtà Marittima, l-Aġenzija Ewropea għall-Gwardja tal-Fruntiera u tal-Kosta, kif ukoll iċ-Ċentru Ewropew intergovernattiv għall-Previzjonijiet Meteoroloġiċi fuq Perjodu Medju u l-investimenti Ewropej li diġà saru fis-servizzi ta' monitoraġġ tal-ambjent tal-baħar permezz ta' Mercator Ocean. Fir-rigward tas-sigurtà, se jiġi mfittex approċċ komprensiv fil-livell tal-Unjoni flimkien mar-Rappreżentant Għoli. Iċ-Ċentru Kongunt tar-Ricerka (JRC) tal-Kummissjoni kien involut b'mod attiv mill-bidu tal-inizjattiva tal-GMES u offra sostenn għall-iżviluppi għal Galileo u għat-temp spazjali. Skont ir-Regolament (UE) Nru 377/2014; il-JRC qed jiġġestixxi s-servizz ta' ġestjoni tal-emergenzi ta' Copernicus u l-komponent globali tas-servizz ta' monitoraġġ tal-art ta' Copernicus; qed jagħti kontribut għar-rieżami tal-kwalità u tal-idoneità tal-prodotti u tal-informazzjoni, u għall-evoluzzjoni fil-ġejjieni. Jenhtieg li l-Kummissjoni tkompli tiddependi fuq il-pariri xjentifiċi u tekniċi tal-JRC għall-implimentazzjoni tal-Programm.
- (62) Wara t-talbiet tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, l-Unjoni stabbiliet qafas għall-appoġġ tas-sorveljanza u l-inseguwiment fl-ispazju (SST) permezz tad-Deciżjoni Nru 541/2014/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' April 2014 li tistabbilixxi Qafas għall-Appoġġ tas-Sorveljanza u l-Inseguwiment fl-Ispazju²⁴. It-tifrik spazjali sar theddida serja għas-sigurtà, għas-sikurezza u għas-sostenibbiltà tal-attivitajiet spazjali. Għalhekk, l-SST huwa primordjali sabiex tiġi kkonservata l-kontinwità tal-komponenti tal-Programm u tal-kontribuzzjonijiet tagħhom għall-politiki tal-Unjoni. Billi jipprova jipprevjeni l-proliferazzjoni tat-tifrik spazjali, l-SST jagħti kontribut għall-iżgurar ta' aċċess sostenibbli u garantit għall-ispazju u għall-użu tiegħu, bħala ġid komuni globali.
- (63) Jenhtieg li l-SST ikompli jiżviluppa l-prestazzjoni u l-awtonomija tal-kapaċitajiet tal-SST. Għal dan l-għan, jenhtieg li jwassal għall-istabbiliment ta' katalogu Ewropew awtonomu tal-oġġetti spazjali, imsejjes fuq id-*data* min-netwerk ta' sensuri tal-SST. Jenhtieg ukoll li l-SST ikompli jagħti sostenn għat-thaddim u għat-twassil tas-servizzi tal-SST. Peress li l-SST huwa sistema

²⁴ GU L 158, 27.5.2014, p. 227.

ffokata fuq l-utenti, jenhtieg li jkun hemm fis-sehh mekkaniżmi xierqa għall-ġbir tar-rekwiżiti tal-utenti, inklużi dawk marbuta mas-sigurtà.

- (64) Jenhtieg li t-twassil tas-servizzi tal-SST ikun ibbażat fuq il-kooperazzjoni bejn l-Unjoni u l-Istati Membri u fuq l-għarfien espert u l-assi nazzjonali eżistenti kif ukoll tal-ġejjieni, inklużi dawk żviluppati permezz tal-Aġenzija Spazjali Ewropea jew mill-Unjoni. Jenhtieg li jkun possibbli li jiġi pprovdut sostenn finanzjarju għall-iżvilupp ta' sensuri godda tal-SST. Filwaqt li tiġi rikonoxxuta n-natura sensittiva tal-SST, jenhtieg li l-kontroll fuq is-sensuri nazzjonali kif ukoll fuq l-operazzjonijiet tagħhom, u fuq il-manutenzjoni, it-tiġdid u l-ipproċessar tad-*data* li twassal għall-forniment ta' servizzi tal-SST jibqa' f'idejn l-Istati Membri parteċipanti.
- (65) Jenhtieg li l-Istati Membri b'sjieda jew b'aċċess adegwati għall-kapaċitajiet tal-SST ikunu jistgħu jipparteċipaw fit-twassil tas-servizzi tal-SST. L-Istati Membri parteċipanti fil-Konsorzju tal-SST stabbilit skont id-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE jenhtieg li jitqiesu li jikkonformaw ma' dawn il-kriterji. Jenhtieg li dawk l-Istati Membri jipprezentaw proposta u juru konformità ma' elementi ulterjuri marbuta mal-qafas operazzjonali. Jekk ma tiġi pprezentata l-ebda proposta, jenhtieg li dawn l-Istati Membri jkunu jistgħu jipprezentaw offerti li jkopru reġim speċifiku tal-orbiti pereżempju r-reġim tal-orbita baxxa tad-dinja (LEO) u r-reġim tal-orbiti medji u ġeostazzjonarji tad-dinja (MEO u GEO) rispettivament. Jenhtieg li jiġu stabbiliti regoli xierqa għall-għażla u għall-organizzazzjoni tal-Istati Membri parteċipanti.
- (66) Ladarba l-SST jiġi stabbilit, jenhtieg li jirrispetta l-prinċipji tal-kumplementarjetà tal-attivitajiet u tal-kontinwità tas-servizzi tal-SST ta' kwalità għolja ffokati fuq l-utenti, u jkun ibbażat fuq l-aqwa għarfien espert. Għalhekk, jenhtieg li l-SST jevita d-duplikazzjoni bla bżonn. Jenhtieg li kwalunkwe kapaċità ridondanti tkun strettament limitata biex jiġu żgurati l-kontinwità u l-kwalità tas-servizzi tal-SST. L-attivitajiet tat-Timijiet ta' Esperti jenhtieg li jghinu biex jiġu evitati dawn id-duplikazzjonijiet bla bżonn.
- (67) Barra minn hekk, jenhtieg li l-SST ikun kumplementari għall-miżuri ta' mitigazzjoni eżistenti, bħal pereżempju l-Linji Gwida dwar il-Mitigazzjoni tat-Tifrik Spazjali tal-Kumitat dwar l-Użu Paċifiku tal-Ispazju (COPUOS) u l-Linji Gwida għas-Sostenibbiltà fit-Tul tal-Attivitajiet Spazjali lil Hinn mill-Atmosfera, jew inizjattivi oħra, sabiex jiġu żgurati s-sikurezza, is-sigurtà u s-sostenibbiltà tal-attivitajiet spazjali lil hinn mill-atmosfera. Bil-hsieb li jitnaqqsu r-riskji ta' kollizjoni, l-SST jista' wkoll ifittex sinerġiji ma' inizjattivi ta' tnehhija attiva u ma' miżuri ta' passivazzjoni tat-tifrik spazjali. Jenhtieg li l-SST jagħti kontribut għall-iżgurar tal-użu u tal-esplorazzjoni tal-ispazju b'mod paċifiku lil hinn mill-atmosfera. Iż-żieda ta' attivitajiet spazjali jaf ikollha implikazzjoni fuq l-inizjattivi internazzjonali fil-qasam tal-ġestjoni tat-traffiku spazjali. Jenhtieg li l-Unjoni timmonitorja dawk l-iżviluppi u tista' tqishom fil-kuntest tar-rieżami ta' nofs it-terminu tal-QFP attwali.
- (68) Jenhtieg li servizzi tal-SST, tat-temp spazjali u tal-oġġetti qrib id-dinja (NEO) jikkunsidraw il-kooperazzjoni mas-shab internazzjonali, b'mod partikolari l-Istati Uniti tal-Amerka, l-organizzazzjonijiet internazzjonali u partijiet terzi oħra, partikolarment għall-evitar tal-kollizjonijiet fl-ispazju, għall-prevenzjoni tal-proliferazzjoni tat-tifrik spazjali u għat-titjib tal-istat ta' thejjija għall-effetti tal-avvenimenti estremi tat-temp spazjali u tan-NEO.
- (69) Il-Kumitat tas-Sigurtà tal-Kunsill irrakkomanda l-holqien ta' struttura għall-ġestjoni tar-riskji sabiex jiġi żgurat li l-problemi marbuta mas-sigurtà tad-*data* jitqiesu kif suppost fl-implimentazzjoni tad-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE. Għal dak l-ghan u filwaqt li titqies il-hidma li diġà tkun saret, jenhtieg li l-istrutturi u l-proċeduri xierqa għall-ġestjoni tar-riskji jiġu stabbiliti mill-Istati Membri parteċipanti.
- (70) L-avvenimenti estremi u maġġuri tat-temp spazjali (SWE) jistgħu jheddu s-sikurezza taċ-ċittadini u jfixxlu l-operazzjonijiet tal-infrastruttura spazjali u tal-art. Għalhekk, jenhtieg li tiġi stabbilita funzjoni tat-temp spazjali bħala parti mill-Programm bl-ghan li jiġu vvalutati r-riskji

tat-temp spazjali u l-htigijiet korrispondenti tal-utenti, titqajjem kuxjenza dwar ir-riskji tat-temp spazjali, jiġi żgurat it-twassil tas-servizzi tat-temp spazjali ffokati fuq l-utenti, u jittejbu l-kapaċitajiet tal-Istati Membri li jipproduċu servizz tat-temp spazjali. Jenhtieg li l-Kummissjoni tagħti prijorità lil dawk is-setturi li jridu jiġu pprovduti b'servizzi operazzjonali tat-temp spazjali filwaqt li jitqiesu l-htigijiet tal-utenti, ir-riskji u l-istat ta' thejjija teknologika. Fit-tul, jistgħu jiġu indirizzati l-htigijiet ta' setturi oħra. It-twassil ta' servizzi fil-livell tal-Unjoni skont il-htigijiet tal-utenti jkun jirrikjedi attivitajiet ta' riċerka u ta' żvilupp immirati, ikkoordinati u kontinwi biex jagħtu sostenn għall-evoluzzjoni tas-servizzi tat-temp spazjali. Jenhtieg li t-twassil ta' servizzi tat-temp spazjali jissejjes fuq il-kapaċitajiet eżistenti nazzjonali u tal-Unjoni u jippermetti l-partecipazzjoni wiesgħa tal-Istati Membri u l-involvement tas-settur privat.

- (71) Il-White Paper tal-Kummissjoni dwar il-Ġejjieni tal-Ewropa²⁵, id-Dikjarazzjoni ta' Ruma, tal-Kaprijiet ta' Stat u ta' Gvern ta' 27 Stat Membru tal-UE²⁶, u diversi riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew, ifakkru li l-UE għandha rwol maġġuri x'taqdi biex tiżgura Ewropa sikura, sigura u reżiljenti li tkun kapaċi tindirizza sfidi bħall-kunflitti reġjonali, it-terroriżmu, it-theddiet ċibernetiċi, u ż-żieda fil-pressjonijiet migratorji. L-aċċess sigur u ggarantit għall-komunikazzjoni bis-satellita huwa għodda indispensabbli għall-atturi tas-sigurtà, u l-akkomunament u l-kondiviżjoni ta' din ir-riżorsa ewlenija tas-sigurtà fil-livell tal-Unjoni ssahha l-Unjoni li tipproteġi liċ-ċittadini tagħha.
- (72) Il-Kunsill Ewropew tad-19 u tal-20 ta' Diċembru 2013²⁷ fil-konkluzjonijiet tiegħu laqa' fil-qasam tal-Komunikazzjoni bis-Satellita, it-thejjijiet għall-ġenerazzjoni li jmiss ta' Komunikazzjoni Governattiva bis-Satellita (GOVSATCOM) permezz ta' kooperazzjoni mill-qrib bejn l-Istati Membri, il-Kummissjoni u l-Aġenzija Spazjali Ewropea. GOVSATCOM giet identifikata wkoll bħala wiehed mill-elementi tal-Istrateġija Globali għall-Politika Ewropea ta' Sigurtà tal-Unjoni Ewropea ta' Ġunju 2016. Jenhtieg li GOVSATCOM tagħti kontribut għar-ripons tal-UE għat-Theddiet Ibridi u tipprovdi sostenn għall-Istrateġija Marittima tal-UE u għall-Politika tal-UE dwar l-Artiku.
- (73) GOVSATCOM hija programm iffokat fuq l-utenti, b'dimensjoni ta' sigurtà qawwija. Il-kazijiet tal-użu jistgħu jiġu analizzati għal tliet familji prinċipali: il-ġestjoni tal-krizijiet, li tista' tinkludi l-missjonijiet u l-operazzjonijiet ċivili u militari tas-Sigurtà u tad-Difiża Komuni, id-diżastri naturali u dawk ikkawżati mill-bniedem, il-krizijiet umanitarji, u l-emergenzi marittimi; is-sorveljanza, li tista' tinkludi s-sorveljanza tal-fruntieri, is-sorveljanza ta' qabel il-fruntieri, is-sorveljanza tal-fruntieri fil-baħar, is-sorveljanza marittima u s-sorveljanza tat-traffikar illegali; u l-infrastrutturi ewlenin, li jistgħu jinkludu n-netwerk diplomatiku, il-komunikazzjoni tal-pulizija, l-infrastrutturi kritiċi (eż. l-enerġija, it-trasport, l-ilqugh tal-ilma) u l-infrastrutturi spazjali.
- (74) Il-komunikazzjoni bis-satellita mhijiex riżorsa infinita u hija limitata mill-kapaċità satellitari, mill-frekwenza u mill-kopertura ġeografika. Għalhekk, sabiex tkun kosteffettiva u tiegħu vantaġġ mill-ekonomiji ta' skala, hemm bżonn li GOVSATCOM tottimizza l-konkordanza bejn id-domanda tal-utenti awtorizzati għall-GOVSATCOM u l-provvista skont il-kuntratti ta' GOVSATCOM għall-kapaċitajiet u għas-servizzi satellitari. Billi kemm id-domanda u kemm il-provvista potenzjali jinbidlu biż-żmien, jehtieg li jkun hemm monitoraġġ kostanti u flessibbiltà sabiex jiġu aġġustati s-servizzi ta' GOVSATCOM. L-ekonomiji ta' skala jistgħu jinkisbu biss għal gabra kbira biżżejjed ta' kapaċitajiet, ta' servizzi u ta' utenti.

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/white_paper_dwar_il-futur_tal-ewropa_mt.pdf

²⁶ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/146072.pdf

²⁷ EUCO 217/13

- (75) Ir-rekwiżiti operazzjonali jinkisbu abbażi tal-analiżi tal-każijiet tal-użu. Minn dawk ir-rekwiżiti operazzjonali, flimkien mar-rekwiżiti tas-sigurtà, jenhtieg li jiġi żviluppat il-portafoll tas-servizzi. Il-portafoll tas-servizzi jenhtieg li jistabbilixxi l-bażi applikabbli għas-servizzi li jridu jiġu pprovduti permezz ta' GOVSATCOM. Sabiex tinżamm l-aqwa konkordanza possibbli bejn id-domanda u s-servizzi pprovduti, jista' jkun li l-portafoll tas-servizzi ta' GOVSATCOM ikollu bżonn jiġi aġġornat regolarment.
- (76) Fl-ewwel fażi ta' GOVSATCOM (bejn wiehied u iehor sal-2025), tintuża l-kapaċità eżistenti mill-atturi privati u mill-Istati Membri. F'din l-ewwel fażi, is-servizzi jiġu introdotti b'approċċ ta' pass wara l-iehor, l-ewwel lill-utenti fil-livell tal-Unjoni. Jekk matul l-ewwel fażi, analiżi ddettaljata tal-provvista u tad-domanda fil-gejjieni tiżvela li dan l-approċċ ma jkunx biżżejjed biex ikopri d-domanda li tkun qed tevolvi, jista' jiġi deċiż li jkun wasal iż-żmien għat-tieni fażi u jiġu żviluppati infrastrutturi jew kapaċitajiet spazjali addizzjonali apposta permezz ta' shubija pubblika-privata wahda jew iktar, eż. mal-operaturi satellitari tal-Unjoni.
- (77) Sabiex jiġu ottimizzati r-riżorsi disponibbli ta' komunikazzjoni bis-satellita, sabiex jiġi ggarantit l-aċċess f'sitwazzjonijiet mhux prevedibbli, bħad-dizastri naturali, sabiex tiġi żgurata l-effiċjenza operazzjonali u sabiex jiġu żgurati hinijiet qosra ta' pproċessar, jehtieg li jkun hemm Ċentru wiehied jew żewġ Ċentri ta' GOVSATCOM. Is-segment tal-art jenhtieg li jiġi ddisinjat abbażi tar-rekwiżiti operazzjonali u tas-sigurtà. Sabiex jittaffew ir-riskji, jista' jikkonsisti minn diversi siti fiżiċi. Jaf ikunu mehtieġa elementi addizzjonali tas-segment tal-art, bħal pereżempju stazzjonijiet ta' ankraġġ.
- (78) Għall-utenti tal-komunikazzjoni bis-satellita, it-tagħmir tal-utenti huwa l-iktar interfaċċa operazzjonali importanti. L-approċċ tal-UE għall-GOVSATCOM jagħmilha possibbli għall-biċċa l-kbira tal-utenti li jkomplu jużaw it-tagħmir eżistenti tagħhom għas-servizzi ta' GOVSATCOM diment li jużaw teknoloġiji tal-Unjoni.
- (79) Fl-interess tal-effiċjenza operazzjonali, l-utenti indikaw li huwa importanti li wiehied jimmira għall-interoperabbiltà tat-tagħmir tal-utenti, u għal tagħmir tal-utenti li jkun jista' juża sistemi satellitari differenti. F'dan il-qasam jaf ikunu mehtieġa r-riċerka u l-iżvilupp.
- (80) Fil-livell ta' implimentazzjoni, jenhtieg li l-kompiti u r-responsabbiltajiet jiġu ddistribwiti fost l-entitajiet speċjalizzati, bħall-Aġenzija Ewropea għad-Difiża, is-SEAE, l-Aġenzija Spazjali Ewropea, l-Aġenzija, u aġenziji oħra tal-Unjoni, b'tali mod li jiġi żgurat li dawn jallinjaw mar-rwol prinċipali tagħhom, speċjalment għal aspetti marbuta mal-utenti.
- (81) L-awtorità kompetenti ta' GOVSATCOM għandha r-rwol importanti li timmonitorja li l-utenti, u entitajiet nazzjonali oħra li jaqdu rwol f'GOVSATCOM, jikkonformaw mar-regoli dwar il-kondiviżjoni u l-prijoritizzazzjoni u mal-proċeduri tas-sigurtà kif stabbiliti fir-rekwiżiti tas-sigurtà. Stat Membru li ma jkunx hatar awtorità kompetenti ta' GOVSATCOM, jenhtieg li xorta wahda jahtar punt ta' kuntatt għall-ġestjoni ta' kwalunkwe tharbit li jiġi identifikat li jaffettwa lil GOVSATCOM.
- (82) Sabiex ikunu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li jiġu kkonferiti lill-Kummissjoni setgħat ta' implimentazzjoni fir-rigward tar-rekwiżiti operazzjonali għal servizzi pprovduti fil-qafas ta' GOVSATCOM. B'hekk il-Kummissjoni jkollha l-possibbiltà li tiddefinixxi speċifikazzjonijiet tekniċi għall-każijiet tal-użu marbuta mal-ġestjoni tal-krizijiet, mas-sorveljanza u mal-ġestjoni tal-infrastruttura ewlenija, inklużi n-netwerks tal-komunikazzjoni diplomatika. Jenhtieg li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati b'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.
- (83) Sabiex ikunu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li jiġu kkonferiti lill-Kummissjoni setgħat ta' implimentazzjoni fir-rigward tal-

portafoll tas-servizzi għal servizzi pprovduti fil-qafas ta' GOVSATCOM. B'hekk il-Kummissjoni jkollha l-possibbiltà li tiddefinixxi l-attributi, inkluża l-kopertura ġeografika, il-frekwenza, il-bandwidth, it-tagħmir tal-utenti, u l-karatteristiki tas-sigurtà. Jenhtieg li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati b'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

- (84) Sabiex ikunu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li jiġu kkonferiti lill-Kummissjoni setgħat ta' implimentazzjoni fir-rigward tar-regoli dwar il-kondiviżjoni u l-prijoritizzazzjoni għall-użu ta' kapaċitajiet akkomunati ta' komunikazzjoni bis-satellita ta' GOVSATCOM. B'hekk il-Kummissjoni jkollha l-possibbiltà li tqis ir-rekwiżiti operazzjonali u tas-sigurtà kif ukoll analiżi tar-riskji u tad-domanda mistennija mill-partecipanti ta' GOVSATCOM. Jenhtieg li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati b'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
- (85) Sabiex ikunu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li jiġu kkonferiti lill-Kummissjoni setgħat ta' implimentazzjoni fir-rigward tal-post fejn tkun tinsab l-infrastruttura tas-segment tal-art għal GOVSATCOM. B'hekk il-Kummissjoni jkollha l-possibbiltà li tqis ir-rekwiżiti operazzjonali u tas-sigurtà għall-għażla ta' tali postijiet. Jenhtieg li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati b'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.
- (86) L-infrastruttura ddedikata għall-Programm jaf tirrikjedi riċerka u innovazzjoni addizzjonali, li jistgħu jingħataw sostenn fil-qafas ta' Horizon Europe, bl-għan li jkun hemm koerenza mal-attivitajiet f'dan il-qasam tal-Aġenzija Spazjali Ewropea. Jenhtieg li s-sinergiji ma' Horizon Europe jiżguraw li l-htigijiet ta' riċerka u ta' innovazzjoni tas-settur spazjali jiġu identifikati u stabbiliti bħala parti mill-proċess ta' ppjanar strateġiku għar-riċerka u għall-innovazzjoni. Id-data u s-servizzi spazjali li jkunu disponibbli mingħajr hlas bis-saħħa tal-Programm se jintużaw biex jiġu żviluppati soluzzjoni rivoluzzjonarji permezz tar-riċerka u tal-innovazzjoni, inkluż f'Horizon Europe, b'mod partikolari għall-ikel sostenibbli u għar-riżorsi naturali, għall-monitoraġġ tal-klima, għall-bliet intelligenti, għall-vetturi awtomatizzati, għas-sigurtà u għall-ġestjoni tad-diżastri. Il-proċess tal-ippjanar strateġiku fil-qafas ta' Horizon Europe se jidentifika l-attivitajiet tar-riċerka u tal-innovazzjoni li jenhtieg li jużaw infrastrutturi b'sjieda tal-Unjoni bħal Galileo, EGNOS u Copernicus. L-infrastrutturi tar-riċerka, b'mod partikolari n-netwerks tal-osservazzjoni fil-post se jikkostitwixxu elementi essenzjali tal-infrastruttura tal-osservazzjoni fil-post li tippermetti s-servizzi ta' Copernicus.
- (87) Ir-Regolament (UE) Nru 912/2010 stabbilixxa Aġenzija tal-Unjoni, imsejha l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea, sabiex tiġġestixxi ċerti aspetti tal-programmi tan-navigazzjoni bis-satellita Galileo u EGNOS. Dan ir-Regolament jistipula b'mod partikolari li l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea se tiġi inkarigata b'kompiti godda, mhux biss fir-rigward ta' Galileo u ta' EGNOS iżda wkoll b'rabta ma' komponenti oħra tal-Programm, speċjalment l-akkreditazzjoni tas-sigurtà. Għalhekk, l-isem, il-kompiti u l-aspetti organizzattivi tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea jridu jiġu adattati skont dan.
- (88) Fid-dawl tal-ambitu estiż tagħha, li mhux se jibqa' limitat għal Galileo u għal EGNOS, jenhtieg li l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea tinbidel. Madankollu, il-kontinwità tal-attivitajiet tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea, inkluża l-kontinwità fir-rigward tad-drittijiet u tal-obbligi, il-persunal u l-validità ta' kwalunkwe deċiżjoni meħuda, jenhtieg li tiġi żgurata fil-qafas tal-Aġenzija.
- (89) Minhabba l-mandat tal-Aġenzija u r-rwol tal-Kummissjoni fl-implimentazzjoni tal-Programm, jixraq li jkun previst li uħud mid-deċiżjonijiet meħuda mill-Bord Amministrattiv jenhtieg li ma jiġux adottati mingħajr il-vot favorevoli tar-rappreżentanti tal-Kummissjoni.
- (90) Mingħajr preġudizzju għas-setgħat tal-Kummissjoni, il-Bord Amministrattiv, il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u d-Direttur Eżekuttiv għandhom ikunu indipendenti fit-tweġiq ta' dmirijiethom u għandhom jaġixxu fl-interess pubbliku.

- (91) Huwa possibbli, u tabilhaqq probabbli, li xi komponenti tal-Programm ikunu bbażati fuq l-użu ta' infrastruttura nazzjonali sensittiva jew marbuta mas-sigurtà. F'dan il-każ, għal raġunijiet ta' sigurtà nazzjonali, jehtieg li jiġi stipulat li l-laqgħat tal-Bord Amministrattiv u tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jkunu jistgħu jattenduhom biss ir-rappreżentanti tal-Istati Membri li jkollhom tali infrastruttura.
- (92) Sabiex jithegġegħ l-izjed użu wiesa' possibbli tas-servizzi offruti mill-Programm, ikun utli li jiġi enfasizzat li d-data, l-informazzjoni u s-servizzi jiġu pprovduti mingħajr garanzija.
- (93) Jenhtieg li jiġi kkonfermat li l-Kummissjoni, meta twettaq uħud mill-kompiti tagħha ta' natura mhux regolatorja, tista' tirrikorri, kif ikun meħtieġ u kemm ikun hemm bżonn, għall-assistenza teknika ta' ċerti partijiet esterni. Entitajiet oħra involuti fil-governanza pubblika tal-Programm jistgħu jużaw ukoll l-istess assistenza teknika fit-twettiq tal-kompiti inkarigati lilhom skont dan ir-Regolament.
- (94) Skont il-paragrafi 22 u 23 tal-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016, jehtieg li l-Programm jiġi evalwat abbażi tal-informazzjoni miġbura permezz ta' rekwiżiti speċifiċi ta' monitoraġġ, filwaqt li jiġu evitati r-regolamentazzjoni żejda u l-pizijiet amministrattivi, b'mod partikolari fuq l-Istati Membri. Fejn ikun xieraq, dawn ir-rekwiżiti jistgħu jinkludu indikaturi li jistgħu jitkejlu, bħala bażi għall-evalwazzjoni tal-effetti tal-programm.
- (95) Sabiex jiġu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li jiġu kkonferiti setgħat ta' implimentazzjoni lill-Kummissjoni. Jenhtieg li daww is-setgħat jiġu eżerċitati b'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
- (96) Peress li l-governanza pubblika tajba tirrikjedi ġestjoni uniformi tal-Programm, teħid iktar rapidu tad-deċiżjonijiet u aċċess ugwali għall-informazzjoni, jenhtieg li r-rappreżentanti tal-entitajiet inkarigati b'kompiti marbuta ma' dan il-programm ikunu jistgħu jieħdu sehem bħala osservaturi fil-ħidma tal-kumitat stabbilit bl-applikazzjoni tar-Regolament (UE) Nru 182/2011. Għall-istess raġunijiet, jenhtieg li r-rappreżentanti ta' pajjiżi terzi u ta' organizzazzjonijiet internazzjonali li jkunu kkonkludew ftehim internazzjonali mal-Unjoni jkunu jistgħu jieħdu sehem fil-ħidma tal-kumitat, soġġett għall-obbligi ta' sigurtà u kif previst fit-termini ta' tali ftehim. Ir-rappreżentanti ta' entitajiet inkarigati b'kompiti marbuta mal-Programm, ta' pajjiżi terzi u ta' organizzazzjonijiet internazzjonali mhumiex intitolati jieħdu sehem fil-proċeduri tal-votazzjoni tal-kumitat.
- (97) Sabiex tiġi żgurata valutazzjoni effettiva tal-progress tal-Programm biex jintlahqu l-ghanijiet tiegħu, jenhtieg li s-setgħa ta' adozzjoni ta' atti skont l-Artikolu 290 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea tiġi ddelegata lill-Kummissjoni fir-rigward tal-emendar tal-Anness X biex jiġu rieżaminati jew ikkumplementati l-indikaturi u biex dan ir-Regolament jiġi ssupplimentat b'dispożizzjonijiet dwar l-istabbiliment ta' qafas ta' monitoraġġ u ta' evalwazzjoni. Hu partikolarment importanti li matul il-ħidma ta' thejjija tagħha, il-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa, inkluż fil-livell ta' esperti, u li daww il-konsultazzjonijiet jitwettqu b'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata parteċipazzjoni ugwali fit-thejjija tal-atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess ħin li jirċevuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jkunu qed jitrattaw it-thejjija tal-atti delegati.
- (98) Ladarba l-ghan ta' dan ir-Regolament ma jistax jintlaħaq b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri peress li jmur lil hinn mill-kapaċitajiet finanzjarji u tekniċi ta' kwalunkwe Stat Membru waħdu, u għaldaqstant, minhabba l-iskala u l-effetti tiegħu, jista' jintlaħaq aħjar permezz ta' azzjoni fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta l-miżuri skont il-prinċipju tas-sussidjarjetà kif stabbilit

fl-Artikolu 5 tat-TUE. B'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li huwa mehtieg sabiex dak l-ghan jintlaħaq,

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

TITOLU I DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 1

Suġġett

1. Dan ir-Regolament jistabbilixxi l-programm spazjali tal-Unjoni ("Programm"). Jistabbilixxi l-ghanijiet tal-Programm, il-baġit għall-perjodu 2021-2027, il-forom ta' finanzjament mill-Unjoni u r-regoli biex jiġi pprovdut tali finanzjament, kif ukoll ir-regoli għall-implimentazzjoni tal-Programm.
2. Dan ir-Regolament jistabbilixxi l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali ("Aġenzija"), li tissostitwixxi u tissuccedi l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea stabbilita bir-Regolament (UE) Nru 912/2010 u jistipula r-regoli tat-tħaddim ta' din l-Aġenzija.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-iskop ta' dan ir-Regolament, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "inġenju spazjali" tfisser kwalunkwe oġġett spazjali li jservi għal skop speċifiku, inklużi s-satelliti artiċijali attivi u l-istadji superjuri tal-lanċjaturi;
- (2) "avvenimenti tat-temp spazjali" tfisser varjazzjonijiet li jseħħu b'mod naturali fl-ambjent spazjali bejn ix-xemx u d-dinja, inklużi zbruffar solari, partiċelli enerġetiċi solari, riħ solari u espulsjonijiet tal-massa koronali li jistgħu jwasslu għal tempesti solari (tempesti ġeomanjetiċi, tempesti tar-radjażzjoni solari u disturbi jonosferiċi) li jistgħu potenzjalment ikollhom impatt fuq id-dinja;
- (3) "oġġetti qrib id-dinja" tfisser oġġetti naturali fis-sistema solari li potenzjalment jista' jkollhom impatt mad-dinja;
- (4) "oġġett spazjali" tfisser kwalunkwe oġġett magħmul mill-bniedem fl-ispazju lil hinn mill-atmosfera;
- (5) "għarfien tas-sitwazzjoni fl-ispazju" ("SSA") tfisser approċċ olistiku lejn il-perikli spazjali prinċipali, li jinkludu l-kolliżjonijiet bejn is-satelliti u t-tifrik spazjali, il-fenomeni tat-temp spazjali, u l-oġġetti qrib id-dinja;
- (6) "operazzjoni ta' taħlit" tfisser azzjonijiet li jingħataw sostenn mill-baġit tal-UE, inkluż fil-faċilitajiet ta' taħlit skont l-Artikolu 2(6) tar-Regolament Finanzjarju, li jikkombina forom ta' sostenn li mhumx ripagabbli u/jew strumenti finanzjarji mill-baġit tal-UE b'forom ta' sostenn ripagabbli mill-iżvilupp jew minn istituzzjonijiet finanzjarji pubbliċi oħra, kif ukoll minn istituzzjonijiet u minn investituri finanzjarji kummerċjali;
- (7) "entità ġuridika" tfisser kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika maħluqa u rikonoxxuta bħala tali skont id-dritt nazzjonali, id-dritt tal-Unjoni jew id-dritt internazzjonali, li jkollha personalità ġuridika u li tista' teżercita drittijiet u tkun soġġetta għal obbligi meta taġixxi f'isimha stess, jew entità mingħajr personalità ġuridika skont l-Artikolu 197(2)(c) tar-Regolament Finanzjarju;

- (8) “pajjiż terz” tfisser pajjiż li mhuwiex Stat Membru tal-Unjoni;
- (9) “informazzjoni tal-SST” tfisser id-*data* pproċessata tal-SST li tkun tista’ tinftiehem minnufih mir-riċevitur;
- (10) “*data* tal-SST” tfisser il-parametri fiżiċi tal-oġġetti spazjali miksuba mis-sensuri tal-SST jew il-parametri orbitali tal-oġġetti spazjali miksuba mill-osservazzjonijiet tas-sensuri tal-SST fil-qafas tal-komponent tas-sorveljanza u l-insewiment fl-ispazju (“SST”);
- (11) “kollegament ta’ ritorn” tfisser servizz li jagħti kontribut għas-servizz globali ta’ monitoraġġ tal-inġenji tal-ajru, liema monitoraġġ ikun definit mill-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali;
- (12) “satelliti Sentinel ta’ Copernicus” tfisser is-satelliti ddedikati, l-inġenji spazjali jew it-tagħbijiet tal-inġenji spazjali ta’ Copernicus għall-osservazzjoni tad-dinja mill-ispazju;
- (13) “*data* ta’ Copernicus” tfisser id-*data* pprovduta mis-satelliti Sentinel, inkluża l-metadata tagħhom;
- (14) “*data* ta’ parti terza ta’ Copernicus” tfisser id-*data* bil-liċenzja għall-użu minn Copernicus li toriġina minn sorsi għajr mis-satelliti Sentinel;
- (15) “*data* fil-post ta’ Copernicus” tfisser *data* ta’ osservazzjoni mis-sensuri fuq l-art, fuq il-baħar jew fl-ajru, kif ukoll *data* ta’ referenza u anċillari bil-liċenzja jew li tiġi pprovduta biex tintuża f’Copernicus;
- (16) “informazzjoni ta’ Copernicus” tfisser l-informazzjoni ġġenerata mis-servizzi ta’ Copernicus wara l-ipproċessar jew l-immudellar, inkluża l-metadata tagħhom;
- (17) “entità fiduċjarja” tfisser entità ġuridika li tkun indipendenti mill-Kummissjoni jew minn parti terza u li tirċievi *data* mill-Kummissjoni jew minn dik il-parti terza għall-iskop ta’ ħzin u ta’ trattament sikur ta’ dik id-*data*;
- (18) “tifrik spazjali” tfisser kwalunkwe oġġett spazjali inklużi l-inġenji spazjali jew frammenti u elementi tagħhom fl-orbita tad-dinja jew li jerġġu jidhlu fl-atmosfera tad-dinja, li mhumix funzjonali jew li ma għadx għandhom xi skop speċifiku, inklużi l-partijiet ta’ rokits jew ta’ satelliti artifiċjali, jew satelliti artifiċjali mhux attivi;
- (19) “sensur tal-SST” tfisser apparat jew kombinazzjoni ta’ apparati, radars tal-art jew spazjali, lasers u teleskopji, li jistgħu jkejlu l-parametri fiżiċi marbuta mal-oġġetti spazjali, bħad-daqs, il-veloċità u fejn ikunu jinsabu;
- (20) “utent ta’ GOVSATCOM” tfisser awtorità pubblika tal-Unjoni jew ta’ Stat Membru, jew korp inkarigat bl-eżerċizzju ta’ awtorità pubblika, jew persuna fiżika jew ġuridika, li tkun awtorizzata u inkarigata kif suppost b’kompiti marbuta mas-superviżjoni u mal-ġestjoni ta’ missjonijiet, ta’ operazzjonijiet u ta’ infrastrutturi kritiċi għas-sigurtà;
- (21) “każ tal-użu ta’ GOVSATCOM” tfisser xenarju operazzjonali f’ambjent partikolari li fih l-utenti ta’ GOVSATCOM jirrikjedu s-servizzi ta’ GOVSATCOM;
- (22) “informazzjoni sensittiva mhux klassifikata” tfisser informazzjoni mhux klassifikata li l-Kummissjoni trid tiproteġi minhabba obbligi ġuridiċi stabbiliti fit-Trattati jew f’atti adottati fl-implimentazzjoni tagħhom, u/jew minhabba s-sensittività tagħha;
- (23) “utenti ta’ Copernicus” tfisser:

“utenti ewlenin ta’ Copernicus” li jibbenefikaw mid-*data* ta’ Copernicus u mill-informazzjoni ta’ Copernicus u li jkollhom ir-rwol addizzjonali li jmexxu l-evoluzzjoni ta’ Copernicus, li jinkludu l-istituzzjonijiet u l-korpi tal-Unjoni u l-korpi pubbliċi reġjonali, nazzjonali jew Ewropej inkarigati b’missjoni ta’ servizz pubbliku għad-definizzjoni, għall-implimentazzjoni,

għall-infurzar jew għall-monitoraġġ tal-politiki ambjentali, tal-protezzjoni ċivili, tas-sikurezza jew tas-sigurtà;

“utenti oħra ta’ Copernicus” li jibbenefikaw mid-*data* ta’ Copernicus u mill-informazzjoni ta’ Copernicus u jinkludu, b’mod partikolari, l-organizzazzjonijiet tar-riċerka u tal-edukazzjoni, il-korpi kummerċjali u privati, l-għaqdiet tal-karità, l-organizzazzjonijiet mhux governattivi u l-organizzazzjonijiet internazzjonali.

Artikolu 3

Komponenti tal-Programm

Il-Programm għandu jikkonsisti mill-komponenti li ġejjin:

- (a) sistema awtonoma ċivili u globali tan-navigazzjoni bis-satellita (GNSS) taħt il-kontroll ċivili, li tinkludi kostellazzjoni ta’ satelliti, ċentri u netwerk globali ta’ stazzjonijiet tal-art, li joffru servizzi ta’ pożizzjonament, ta’ navigazzjoni u ta’ kejl tal-ħin u li jintegraw għalkollox il-ħtiġijiet u r-rekwiżiti tas-sigurtà (“Galileo”);
- (b) sistema reġjonali tan-navigazzjoni bis-satellita li tikkonsisti minn ċentri u stazzjonijiet tal-art u minn diversi transponders installati fuq satelliti ġeosinkroniċi u li jawmentaw u jikkoreġu s-sinjali miftuħa emessi minn Galileo u minn GNSS oħrajn, fost affarijiet oħra għall-ġestjoni tat-traffiku u għas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru (“is-Servizz Ewropew ta’ Navigazzjoni b’Kopertura Ġeostazzjonarja jew “EGNOS”);
- (c) sistema awtonoma tal-osservazzjoni tad-dinja, iffokata fuq l-utenti, taħt kontroll ċivili, li toffri *data* u servizzi ta’ ġeoinformazzjoni, li jinkludu satelliti, infrastruttura tal-art, faċilitajiet tal-ipproċessar tad-*data* u tal-informazzjoni, u infrastruttura tad-distribuzzjoni, u li tintegra għalkollox il-ħtiġijiet u r-rekwiżiti tas-sigurtà (“Copernicus”);
- (d) sistema ta’ sorveljanza u ta’ insekwiment fl-ispazju, bl-għan li ttejjeb, thaddem u tipprovdi d-*data*, l-informazzjoni u s-servizzi marbuta mas-sorveljanza u mal-insekwiment ta’ inġenji spazjali attivi u mhux attivi, ta’ stadji skartati tal-lanċjaturi, ta’ tifrik u ta’ frammenti ta’ tifrik li jorbitaw madwar id-dinja, u kkumplementata b’parametri ta’ osservazzjoni marbuta mal-monitoraġġ tal-avvenimenti tat-temp spazjali u tar-riskju ta’ oġġetti qrib id-dinja (“NEOs”) li joqorbu iktar lejn id-dinja (“SST”);
- (e) servizz ta’ komunikazzjoni governattiva bis-satellita li jippermetti l-forniment tas-servizzi ta’ komunikazzjoni bis-satellita lill-awtoritajiet tal-Unjoni u tal-Istati Membri li jiġġestixxu l-missjonijiet u l-infrastrutturi kritiċi għas-sigurtà (“GOVSATCOM”).

Barra minn hekk, il-Programm għandu jinkludi miżuri biex jiżgurawlu aċċess effiċjenti għall-ispazju u biex irawmu settur spazjali innovattiv.

Artikolu 4

Għanijiet

1. Il-Programm għandu jkollu l-għanijiet ġenerali li ġejjin:

- (a) jipprovdi, jew jagħti kontribut għall-forniment ta’, *data*, informazzjoni u servizzi spazjali ta’ kwalità għolja, aġġornati, u fejn ikun xieraq, siguri, mingħajr interruzzjoni u kull fejn ikun possibbli fil-livell globali, sabiex jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet eżistenti u tal-ġejjieni u sabiex ikunu jistgħu jiġu ssodisfati l-prijoritajiet politiċi tal-Unjoni, inkluż fir-rigward tat-tibdil fil-klima, is-sigurtà u d-difiża;

- (b) jimmassimizza l-benefiċċji soċjoekonomiċi, inkluż billi jippromwovi l-iżjed użu wiesa' possibbli tad-*data*, tal-informazzjoni u tas-servizzi pprovduti permezz tal-komponenti tal-Programm;
- (c) itejjeb is-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, il-libertà ta' azzjoni tal-Unjoni u l-awtonomija strateġika tagħha, b'mod partikolari f'termini tat-teknoloġiji u tat-teħid tad-deċiżjonijiet ibbażati fuq l-evidenza;
- (d) jippromwovi r-rwol tal-Unjoni fix-xena internazzjonali bħala attur ewlieni fis-settur spazjali u t-tishih tar-rwol tagħha fl-indirizzar tal-isfidi globali u fis-sostenn għall-inizjattivi globali, inkluż fir-rigward tat-tibdil fil-klima u l-iżvilupp sostenibbli.

2. Il-Programm għandu jkollu l-għanijiet speċifiċi li ġejjin:

- (a) fir-rigward ta' Galileo u ta' EGNOS: il-forniment ta' servizzi mill-aqwa u fejn ikun xieraq, ta' servizzi siguri tal-pożizzjonament, tan-navigazzjoni u tat-teħid tal-hinijiet;
- (b) fir-rigward ta' Copernicus: it-twassil ta' *data* u ta' informazzjoni akkurati u affidabbli tal-osservazzjoni tad-dinja, ipprovduti fit-tul, b'sostenn għall-implimentazzjoni u għall-monitoraġġ tal-politiki tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha fl-oqsma tal-ambjent, tat-tibdil fil-klima, tal-agrikoltura, tal-iżvilupp rurali, tal-protezzjoni ċivili, tas-sikurezza, tas-sigurtà, kif ukoll tal-ekonomija diġitali;
- (c) fir-rigward tal-Għarfien tas-Sitwazzjoni fl-Ispazju ("SSA"): it-titjib tal-kapaċitajiet tal-SST għall-monitoraġġ, għall-insewiment u għall-identifikazzjoni tal-oġġetti spazjali, għall-monitoraġġ tat-temp spazjali u għall-immappjar u għall-ħolqien ta' netwerk tal-kapaċitajiet tal-Istati Membri fir-rigward tal-NEO;
- (d) fir-rigward ta' GOVSATCOM: l-iżgurar tad-disponibbiltà fit-tul ta' servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita affidabbli, siguri u kosteffettivi;
- (e) il-kontribut, fejn dan ikun meħtieġ għall-ħtiġijiet tal-Programm, għal kapaċità awtonoma, sigura u kosteffiċjenti ta' aċċess għall-ispazju;
- (f) is-sostenn u r-rinfurzar tal-kompetittività, tal-impreditorija, tal-hiliet u tal-kapaċità ta' innovazzjoni tal-persuni ġuridiċi u fiżiċi mill-Unjoni, li jkunu attivi jew jixtiequ jsiru attivi f'dak is-settur, b'mod partikolari fir-rigward tal-pożizzjoni u tal-ħtiġijiet tal-imprizi żgħar u ta' daqs medju u tan-negozji ġodda.

Artikolu 5

Aċċess għall-ispazju

Il-Programm għandu jagħti sostenn:

- (a) għall-forniment tas-servizzi tal-illanċjar għall-ħtiġijiet tal-Programm;
- (b) għall-attivitajiet tal-iżvilupp marbuta mal-aċċess awtonomu, affidabbli u kosteffiċjenti għall-ispazju;
- (c) fejn dan ikun meħtieġ għall-ħtiġijiet tal-Programm, għall-adattamenti fl-infrastruttura spazjali tal-art.

Artikolu 6

Azzjonijiet b'sostenn għal settur spazjali innovattiv tal-Unjoni

Il-Programm għandu jagħti sostenn:

- (a) għall-attivitajiet ta' innovazzjoni biex isir l-aqwa użu mit-teknoloġiji, mill-infrastruttura jew mis-servizzi spazjali;
- (b) għall-istabbiliment ta' shubijiet għall-innovazzjoni marbuta mal-ispazju biex jiġu żviluppati prodotti jew servizzi innovattivi u għax-xiri sussegwenti tal-forniment jew tas-servizzi li jirriżultaw minnhom;
- (c) għall-imprenditorija, mill-istadju bikri sal-istadju tat-tkabbir, skont l-Artikolu 21 u dispozizzjonijiet oħra marbuta mal-aċċess għall-finanzjament kif imsemmi fl-Artikolu 18 u fil-Kapitolu I tat-Titolu III;
- (d) għall-kooperazzjoni bejn l-impriżi fil-forma ta' ċentri spazjali li jlaqqgħu flimkien, fil-livelli reġjonali u nazzjonali, atturi mis-setturi spazjali u diġitali, kif ukoll utenti, u li jipprovdu sostenn għaċ-ċittadini u għall-kumpaniji biex jitravmu l-imprenditorija u l-ħiliet;
- (e) għall-forniment ta' attivitajiet ta' edukazzjoni u ta' taħriġ;
- (f) għall-aċċess għall-faċilitajiet tal-ipproċessar u tal-ittestjar;
- (g) għall-attivitajiet ta' ċertifikazzjoni u ta' standardizzazzjoni.

Artikolu 7

Pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali assoċjati mal-Programm

1. Il-komponenti tal-Programm, bl-eċċezzjoni tal-SST u ta' GOVSATCOM, għandhom ikunu miftuħa għall-pajjiżi terzi li ġejjin:
 - (a) il-membri tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Hieles (EFTA) li huma membri taż-Żona Ekonomika Ewropea (ŻEE), b'konformità mal-kundizzjonijiet stabbiliti fil-Ftehim ŻEE;
 - (b) il-pajjiżi aderenti, il-pajjiżi kandidati u l-pajjiżi kandidati potenzjali, b'konformità mal-prinċipji ġenerali u mat-termini u l-kundizzjonijiet ġenerali għall-partecipazzjoni tagħhom fil-programmi tal-Unjoni stabbiliti fil-ftehimiet qafas rispettivi u fid-deċizzjonijiet tal-Kunsill ta' Assoċjazzjoni, jew ftehimiet simili, u b'konformità mal-kundizzjonijiet speċifiċi stabbiliti fi ftehimiet bejniethom u l-Unjoni;
 - (c) pajjiżi koperti mill-Politika Ewropea tal-Viċinat, skont il-prinċipji ġenerali u t-termini u l-kundizzjonijiet ġenerali għall-partecipazzjoni ta' daww il-pajjiżi fil-programmi tal-Unjoni stabbiliti fil-ftehimiet qafas rispettivi u fid-deċizzjonijiet tal-Kunsill ta' Assoċjazzjoni, jew ftehimiet simili, u b'konformità mal-kundizzjonijiet speċifiċi stabbiliti fi ftehimiet bejn l-Unjoni u daww il-pajjiżi.
2. Il-komponenti tal-Programm, bl-eċċezzjoni tal-SST, għandhom ikunu miftuħa wkoll għal kwalunkwe pajjiż terz jew organizzazzjoni internazzjonali, b'konformità mal-kundizzjonijiet stabbiliti fi ftehim speċifiku li jkopri l-partecipazzjoni tal-pajjiż terz jew dik tal-organizzazzjoni internazzjonali fi kwalunkwe programm tal-Unjoni, diment li l-ftehim:
 - (a) jiżgura bilanċ ġust fir-rigward tal-kontribuzzjonijiet u tal-benefiċċji tal-pajjiż terz jew tal-organizzazzjoni internazzjonali partecipanti fil-programmi tal-Unjoni;
 - (b) jistabbilixxi l-kundizzjonijiet tal-partecipazzjoni fil-programmi, inkluż il-kalkolu tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji għall-programmi individwali u l-kostijiet amministrattivi tagħhom. Dawn il-kontribuzzjonijiet għandhom jikkostitwixxu dħul assenjat skont l-Artikolu [21(5)] tar-[Regolament Finanzjarju l-ġdid];
 - (c) ma jikkonferix setgħa tat-tehid tad-deċizzjonijiet lill-pajjiż terz jew lill-organizzazzjoni internazzjonali fir-rigward tal-programm;

- (d) jiggarrantixxi d-drittijiet tal-Unjoni biex tiżgura ġestjoni finanzjarja tajba u biex tipproteġi l-interessi finanzjarji tagħha.
3. Il-komponenti tal-Programm għandhom ikunu miftuħa għall-pajjiżi terzi u għall-organizzazzjonijiet internazzjonali msemmija fil-paragrafi 1 u 2 diment li jiġu kkonservati l-interessi essenzjali tas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha.

Artikolu 8

Aċċess għall-SST, għal GOVSATCOM u għall-PRS minn pajjiżi terzi jew minn organizzazzjonijiet internazzjonali

1. Il-pajjiżi terzi jew l-organizzazzjonijiet internazzjonali jistgħu jsiru parteċipanti ta' GOVSATCOM kif imsemmi fl-Artikolu 67 jew jiksibu aċċess għas-servizzi pprovduti mill-SST, biss fejn, b'konformità mal-proċedura prevista fl-Artikolu 218 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, jidhlu fi ftehim li jistabbilixxi t-termini u l-kundizzjonijiet tar-regoli ddettaljati għal aċċess għat-tali *data*, informazzjoni u servizzi, u l-qafas għall-iskambju u għall-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata.
2. L-aċċess ta' pajjiżi terzi jew ta' organizzazzjonijiet internazzjonali għas-Servizz Pubbliku Regolat ipprovdut minn Galileo għandu jiġi rregolat bl-Artikolu 3(5) tad-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁸.

Artikolu 9

Sjieda u użu tal-assi

1. L-Unjoni għandha tkun is-sid tal-assi tangibbli u intangibbli kollha li jinholqu jew li jiġu żviluppati fil-qafas tal-komponenti tal-Programm. Għal dak l-għan, il-Kummissjoni għandha tiegħu l-passi meħtieġa biex tiżgura li l-kuntratti, il-ftehimiet u arranġamenti oħra rilevanti marbuta ma' daww l-attivitajiet li jistgħu jirriżultaw fil-holqien jew l-iżvilupp ta' tali assi jkun fihom dispożizzjonijiet li jiżguraw tali reġim ta' sjieda fir-rigward ta' daww l-assi.
2. Il-paragrafu 1 ma għandux japplika għall-assi tangibbli u intangibbli li nholqu jew li ġew żviluppati fil-qafas tal-komponenti tal-Programm, fejn l-attivitajiet li jistgħu jirriżultaw fil-holqien jew fl-iżvilupp ta' tali assi:
 - (a) jitwettqu skont għotjiet jew premjijiet iffinanzjati għalkollox mill-Unjoni;
 - (b) ma jkunux iffinanzjati għalkollox mill-Unjoni, jew
 - (c) ikunu marbuta mal-iżvilupp, mal-manifattura jew mal-użu ta' riċevituri tal-PRS li jinkorporaw l-*IKUE*, jew ta' komponenti ta' tali riċevituri.
3. Il-Kummissjoni għandha tiegħu l-passi meħtieġa biex tiżgura li l-kuntratti, il-ftehimiet u arranġamenti oħra marbuta mal-attivitajiet imsemmija fl-ewwel paragrafu jkun fihom dispożizzjonijiet li jistabbilixxu r-reġim ta' sjieda xieraq għal daww l-assi u, fir-rigward tal-punt (c), li l-Unjoni tkun tista' tuża r-riċevituri tal-PRS mingħajr hlas b'konformità mad-Deċiżjoni 1104/2011/UE.
4. Il-Kummissjoni għandha tfittex li tikkonkludi kuntratti jew arranġamenti oħra ma' partijiet terzi fir-rigward:
 - (a) tad-drittijiet ta' sjieda eżistenti minn qabel fir-rigward tal-assi tangibbli u intangibbli li jinholqu jew li jiġu żviluppati fil-qafas tal-komponenti tal-Programm;

²⁸ ĠU L 287, 4.11.2011, p. 1-8.

- (b) tal-akkwizizzjoni tas-sjieda jew tad-drittijiet tal-liċenzja fir-rigward ta' assi oħra tangibbli jew intangibbli meħtieġa għall-implimentazzjoni tal-Programm.
5. Il-Kummissjoni għandha tiżgura, permezz ta' qafas xieraq, l-użu ottimali tal-assi tangibbli u intangibbli msemmija fil-paragrafu 1 u 2 u li għandha s-sjieda tagħhom l-Unjoni.
6. B'mod partikolari, fejn dawk l-assi jikkonsistu minn drittijiet tal-proprjetà intellettuali, il-Kummissjoni għandha tiġġestixxi dawk id-drittijiet bl-iktar mod effettiv possibbli, filwaqt li tqis il-ħtieġa li tipproteġihom u li tagħtihom valur, u filwaqt li tqis l-interessi legittimi tal-partijiet ikkonċernati kollha u tal-ħtieġa għall-iżvilupp armonjuż ta' swieq u ta' teknoloġiji godda u għall-kontinwità tas-servizzi pprovduti mill-komponenti tal-Programm. Għal dak l-għan, għandha tiżgura b'mod partikolari li l-kuntratti, il-ftehimiet u arrangamenti oħra rilevanti jinkludu l-possibbiltà ta' trasferiment ta' dawk id-drittijiet lil partijiet terzi, jew il-possibbiltà ta' għoti ta' liċenzji ta' partijiet terzi għal dawk id-drittijiet, u li dik l-Aġenzija tkun tista' tgawdi dawk id-drittijiet liberament fejn ikunu meħtieġa għat-twettiq tal-kompiti tagħhom skont dan ir-Regolament.

Artikolu 10

Assenza ta' garanzija

Is-servizzi, id-*data* u l-informazzjoni pprovduta mill-komponenti tal-Programm għandhom jiġu pprovduti mingħajr xi garanzija espliċita jew impliċita fir-rigward tal-kwalità, tal-akkuratezza, tad-disponibbiltà, tal-affidabbiltà, tal-veloċità u tal-idoneità tagħhom għal kwalunkwe skop. Għal dak l-għan, il-Kummissjoni għandha tiegħu l-passi meħtieġa biex tiżgura li l-utenti ta' dawk is-servizzi, id-*data* u l-informazzjoni jkunu infurmati, b'mod xieraq, dwar l-assenza ta' tali garanzija.

TITOLU II

KONTRIBUZZJONI U MEKKANIŻMI BAĠITARJI

Artikolu 11

Baġit

1. Il-pakkett finanzjarju għall-implimentazzjoni tal-Programm għall-perjodu mill-2021-2027 għandu jkun ta' EUR [16-il] biljun fil-prezzijiet kurrenti.
- Id-distribuzzjoni indikattiva tal-ammont imsemmi fl-ewwel sottoparagrafu għandha tkun kif ġej:
- (a) fir-rigward ta' Galileo u ta' EGNOS: EUR [9,7] biljun;
 - (b) fir-rigward ta' Copernicus: EUR [5,8] biljun;
 - (c) fir-rigward tal-SSA/GOVSATCOM: EUR [0,5] biljun.
2. L-attivitajiet trasversali kif previsti skont l-Artikolu 3 għandhom jiġu ffinanzjati skont il-komponenti tal-Programm.
3. L-appropriazzjonijiet baġitarji tal-Unjoni li jkunu assenjati lill-Programm għandhom ikopru l-attivitajiet kollha meħtieġa biex jintlaħqu l-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 4. Din in-nefqa tista' tkopri:
- (a) l-istudji u l-laqgħat tal-esperti, b'mod partikolari l-konformità mal-limiti tal-kost u tal-ħin tagħhom;
 - (b) l-attivitajiet ta' informazzjoni u ta' komunikazzjoni, inkluża l-komunikazzjoni korporattiva dwar il-prijoritajiet tal-politiki tal-Unjoni fejn dawn ikunu marbuta

direttament mal-ghanijiet ta' dan ir-Regolament, b'mod partikolari biex jinholqu sinerġiji ma' politiki oħra tal-Unjoni;

- (c) in-netwerks tat-teknoloġija tal-informazzjoni li jkollhom il-funzjoni li jipproċessaw jew li jiskambjaw l-informazzjoni, u l-miżuri dwar il-ġestjoni amministrattiva, inkluż fil-qasam tas-sigurtà, li jkunu implimentati mill-Kummissjoni;
 - (d) assistenza teknika u amministrattiva għall-implimentazzjoni tal-Programm, bħal attivitajiet ta' thejjija, ta' monitoraġġ, ta' kontroll, ta' awditjar u ta' evalwazzjoni, inklużi sistemi korporattivi tat-teknoloġiji tal-informazzjoni.
- 4. L-azzjonijiet li jirċievu finanzjament kumulattiv minn programmi differenti tal-Unjoni għandhom jiġu awditjati darba biss, billi jiġu koperti l-programmi involuti kollha u r-regoli applikabbli rispettivi tagħhom.
 - 5. L-impenji baġitarji marbuta mal-Programm u li jkopru l-attivitajiet li jkunu estiżi fuq iktar minn sena finanzjarja waħda jistgħu jinqasmu fuq diversi snin f'pagamenti akkont annwali.
 - 6. Ir-rizorsi allokatil lill-Istati Membri fil-qafas ta' ġestjoni kondiviza jistgħu, fuq talba tagħhom, jiġu ttrasferiti lill-Programm. Il-Kummissjoni għandha timplimenta dawk ir-rizorsi direttament skont il-punt (a) tal-Artikolu 62(1) tar-Regolament Finanzjarju jew indirettament skont il-punt (c) ta' dak l-Artikolu. Fejn ikun possibbli dawk ir-rizorsi għandhom jintużaw għall-benefiċċju tal-Istat Membru kkonċernat.

Artikolu 12

Dhul assenjat

- 1. Id-dhul iġġenerat mill-komponenti tal-Programm għandu jithallas fil-baġit tal-Unjoni u għandu jintuża biex jiffinanzja l-komponent li jkun iġġenera d-dhul.
- 2. L-Istati Membri jistgħu jallokaw kontribuzzjoni finanzjarja addizzjonali għal komponent tal-Programm, bil-kundizzjoni li tali elementi addizzjonali ma johlqu xi piż finanzjarju jew tekniku jew xi dewmien għall-komponent ikkonċernat.
- 3. Il-finanzjament addizzjonali msemmi f'dan l-Artikolu għandu jiġi ttrattat bħala dhul assenjat estern skont l-[Artikolu 21(2)] tar-Regolament Finanzjarju.

Artikolu 13

Implimentazzjoni u forum ta' finanzjament mill-UE

- 1. Il-Programm għandu jiġi implimentat b'ġestjoni diretta skont ir-Regolament Finanzjarju jew b'ġestjoni indiretta flimkien ma' korpi msemmija fl-[Artikolu 62(1)(c)] tar-Regolament Finanzjarju.
- 2. Il-Programm jista' jipprovdi finanzjament fi kwalunkwe waħda mill-forom stabbiliti fir-Regolament Finanzjarju, b'mod partikolari l-ghotjiet, il-premjijiet u l-akkwist. Jista' jipprovdi wkoll finanzjament fil-forma ta' strumenti finanzjarji f'operazzjonijiet ta' taħlit.

TITOLU III

DISPOŻIZZJONIJIET FINANZJARJI

KAPITOLU I

Akkwist

Artikolu 14

Prinċipji tal-akkwist

L-awtoritajiet kontraenti għandhom jaġixxu b'konformità mal-prinċipji li ġejjin fil-proċeduri tal-akkwist għall-iskop tal-Programm:

- (a) il-promozzjoni fl-Istati Membri kollha, tul il-katina tal-provvista kollha, tal-iktar parteċipazzjoni wiesgħa u miftuħa possibbli tan-negozji godda, tal-entranti godda, tal-impriżi żgħira u ta' daqs medju, u ta' operaturi ekonomiċi oħra, inkluż ir-rekwiżit tas-sottokuntrattar mill-offerenti;
- (b) l-evitar, fejn ikun possibbli, ta' dipendenza żejda fuq fornitur uniku, b'mod partikolari għat-tagħmir u għas-servizzi kritiċi, filwaqt li jitqiesu l-għanijiet tal-indipendenza teknoloġika u tal-kontinwità tas-servizzi;
- (c) b'deroga mill-Artikolu 167 tar-Regolament Finanzjarju, l-użu, kull fejn ikun xieraq, ta' diversi sorsi ta' forniment sabiex jiġi żgurat kontroll ġenerali aħjar tal-komponenti kollha tal-Programm, tal-kost tagħhom u tal-iskeda tagħhom;
- (d) it-trawwim tal-awtonomija tal-Unjoni, b'mod partikolari f'termini teknoloġiċi;
- (e) l-iżgurar tas-sigurtà tal-komponenti tal-Programm u l-għoti ta' kontribut għall-protezzjoni tal-interess essenzjali tas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha;
- (f) l-issodisfar tal-kriterji soċjali u ambjentali xierqa.

Artikolu 15

Kuntratti kundizzjonali b'pagamenti fi stadji

- 1. L-awtorità kontraenti tista' tagħti kuntratt fil-forma ta' kuntratt kundizzjonali b'pagamenti fi stadji.
- 2. Kuntratt kundizzjonali b'pagamenti fi stadji għandu jinkludi stadju fiss li jirriżulta f'impenn sod ta' forniment tax-xogħlijiet, tal-provvisti u tas-servizzi kkuntrattati għal dak l-istadju, u stadju wieħed jew iktar li jkunu kundizzjonali f'termini kemm tal-baġit kif ukoll tal-eżekuzzjoni. Id-dokumenti tas-sejha għall-offerti jirreferu għall-karatteristiki speċifiċi tal-kuntratti kundizzjonali b'pagamenti fi stadji. B'mod partikolari, dawn għandhom jispeċifikaw is-sugġett tal-kuntratt, il-prezz jew l-arrangamenti biex jiġu stabbiliti l-prezz u l-arrangamenti għall-forniment tax-xogħlijiet, tal-provvisti u tas-servizzi f'kull stadju.
- 3. L-obbligi tal-istadju fiss għandhom ikunu parti minn gabra shiħa konsistenti ta' obbligi; l-istess japplika għall-obbligi f'kull stadju kundizzjonali, filwaqt li jitqiesu l-obbligi fl-istadji preċedenti.
- 4. It-tweġġ ta' kull stadju kundizzjonali għandha tkun soġġetta għal deċiżjoni mill-awtorità kontraenti, innotifikata lill-kuntrattur b'konformità mal-kuntratt.

Artikolu 16

Kuntratti ta' rimborż tal-kostijiet

- 1. L-awtorità kontraenti tista' tagħzel kuntratt ta' rimborż shiħ jew parzjali tal-kostijiet, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 3.
Il-prezz li jrid jithallas għandu jikkonsisti mir-rimborż tal-kostijiet diretti kollha mgarrba effettivament mill-kuntrattur fit-tweġġ tal-kuntratt, bħan-nefqa fuq il-haddiema, il-materjali, l-oġġetti konsumabbli, u l-użu tat-tagħmir u tal-infrastrutturi meħtieġa għat-tweġġ tal-

kuntratt, il-kostijiet indiretti u qligħ, jew inkella kumpens tat-tariffa ta' inċentiv abbażi li jintlahqu l-għanijiet fir-rigward tal-iskedi tat-twettiq u tat-twassil.

2. Il-kuntratti ta' rimborż tal-kostijiet għandhom jistipulaw prezz limitu massimu.
3. L-awtorità kontraenti tista' tagħzel kuntratt ta' rimborż shiħ jew parzjali f'każijiet fejn ikun diffiċli jew mhux adattat li jiġi pprovdut prezz fiss akkurat minhabba l-inċertezzi inerenti fit-twettiq tal-kuntratt minhabba li:
 - (a) il-kuntratt ikollu karatteristiki kumplessi hafna jew karatteristiki li jirrikjedu l-użu ta' teknoloġija ġdida u li, għalhekk, jinkludi għadd sinifikanti ta' riskji tekniċi; jew
 - (b) l-attivitajiet soġġetti għall-kuntratt iridu, għal raġunijiet operazzjonali, jibdew minnufih anke jekk ma jkunx għadu possibbli li jiġi stabbilit prezz fiss rigidu shiħ minhabba riskji sinifikanti jew peress li t-twettiq tal-kuntratt ikun jiddependi parzjalment fuq it-twettiq ta' kuntratti oħra.
4. Il-prezz limitu għal kuntratt ta' rimborż shiħ jew parzjali tal-kostijiet għandu jkun il-prezz massimu pagabbli. Il-prezz tal-kuntratt jista' jiġi emendat skont l-[Artikolu 172] tar-Regolament Finanzjarju.

Artikolu 17

Sottokuntrattar

1. Sabiex l-entranti godda, l-impriża żgħira u ta' daqs medju u n-negozji godda jiġu mhegga joffru l-iktar kopertura ġeografika wiesgħa possibbli filwaqt li tiġi protetta l-awtonomija strateġika tal-Unjoni, l-awtorità kontraenti tista' titlob li l-offerent jissottokuntratta parti mill-kuntratt permezz ta' sejha għall-offerti kompetittiva fil-livelli xierqa ta' sottokuntrattar lil kumpaniji oħra għajr dawk li jiffurmaw parti mill-grupp tal-offerent.
2. L-awtorità kontraenti għandha tesprimi s-sehem rikjest tal-kuntratt li jrid jiġi sottokuntrattat fil-forma ta' firxa minn persentaġġ minimu sa wiehed massimu.
3. Kwalunkwe deroga minn talba skont il-paragrafu 1 għandha tiġi ġġustifikata mill-offerent.

KAPITOLU II

Għotjiet, premijiet u operazzjonijiet ta' tahlit

Artikolu 18

Għotjiet u premijiet

1. L-Unjoni tista' tkopri sa 100 % tal-kostijiet eliġibbli, mingħajr preġudizzju għall-prinċipji tal-kofinanzjament.
2. B'deroga mill-[Artikolu 181(6)] tar-Regolament Finanzjarju, il-kostijiet eliġibbli indiretti għandhom jiġu stabbiliti billi tiġi applikata rata fissa ta' 25 % tat-total tal-kostijiet eliġibbli diretti, esklużi l-kostijiet eliġibbli diretti għas-sottokuntrattar u għall-kostijiet ta' riżorsi disponibbli bis-saħħa tal-partijiet terzi u li ma jintużawx fil-bini tal-benefiċjarju, kif ukoll is-sostenn finanzjarju għall-partijiet terzi.
3. Minkejja l-paragrafu 2, il-kostijiet indiretti jistgħu jiġu ddikjarati fil-forma ta' somma f'daqqa jew kostijiet unitarji, meta dan ikun previst fil-programm ta' hidma msemmi fl-Artikolu 100.
4. B'deroga mill-[Artikolu 204] tar-Regolament Finanzjarju, l-ammont massimu ta' sostenn finanzjarju li jista' jithallas lil parti terza ma għandux jaqbeż EUR 200 000.

Artikolu 19

Sejhiet kongunti għall-ghotjiet

Il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament jistgħu joħorġu sejha kongunta għall-proposti ma':

- (a) pajjiżi terzi, inklużi l-organizzazzjonijiet jew l-aġenziji xjentifiċi u teknoloġiċi;
- (b) organizzazzjonijiet internazzjonali;
- (c) entitajiet ġuridiċi mingħajr skop ta' qligh.

Fil-każ ta' sejha kongunta, għandhom jiġu stabbiliti proċeduri kongunti għall-għażla u għall-evalwazzjoni tal-proposti. Il-proċeduri jridu jinvolvu grupp ibbilanċjat ta' esperti mahtura minn kull parti.

Artikolu 20

Ghotjiet għall-akkwist prekummerċjali u għall-akkwist ta' soluzzjonijiet innovattivi

1. L-azzjonijiet jistgħu jinvolvu akkwist prekummerċjali jew akkwist pubbliku ta' soluzzjonijiet innovattivi jew ikollhom dawn bħala l-għan primarju tagħhom, li għandhom jitwettqu minn benefiċjarji li jkunu awtoritajiet kontraenti jew entitajiet kontraenti kif definiti fid-Direttivi 2014/24/UE, 2014/25/UE u 2009/81/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.
2. Il-proċeduri tal-akkwist:
 - (a) għandhom ikunu konformi mal-prinċipji tat-trasparenza, tan-nondiskriminazzjoni, tat-trattament indaqs, tal-ġestjoni finanzjarja tajba, tal-proporzjonalità u tar-regoli tal-kompetizzjoni;
 - (b) għall-akkwist prekummerċjali, jistgħu jipprevedu kundizzjonijiet speċifiċi bħall-post tat-twettiq tal-attivitajiet bl-akkwist li jkun limitat għat-territorju tal-Istati Membri u ta' pajjiżi assoċjati;
 - (c) jistgħu jawtorizzaw l-għoti ta' diversi kuntratti fl-istess proċedura (akkwist minn diversi sorsi); u
 - (d) għandhom jipprevedu l-għoti tal-kuntratti lill-offerent(i) li joffru l-iktar offerta ekonomikament vantaġġuża filwaqt li jiżguraw l-assenza ta' kunflitt ta' interess.
3. Il-kuntrattur li jiġġenera r-riżultati fl-akkwist prekummerċjali għandu jkollu minn tal-inqas is-sjeda tad-drittijiet tal-proprietà intellettuali assoċjati. L-awtoritajiet kontraenti minn tal-inqas għandhom igawdu d-drittijiet tal-aċċess mingħajr royalties għar-riżultati għall-użu tagħhom stess u d-dritt tal-għoti, jew li jirrikjedu l-għoti mill-kuntratturi parteċipanti, ta' liċenzji mhux esklużivi lil partijiet terzi għall-esplorazzjoni tar-riżultati għall-awtorità kontraenti b'kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli mingħajr ebda dritt għas-sottoliċenzjar. Jekk kuntrattur ma jwettaqx l-esplorazzjoni kummerċjali tar-riżultati fi żmien perjodu partikolari wara l-akkwist prekummerċjali kif identifikat fil-kuntratt, l-awtoritajiet kontraenti jistgħu jirrikjedu li jittrasferilhom kwalunkwe sjeda tar-riżultati.

Artikolu 21

Operazzjonijiet ta' taħlit

L-operazzjonijiet ta' taħlit decizi skont dan il-Programm għandhom jiġu implimentati skont ir-[Regolament dwar l-InvestEU] u t-Titolu X tar-Regolament Finanzjarju.

KAPITOLU IV

Dispożizzjonijiet finanzjarji ohra

Artikolu 22

Finanzjament kumulattiv, kumplementari u kkombinat

1. Azzjoni li tkun irċeviet kontribuzzjoni minn programm ieħor tal-Unjoni tista' tirċievi wkoll kontribuzzjoni fil-qafas tal-Programm, diment li l-kontribuzzjonijiet ma jkoprox l-istess kostijiet. Ir-regoli ta' kull programm ta' kontribuzzjoni tal-Unjoni għandhom japplikaw għall-kontribuzzjoni rispettiva tiegħu għall-azzjoni. Il-finanzjament kumulattiv ma għandux jaqbez it-total tal-kostijiet eliġibbli tal-azzjoni u s-sostenn mill-programmi differenti tal-Unjoni jista' jiġi kkalkolat fuq bażi prorata b'konformità mad-dokumenti li jistabbilixxu l-kundizzjonijiet għas-sostenn.
2. L-azzjonijiet li jingħataw ċertifikazzjoni ta' Sigill ta' Eċċellenza, jew li għandhom ikunu konformi mal-kundizzjonijiet kumulattivi li ġejjin:
 - (a) ikunu ġew ivvalutati f'sejha għall-proposti fil-qafas tal-Programm;
 - (b) ikunu konformi mar-rekwiżiti minimi ta' kwalità ta' dik is-sejha għall-proposti;
 - (c) ma jistgħux jiġu ffinanzjati fil-qafas ta' dik is-sejha għall-proposti minhabba limitazzjonijiet baġitarji;

jistgħu jirċievu s-sostenn mill-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, mill-Fond ta' Koeżjoni, mill-Fond Soċjali Ewropew+ jew mill-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali, skont il-paragrafu 5 tal-Artikolu [67] tar-Regolament (UE) XX [ir-Regolament dwar id-Dispożizzjonijiet Komuni] u skont l-Artikolu [8] tar-Regolament (UE) XX [il-Finanzjament, il-ġestjoni u l-monitoraġġ tal-Politika Agrikola Komuni], diment li tali azzjonijiet ikunu konsistenti mal-għanijiet tal-programm ikkonċernat. Għandhom japplikaw ir-regoli dwar il-Fond li jipprovdi s-sostenn.

Artikolu 23

Shubijiet

1. Il-Programm jista' jiġi implimentat permezz ta' shubijiet.
2. Is-shubijiet li fihom tipparteċipa l-Unjoni għandhom:
 - (a) jiġu stabbiliti f'kazijiet fejn dawn jilhqqu l-għanijiet tal-programm spazjali tal-Unjoni b'mod iktar effettiv milli tista' l-Unjoni waħedha;
 - (b) jiġu bbażati fuq il-prinċipji tal-valur miżjud għall-Unjoni, it-trasparenza, il-ftuħ, l-impatt, l-effett ta' ingranaġġ, l-impenn finanzjarju fit-tul tal-partijiet involuti kollha, il-flessibbiltà, il-koerenza u l-kumplementarjetà mal-Unjoni, l-inizjattivi lokali, reġjonali, nazzjonali u internazzjonali, u għandhom iqisu l-kondiviżjoni tar-riskji, u l-kundizzjonijiet għar-responsabbiltà u għas-sjieda tal-assi tangibbli u intangibbli.

Artikolu 24

Akkwist kongunt

1. Minbarra d-dispożizzjonijiet tal-[Artikolu 165] tar-Regolament Finanzjarju, il-Kummissjoni u l-Aġenzija jistgħu jwettqu proċeduri ta' akkwist kongunt mal-Aġenzija Spazjali Ewropea jew ma' organizzazzjonijiet internazzjonali ohra involuti fl-implimentazzjoni tal-komponenti tal-Programm.

2. Ir-regoli tal-akkwist applikabbli fl-[Artikolu 165] tar-Regolament Finanzjarju għandhom japplikaw b'analogija diment li fi kwalunkwe każ jigu applikati d-dispożizzjonijiet proċedurali applikabbli għall-istituzzjonijiet.

Artikolu 25

Protezzjoni tal-interessi essenzjali tas-sigurtà

Fejn ikun meħtieġ għall-protezzjoni tal-interessi essenzjali tas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, b'mod partikolari fir-rigward tal-ħtieġa li jigu kkonserwati l-integrità u r-reżiljenza tas-sistemi tal-Unjoni, kif ukoll l-awtonomija tal-bażi industrijali li fuqhom huma msejsa, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi l-kundizzjonijiet meħtieġa ta' eligibbiltà applikabbli għall-akkwist, għall-ghotjiet jew għall-premijiet koperti b'dan it-Titolu. Għandha tingħata attenzjoni partikolari, għal dak l-għan, għall-ħtieġa li l-imprizi eligibbli jkunu stabbiliti fi Stat Membru, li jieħdu l-impenn li jwettqu kwalunkwe attività rilevanti fl-Unjoni u li jkunu kkontrollati effettivament mill-Istati Membri jew minn ċittadini tal-Istati Membri. Dawk il-kundizzjonijiet għandhom ikunu inklużi fid-dokumenti marbuta mal-akkwist, mal-ghotja jew mal-premju, skont kif ikun applikabbli. Fil-każ ta' akkwist, il-kundizzjonijiet għandhom japplikaw għaċ-ċiklu tal-ħajja kollu tal-kuntratt li jirriżulta minnu.

Artikolu 26

Protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni

Fejn pajjiż terz jipparteċipa fil-Programm b'deċizzjoni fil-qafas ta' ftehim internazzjonali jew bis-saħħa ta' kwalunkwe strument ġuridiku ieħor, il-pajjiż terz għandu jagħti d-drittijiet u l-aċċess meħtieġa għall-uffiċjal ta' awtorizzazzjoni responsabbli, għall-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u għall-Qorti Ewropea tal-Awdituri biex jeżerċitaw b'mod komprensiv il-kompetenzi rispettivi tagħhom. Fil-każ tal-OLAF, tali drittijiet għandhom jinkludu d-dritt li jwettaq l-investigazzjonijiet, inklużi l-kontrolli u l-ispezzjonijiet fuq il-post, kif previst fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar investigazzjonijiet immexxija mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF).

TITOLU IV

GOVERNANZA TAL-PROGRAMM

Artikolu 27

Prinċipji ta' governanza

Il-governanza tal-Programm għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipji li ġejjin:

- (a) distribuzzjoni rigoruża tal-kompiti u tar-responsabbiltajiet bejn l-entitajiet involuti fl-implimentazzjoni tal-Programm, b'mod partikolari bejn l-Istati Membri, il-Kummissjoni, l-Aġenzija u l-Aġenzija Spazjali Ewropea;
- (b) kontroll qawwi tal-Programm, inkluża aderenza rigoruża għall-kost u għall-iskeda mill-entitajiet kollha, fl-oqsma rispettivi ta' kompetenza tagħhom skont dan ir-Regolament;
- (c) ottimizzazzjoni u razzjonalizzazzjoni tal-użu tal-istrutturi;
- (d) kunsiderazzjoni sistematika tal-ħtigijiet tal-utenti tas-servizzi pprovduti mill-komponenti tal-Programm, kif ukoll tal-evoluzzjonijiet xjentifiċi u teknoloġiċi marbuta ma' dawk is-servizzi;
- (e) sforzi kostanti biex jigu kkontrollati u jitnaqqsu r-riskji.

Artikolu 28

Rwol l-Istati Membri

1. L-Istati Membri jistghu jipparteċipaw fil-Programm billi jaghtu kontribut bil-kompetenza, bl-għarfien u bl-assistenza teknika tagħhom, b'mod partikolari fil-qasam tas-sikurezza u tas-sigurtà u, fejn ikun meħtieġ, billi jaraw li l-informazzjoni u l-infrastruttura fil-pussess tagħhom jew li jinsabu fit-territorju tagħhom ikunu disponibbli għall-Unjoni, inkluż billi jiġi żgurat l-aċċess effiċjenti u mingħajr ostakli u l-użu tad-*data* fil-post u b'kooperazzjoni mal-Kummissjoni biex tittejjeb id-disponibbiltà tad-*data* fil-post meħtieġa mill-Programm.
2. Il-Kummissjoni jew, għall-kompiti msemmija fl-Artikolu 30, l-Aġenzija, jistghu jinkarigaw kompiti speċifiċi lill-Istati Membri jew lill-aġenziji nazzjonali jew lil gruppi ta' dawn l-Istati Membri jew l-aġenziji nazzjonali. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li l-Programm jimxi ħarir, u biex jippromwovu l-użu tagħhom, inkluż billi jgħinu fil-protezzjoni tal-frekwenzi meħtieġa għal dan il-programm.
3. L-Istati Membri u l-Kummissjoni għandhom jaħdmu flimkien sabiex jiżviluppaw il-komponent fil-post meħtieġ għall-użu tas-sistemi spazjali u sabiex jiffaċilitaw l-użu tas-settijiet tad-*data* fil-post sal-potenzjal kollu tagħhom.
4. Fil-qasam tas-sigurtà, l-Istati Membri għandhom iwettqu l-kompiti msemmija fl-Artikolu 34(4).

Artikolu 29

Rwol il-Kummissjoni

1. Il-Kummissjoni għandu jkollha r-responsabbiltà ġenerali għall-implimentazzjoni tal-Programm, inkluż fil-qasam tas-sigurtà. B'konformità ma' dan ir-Regolament, għandha tistabbilixxi l-prijoritajiet u l-evoluzzjoni fit-tul tal-Programm u għandha twettaq is-supervizjoni tal-implimentazzjoni tiegħu, filwaqt li tqis kif suppost l-impatt tiegħu fuq politiki oħra tal-Unjoni.
2. Il-Kummissjoni għandha tiġġestixxi l-komponent tal-Programm fejn tali ġestjoni ma tkunx inkarigata lil entità oħra.
3. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li jkun hemm diviżjoni ċara tal-kompiti bejn id-diversi entitajiet involuti fil-Programm u għandha tikkoordina l-attivitajiet bejn dawk l-entitajiet.
4. Meta jkun meħtieġ biex il-funzjonament tal-Programm jimxi ħarir u biex il-forniment tas-servizzi pprovduti mill-komponenti tal-Programm jimxu ħarir, il-Kummissjoni, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, għandha tistabbilixxi l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u operazzjonali meħtieġa għall-implimentazzjoni u għall-evoluzzjoni ta' dawk il-komponenti u tas-servizzi li jipprovdu wara li tkun ikkonsultat lill-utenti u lill-partijiet ikkonċernati rilevanti l-oħra kollha. Meta tistabbilixxi dawk l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u operazzjonali, il-Kummissjoni għandha tevita li tnaqqas il-livell ġenerali tas-sigurtà u li tissodisfa imperattiv ta' retrokompatibbiltà.
Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).
5. Il-Kummissjoni għandha tippromwovi u tiżgura l-użu tad-*data* u tas-sistemi pprovduti mill-komponenti tal-Programm fis-setturi pubbliċi u privati tal-ekonomija, inkluż b'sostenn għall-iżvilupp xieraq ta' dawk is-servizzi u bit-trawwim ta' ambjent stabbli fit-tul. Għandha tiżviluppa sinerġiji bejn l-applikazzjonijiet tad-diversi komponenti tal-Programm. Għandha tiżgura l-komplementarjetà, il-konsistenza, is-sinerġiji u r-rabtiet bejn il-Programm u azzjonijiet u programmi oħra tal-Unjoni.

6. Fejn ikun xieraq, għandha tiżgura l-koordinazzjoni mal-attivitajiet li jitwettqu fis-settur spazjali fil-livelli nazzjonali, internazzjonali u tal-Unjoni. Għandha thegħeġ il-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri u tippromwovi l-konvergenza tal-kapaċitajiet teknoloġiċi u tal-iżviluppi tagħhom fil-qasam spazjali.

Artikolu 30

Rwol l-Aġenzija

1. L-Aġenzija għandu jkollha l-kompiti tagħha stess li ġejjin:
 - (a) l-iżgurar, permezz tal-Bord tagħha għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà tal-komponenti kollha tal-Programm b'konformità mal-Kapitolu II tat-Titolu V;
 - (b) it-twettiq tal-kompiti msemmija fl-Artikolu 34(2) u (3);
 - (c) it-twettiq ta' attivitajiet ta' komunikazzjoni u ta' promozzjoni, kif ukoll attivitajiet marbuta mal-kummerċjalizzazzjoni tas-servizzi offruti minn Galileo u minn EGNOS;
 - (d) l-ghoti ta' għarfien espert tekniku lill-Kummissjoni.
2. Il-Kummissjoni għandha tinkariga lill-Aġenzija bil-kompiti li ġejjin:
 - (a) il-ġestjoni tal-esplojtazzjoni ta' EGNOS u ta' Galileo, kif imsemmi fl-Artikolu 43;
 - (b) il-koordinazzjoni ġenerali ta' aspetti marbuta mal-utenti ta' GOVSATCOM b'kollaborazzjoni mill-qrib mal-aġenziji rilevanti tal-Unjoni u mas-SEAE għall-missjonijiet u għall-operazzjonijiet ta' ġestjoni tal-kriżijiet;
 - (c) l-implimentazzjoni tal-attivitajiet marbuta mal-iżvilupp tal-applikazzjonijiet u tas-servizzi downstream abbażi tal-komponenti tal-Programm.
3. Il-Kummissjoni tista' tinkariga kompiti oħra lill-Aġenzija, inkluż it-twettiq tal-attivitajiet ta' komunikazzjoni, ta' promozzjoni u ta' kummerċjalizzazzjoni tad-*data* u tal-informazzjoni, kif ukoll attivitajiet oħra marbuta mal-użu mill-utenti fir-rigward tal-komponenti tal-Programm għajr Galileo u EGNOS.
4. Il-kompiti msemmija fil-paragrafi 2 u 3 għandhom jiġu inkarigati mill-Kummissjoni permezz ta' ftehim ta' kontribuzzjoni skont l-[Artikolu 2(18)] u t-[Titolu VI] tar-Regolament Finanzjarju.

Artikolu 31

Rwol l-Aġenzija Spazjali Ewropea

1. L-Aġenzija Spazjali Ewropea tista' tiġi inkarigata bil-kompiti li ġejjin:
 - (a) fir-rigward ta' Copernicus: l-iżvilupp, id-disinn u l-kostruzzjoni tal-infrastruttura spazjali ta' Copernicus, inklużi l-operazzjonijiet ta' dik l-infrastruttura;
 - (b) fir-rigward ta' Galileo u ta' EGNOS: l-evoluzzjoni tas-sistemi, l-iżvilupp tas-segment tal-art u d-disinn u l-iżvilupp tas-satelliti;
 - (c) fir-rigward tal-komponenti kollha tal-Programm b'attivitajiet ta' riċerka u ta' żvilupp fl-oqsma tal-għarfien espert tagħha.
2. Il-Kummissjoni għandha tikkonkludi ftehim qafas ta' shubija finanzjarja kif previst fl-[Artikolu 130] tar-Regolament Finanzjarju, flimkien mal-Aġenzija u mal-Aġenzija Spazjali Ewropea. Dak il-ftehim qafas ta' shubija finanzjarja għandu:

- jiddefinixxi b’mod ċar ir-responsabbiltajiet u l-obbligi tal-Aġenzija Spazjali Ewropea fir-rigward tal-Programm;
 - jirrikjedi li l-Aġenzija Spazjali Ewropea tikkonforma mar-regoli tas-sigurtà tal-programm tal-Unjoni, b’mod partikolari fir-rigward tal-ipproċessar ta’ informazzjoni klassifikata;
 - jistipula l-kundizzjonijiet tal-ġestjoni tal-fondi mogħtija lill-Aġenzija Spazjali Ewropea, partikolarment fir-rigward tal-akkwist pubbliku, il-proċeduri ta’ ġestjoni, ir-riżultati mistennija li jkun tkejlu permezz ta’ indikaturi tal-prestazzjoni, il-miżuri applikabbli f’każ ta’ nuqqas ta’ implimentazzjoni jew implimentazzjoni frawdolenti tal-kuntratti f’termini tal-kostijiet, l-iskeda u r-riżultati, kif ukoll l-istrateġija ta’ komunikazzjoni u r-regoli fir-rigward tas-sjieda tal-assi tangibbli u intangibbli kollha; dawn il-kundizzjonijiet għandhom ikunu konformi mat-Titoli III u V ta’ dan ir-Regolament u mar-Regolament Finanzjarju;
 - jirrikjedi l-partecipazzjoni tal-Kummissjoni u, fejn ikun rilevanti, tal-Aġenzija fil-laqgħat tal-Bord tal-Evalwazzjoni tal-Offerti tal-Aġenzija Spazjali Ewropea fir-rigward tal-Programm;
 - jistabbilixxi miżuri ta’ monitoraġġ u ta’ kontroll, li għandhom jinkludu, b’mod partikolari, sistema ta’ tbassir tal-kostijiet, il-forniment sistematiku ta’ informazzjoni dwar il-kostijiet u l-iskeda lill-Kummissjoni jew, fejn ikun xieraq, lill-Aġenzija, u fil-każ ta’ diskrepanza bejn il-baġits ippjanati, il-prestazzjoni u l-iskeda, azzjoni korrettiva li tiżgura t-tweqqif tal-kompiti assenjati fil-limiti tal-baġits allokat u penali kontra l-Aġenzija Spazjali Ewropea fejn din id-diskrepanza tkun attribwibbli direttament lilha;
 - jistabbilixxi l-prinċipji għar-remunerazzjoni tal-Aġenzija Spazjali Ewropea, li għandhom ikunu proporzjonati għad-diffikultà tal-kompiti li jridu jitwettqu, b’konformità mal-prezzijiet tas-suq u mat-tariffi tal-entitajiet l-oħra involuti, inkluża l-Unjoni, u li jistgħu, fejn ikun xieraq, ikunu bbażati fuq indikaturi tal-prestazzjoni; dawk it-tariffi ma għandhomx ikopru l-kostijiet generali li mhumex assoċjati mal-attivitajiet fdati lill-Aġenzija Spazjali Ewropea mill-Unjoni.
3. Il-konklużjoni tal-ftehim qafas ta’ shubija finanzjarja msemmi fil-paragrafu 2 għandha tkun kontingenti fuq l-istabbiliment, fl-Aġenzija Spazjali Ewropea, ta’ strutturi interni u ta’ metodu operazzjonali, b’mod partikolari għat-tehid tad-deċizzjonijiet, għall-metodi ta’ ġestjoni u għar-responsabbiltà, li jagħmluha possibbli li tiġi żgurata protezzjoni massima għall-interessi tal-Unjoni u li jkun hemm konformità mad-deċizzjonijiet tagħha, inkluż għall-attivitajiet iffinanzjati mill-Aġenzija Spazjali Ewropea, li jkollhom impatt fuq il-Programm.
4. Mingħajr preġudizzju għall-ftehim qafas ta’ shubija finanzjarja msemmi fil-paragrafu 4, il-Kummissjoni jew l-Aġenzija jistgħu jitolbu lill-Aġenzija Spazjali Ewropea tippovdi l-għarfien espert tekniku u l-informazzjoni meħtieġa biex iwettqu l-kompiti assenjati lilhom b’dan ir-Regolament.

Artikolu 32

Rwol l-entitajiet l-oħra

1. Il-Kummissjoni tista’ tinkariga, għalkollox jew parzjalment, permezz ta’ ftehimiet ta’ kontribuzzjoni, l-implimentazzjoni tal-komponenti tal-Programm lil entitajiet oħra għajr dawk imsemmija fl-Artikolu 30 u 31, inkluż:
- (a) it-thaddim tal-infrastruttura spazjali ta’ Copernicus jew ta’ partijiet minnha, li jista’ jiġi inkarigat lill-EUMETSAT;

- (b) l-implimentazzjoni tas-servizzi ta' Copernicus jew ta' partijiet minnhom lill-aġenziji, lill-korpi jew lill-organizzazzjonijiet rilevanti.
2. Il-kriterji għall-ghażla ta' tali entitajiet inkarigati għandhom, b'mod partikolari, jirriflettu l-hila tagħhom li jiżguraw il-kontinwità u, fejn ikun xieraq, is-sigurtà tal-operazzjonijiet bl-ebda tfixkil jew bi tfixkil minimu għall-attivitajiet ta' Copernicus.

TITOLU V

SIGURTÀ TAL-PROGRAMM

KAPITOLU I

Sigurtà tal-Programm

Artikolu 33

Prinċipji tas-sigurtà

Is-sigurtà tal-Programm għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipji li ġejjin:

- (a) il-kunsiderazzjoni tal-esperjenza tal-Istati Membri fil-qasam tas-sigurtà u t-teħid ta' ispirazzjoni mill-aqwa prattiki tagħhom;
- (b) l-użu ta' standards rikonoxxuti b'mod internazzjonali u r-regoli tas-sigurtà tal-Unjoni, li jipprevedu separazzjoni bejn il-funzjonijiet operazzjonali u dawk assoċjati mal-akkreditazzjoni.

Artikolu 34

Governanza tas-sigurtà

1. Il-Kummissjoni, fil-qasam ta' kompetenza tagħha, għandha tiżgura livell għoli ta' sigurtà rigward, b'mod partikolari:
- (a) il-protezzjoni tal-infrastruttura, kemm tal-art u kemm dik spazjali, u tal-forniment tas-servizzi, partikolarment kontra l-attakki fiżiċi jew ċibernetiċi;
- (b) il-kontroll u l-ġestjoni tat-trasferimenti tat-teknoloġija;
- (c) l-iżvilupp u l-konservazzjoni fl-Unjoni tal-kompetenza u tal-għarfien espert miksuba;
- (d) il-protezzjoni ta' informazzjoni sensittiva mhux klassifikata u ta' informazzjoni klassifikata.

Għal dak l-għan, il-Kummissjoni għandha tiżgura li titwettaq analiżi tar-riskji u tat-theddid għal kull komponent tal-Programm. Abbażi ta' dik l-analiżi tar-riskji u tat-theddid, għandha tistabbilixxi, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, ir-rekwiżiti ġenerali tas-sigurtà għal kull komponent tal-Programm. B'hekk, il-Kummissjoni għandha tqis l-impatt ta' dawk ir-rekwiżiti fuq il-funzjonament bla intoppi ta' dak il-komponent, b'mod partikolari f'termini ta' kostijiet, ta' ġestjoni tar-riskji u ta' skeda, u għandha tiżgura li ma tnaqqasx il-livell ġenerali tas-sigurtà jew li ma timminax il-funzjonament tat-tagħmir eżistenti abbażi ta' dak il-komponent. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

2. L-entità responsabbli għall-ġestjoni ta' komponent tal-Programm għandha tkun responsabbli għall-ġestjoni tas-sigurtà ta' dak il-komponent u għandha, għal dak l-għan, twettaq analiżi tar-riskji u tat-theddid u l-attivitajiet meħtieġa kollha biex tiżgura u timmonitorja s-sigurtà ta' dak il-komponent, b'mod partikolari billi tistabbilixxi l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u l-proċeduri

operazzjonali, u billi timmonitorja l-konformità tagħhom mar-rekwiziti ġenerali tas-sigurtà msemija fil-paragrafu 1.

3. L-Aġenzija għandha:

- (a) tiżgura l-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-komponenti kollha tal-Programm skont il-Kapitolu II ta' dan it-Titolu u għall-kompetenzi tal-Istati Membri;
- (b) tiżgura t-tħaddim taċ-Ċentru ta' Monitoraġġ tas-Sigurtà ta' Galileo, b'konformità mar-rekwiziti msemija fil-paragrafu 2 u mal-istruzzjonijiet żviluppati fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Deċiżjoni 2014/496/PESK;
- (c) twettaq il-kompiti assenjati lilha skont id-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE;
- (d) tipprovdi l-għarfien espert tekniku tagħha lill-Kummissjoni u tipprovdilha kwalunkwe informazzjoni meħtieġa għat-twettiq tal-kompiti tagħha skont dan ir-Regolament.

4. L-Istati Membri għandhom:

- (a) jieħdu miżuri li minn tal-inqas ikunu ekwivalenti għal dawk meħtieġa għall-protezzjoni tal-infrastrutturi kritiċi Ewropej skont it-tifsira tad-Direttiva tal-Kunsill 2008/114/KE tat-8 ta' Diċembru 2008 dwar l-identifikazzjoni u l-indikazzjoni tal-Infrastruttura Kritika Ewropea u l-valutazzjoni tal-ħtieġa għat-titjib tal-harsien tagħhom²⁹ u għal dawk meħtieġa għall-protezzjoni tal-infrastrutturi kritiċi nazzjonali tagħhom stess sabiex jiżguraw il-protezzjoni tal-infrastrutturi tal-art li jiffurmaw parti integrali mill-Programm u li jinsabu fit-territorju tagħhom;
- (b) it-twettiq tal-kompiti ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà msemija fl-Artikolu 41.

6. L-entitajiet involuti fil-Programm għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw is-sigurtà tal-Programm.

KAPITOLU II

Akkreditazzjoni tas-sigurtà

Artikolu 35

Awtorità għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà stabbilit fl-Aġenzija għandu jkun l-awtorità għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-komponenti kollha tal-Programm.

Artikolu 36

Prinċipji ġenerali tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà

L-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-komponenti kollha tal-Programm għandhom jitwettqu b'konformità mal-prinċipji li ġejjin:

- (a) l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà u d-deċiżjonijiet għandhom jitwettqu f'kuntest ta' responsabbiltà kollettiva għas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri;
- (b) għandhom isiru sforzi biex id-deċiżjonijiet fil-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jintlaħqu b'konsensus;

²⁹ ĠU L 345, 23.12.2008, p. 75-82.

- (c) l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għandhom jitwettqu billi jintuża approċċ ta' ġestjoni u ta' valutazzjoni tar-riskji, li jikkunsidra r-riskji għas-sigurtà tal-komponent kif ukoll l-impatt fuq il-kost jew l-iskeda ta' kwalunkwe miżura biex jittaffew ir-riskji, filwaqt li jitqies l-għan li ma jitnaqqasx il-livell ġenerali ta' sigurtà ta' dan il-komponent;
- (d) id-deċiżjonijiet dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandhom jithejjew u jittiehdu minn professjonisti li jkunu kkwalifikati debitament fil-qasam tal-akkreditazzjoni ta' sistemi kumplessi, li jkollhom livell xieraq ta' approvazzjoni tas-sigurtà u li jaġixxu b'mod ogġettiv;
- (e) għandhom isiru sforzi sabiex jiġu kkonsultati l-partijiet rilevanti kollha b'interess fil-problemi marbuta mas-sigurtà għal dan il-komponent;
- (f) l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għandhom jitwettqu mill-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha tal-komponent skont strategija ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà, mingħajr preġudizzju għar-rwol tal-Kummissjoni;
- (g) id-deċiżjonijiet dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, filwaqt li jsegwu l-proċess definit fl-istrategija rilevanti għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà definita minn dak il-Bord, għandhom ikunu bbażati fuq deċiżjonijiet lokali dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà meħuda mill-awtoritajiet nazzjonali rispettivi għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-Istati Membri;
- (h) proċess ta' monitoraġġ permanenti, trasparenti u li jinftiehem għalkollox għandu jiżgura li r-riskji għas-sigurtà tal-komponent ikunu magħrufa, li l-miżuri tas-sigurtà jiġu definiti biex inaqqsu tali riskji għal livell aċċettabbli fid-dawl tal-htigijiet tas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, biex dak il-komponent jimxi harir u biex daww il-miżuri jiġu applikati skont il-kunċett ta' difiża profonda. L-effettività ta' tali miżuri għandha tiġi evalwata b'mod kontinwu. Il-proċess marbut mal-valutazzjoni u mal-ġestjoni tar-riskji għas-sigurtà għandu jsir bħala proċess iterattiv b'mod kongunt mill-partijiet ikkonċernati tal-komponent;
- (i) id-deċiżjonijiet dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà għandhom jittiehdu mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà b'mod rigorożament indipendenti, inkluż fir-rigward tal-Kummissjoni u tal-korpi l-oħra responsabbli għall-implimentazzjoni tal-komponent u għall-forniment ta' servizzi relatati, kif ukoll fir-rigward tad-Direttur Eżekuttiv u tal-Bord Amministrattiv tal-Aġenzija;
- (j) l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għandhom jitwettqu billi titqies kif suppost il-htieġa għal koordinazzjoni adegwata bejn il-Kummissjoni u l-awtoritajiet responsabbli għall-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet tas-sigurtà;
- (k) l-akkreditazzjoni tas-sigurtà ta' EGNOS imwettqa mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandha tkun mingħajr preġudizzju għall-attivitajiet ta' akkreditazzjoni mwettqa għall-avjazzjoni mill-Aġenzija Ewropea tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni.

Artikolu 37

Kompiti tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jwettaq il-kompiti tiegħu mingħajr preġudizzju għar-responsabbiltajiet tal-Kummissjoni jew għal daww inkarigati lill-korpi l-oħra tal-Aġenzija, b'mod partikolari għal kwistjonijiet marbuta mas-sigurtà, u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-Istati Membri fir-rigward tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà.
2. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkollu l-kompiti li ġejjin:

- (a) għad-definizzjoni u għall-approvazzjoni ta' strateġija għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà li tistabbilixxi:
- i) l-ambitu tal-attivitajiet meħtieġa biex titwettaq u tinzamm l-akkreditazzjoni tal-komponenti tal-Programm jew ta' partijiet minn dawn il-komponenti u kwalunkwe interkonnessjoni bejniethom u bejn sistemi jew komponenti oħra;
 - ii) proċess ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-komponenti tal-Programm jew ta' partijiet minn dawn il-komponenti, b'livell ta' dettall li jkun jaqbel mal-livell meħtieġ ta' assigurazzjoni u fejn jiġu ddikjarati b'mod ċar il-kundizzjonijiet għall-akkreditazzjoni;
 - iii) ir-rwol tal-partijiet ikkonċernati rilevanti involuti fil-proċess ta' akkreditazzjoni;
 - iv) skeda ta' akkreditazzjoni li tkun konformi mal-fażijiet tal-komponenti tal-Programm, b'mod partikolari fir-rigward tal-varar tal-infrastruttura u l-forniment u l-evoluzzjoni tas-servizzi;
 - v) il-prinċipji tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà għan-networks konnessi mas-sistemi stabbiliti fil-qafas tal-komponenti tal-Programm jew għall-partijiet ta' dawn il-komponenti u għat-tagħmir konness ma' sistemi stabbiliti b'dawn il-komponenti, li għandhom jitwettqu mill-entitajiet nazzjonali tal-Istati Membri kompetenti fi kwistjonijiet tas-sigurtà;
- (b) għat-teħid tad-deċiżjonijiet dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà, b'mod partikolari dwar l-approvazzjoni tal-illanċjar tas-satelliti, dwar l-awtorizzazzjoni għat-thaddim tas-sistemi stabbiliti fil-qafas tal-komponenti tal-Programm jew tal-elementi ta' dawn il-komponenti fil-konfigurazzjonijiet differenti tagħhom u għad-diversi servizzi li jipprovdu, inkluż u sas-sinjal fl-ispazju, u dwar l-awtorizzazzjoni tat-thaddim tal-istazzjonijiet tal-art. Fir-rigward tan-networks u t-tagħmir konnessi mal-PRS imsemmi fl-Artikolu 44, jew ma' kwalunkwe servizz sigur ieħor li jirriżulta mill-komponenti tal-Programm, il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jieħu deċiżjonijiet biss dwar l-awtorizzazzjoni ta' korpi biex jiżviluppaw jew jimmanifatturaw teknoloġiji sensitivi tal-PRS, riċevituri tal-PRS jew moduli tas-sigurtà tal-PRS, jew kwalunkwe teknoloġija oħra jew tagħmir ieħor li jridu jiġu kkontrollati skont ir-rekwiżiti ġenerali tas-sigurtà msemmiya fl-Artikolu 34(1), filwaqt li jqis il-pariri pprovduti mill-entitajiet nazzjonali kompetenti fi kwistjonijiet tas-sigurtà u r-riskji ġenerali għas-sigurtà;
- (c) għall-eżami u, għajr fir-rigward ta' dokumenti li jridu jiġu adottati mill-Kummissjoni skont l-Artikolu 34(1) ta' dan ir-Regolament u l-Artikolu 8 tad-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE, għall-approvazzjoni tad-dokumentazzjoni kollha marbuta mal-akkreditazzjoni tas-sigurtà;
- (d) għall-ġhoti ta' pariri, fil-qasam tal-kompetenza tiegħu, lill-Kummissjoni dwar it-tfassil ta' abbozzi ta' testi għall-atti msemmiya fl-Artikolu 34(1) ta' dan ir-Regolament u fl-Artikolu 8 tad-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE, inkluż għall-istabbiliment ta' proċeduri operazzjonali tas-sigurtà (SecOps), u għall-forniment ta' dikjarazzjoni bil-pożizzjoni tal-konkluzjoni tiegħu;
- (e) għall-eżami u għall-approvazzjoni tal-valutazzjoni tar-riskji għas-sigurtà mfassla b'konformità mal-proċess ta' monitoraġġ imsemmi fl-Artikolu 36(h), filwaqt li jqis il-konformità mad-dokumenti msemmiya fil-punt (c) ta' dan il-paragrafu u daww imfassla skont l-Artikolu 34(1) ta' dan ir-Regolament u skont l-Artikolu 8 tad-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE; u għall-kooperazzjoni mal-Kummissjoni biex jiġu definiti l-miżuri ta' mitigazzjoni tar-riskji;

- (f) għall-kontroll tal-implimentazzjoni tal-miżuri tas-sigurtà fir-rigward tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-komponenti tal-Programm billi jwettaq jew jisponsorja valutazzjonijiet, spezzjonijiet, awditjar jew rieżamijiet tas-sigurtà, skont l-Artikolu 41(b) ta' dan ir-Regolament;
 - (g) għall-approvazzjoni tal-ghazla ta' prodotti u ta' miżuri ta' protezzjoni approvati kontra l-interċettazzjonijiet elettronici (TEMPEST) u ta' prodotti kriptografiċi approvati li jintużaw biex jipprovdu sigurtà għall-komponenti tal-Programm;
 - (h) għall-approvazzjoni jew, fejn ikun rilevanti, għall-partecipazzjoni fl-approvazzjoni kongunta, flimkien mal-entitajiet rilevanti kompetenti fi kwistjonijiet tas-sigurtà, tal-interkonnessjoni bejn is-sistemi stabbiliti fil-qafas tal-komponenti tal-Programm jew tal-partijiet ta' dawn il-komponenti u sistemi oħra;
 - (i) għall-qbil mal-Istat Membru rilevanti fir-rigward tal-mudell għall-kontroll tal-aċċess imsemmi fl-Artikolu 41(c);
 - (j) għat-thejjija ta' rapporti dwar ir-riskji u għall-infurmar tal-Kummissjoni, tal-Bord Amministrattiv u tad-Direttur Eżekuttiv bil-valutazzjoni tar-riskji tiegħu u għall-ghoti ta' pariri lilhom dwar l-alternattivi tat-trattament tar-riskji residwi għal deċizzjoni partikolari dwar akkreditazzjoni tas-sigurtà;
 - (k) għall-assistenza lill-Kunsill u lir-Rappreżentant Gholi, b'komunikazzjoni mill-qrib mal-Kummissjoni, fl-implimentazzjoni tad-Deċizzjoni 2014/496/PESK fuq talba speċifika mill-Kunsill u/jew mir-Rappreżentant Gholi;
 - (l) għat-twettiq tal-konsultazzjonijiet meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu;
 - (m) għall-adozzjoni u għall-pubblikazzjoni tar-regoli ta' proċedura tiegħu.
3. Minghajr preġudizzju għas-setgħat tal-Istati Membri, għandu jiġi stabbilit korp subordinat speċjali li jirrappreżenta l-Istati Membri taħt is-supervizzjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà biex iwettaq il-kompiti tal-Awtorità tad-Distribuzzjoni Kriptografika (ADK) fir-rigward tal-ġestjoni tal-materjal kriptografiku tal-UE marbut mal-Programm, b'mod partikolari rigward:
- (a) il-ġestjoni tal-kjavi tat-titjiriet u ta' kjavi oħra meħtieġa għall-funzjonament ta' Galileo;
 - (b) il-verifika tal-istabbiliment u l-infurzar tal-proċeduri għall-kontabbiltà, għat-trattament sigur, għall-ħżin u għad-distribuzzjoni tal-kjavi tal-PRS ta' Galileo.

Artikolu 38

Kompożizzjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkun magħmul minn rappreżentant ta' kull Stat Membru, rappreżentant tal-Kummissjoni u rappreżentant tar-Rappreżentant Gholi tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà (ir-“Rappreżentant Gholi”). Il-mandat tal-membri tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkun ta' erba' snin u għandu jkun jista' jiġġedded.
2. Rappreżentant tal-Aġenzija Spazjali Ewropea għandu jiġi mistieden jattendi l-laqgħat tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà bħala osservatur. Fuq bażi eċċezzjonali, rappreżentanti ta' aġenziji tal-Unjoni, ta' pajjiżi terzi jew ta' organizzazzjonijiet internazzjonali jistgħu wkoll jiġu mistiedna jattendu l-laqgħat bħala osservaturi għal kwistjonijiet relatati direttament ma' daww il-pajjiżi terzi jew l-organizzazzjonijiet internazzjonali, speċjalment kwistjonijiet li jikkonċernaw l-infrastruttura li tappartjeni lilhom jew li tkun stabbilita fit-territorju tagħhom. L-arrangamenti għal tali partecipazzjoni ta' rappreżentanti ta' pajjiżi terzi jew ta'

organizzazzjonijiet internazzjonali u l-kundizzjonijiet għaliha għandhom jiġu stabbiliti fil-ftehimiet rilevanti u għandhom ikunu konformi mar-regoli ta' proċedura tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

Artikolu 39

Ir-regoli tal-votazzjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

Jekk ma jkunx jista' jintlaħaq konsensus skont il-prinċipji ġenerali msemmija fl-Artikolu 36, il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jiehu d-deċiżjonijiet abbażi ta' votazzjoni b'maġġoranza kwalifikata, skont l-Artikolu 16 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. Ir-rappreżentant tal-Kummissjoni u r-rappreżentant tar-Rappreżentant Għoli ma għandhomx jivvutaw. Il-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jiffirma d-deċiżjonijiet adottati mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, f'isem il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

Artikolu 40

Il-komunikazzjoni u l-impatt tad-deċiżjonijiet tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Id-deċiżjonijiet tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandhom jiġu indirizzati lill-Kummissjoni.
2. Il-Kummissjoni għandha żżomm lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà infurmat b'mod kontinwu dwar l-impatt ta' kwalunkwe deċiżjoni prevista mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà dwar il-funzjonament kif suppost tal-komponenti tal-Programm, u dwar l-implimentazzjoni ta' pjanijiet tat-trattament tar-riskji residwi. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jiehu nota ta' kwalunkwe informazzjoni ta' dan it-tip mill-Kummissjoni.
3. Il-Kummissjoni għandha żżomm lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill infurmati, mingħajr dewmien, dwar l-impatt tal-adozzjoni tad-deċiżjonijiet dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà fir-rigward tal-funzjonament kif suppost tal-Programm. Jekk il-Kummissjoni tqis li deċiżjoni meħuda mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jista' jkollha effett sinifikanti fuq il-funzjonament kif suppost ta' dawn il-komponenti, pereżempju f'termini ta' kostijiet, ta' skeda jew ta' prestazzjoni, għandha tinforma minnufih lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
4. Il-Bord Amministrattiv għandu jinżamm infurmat perjodikament bl-evoluzzjoni tal-hidma tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.
5. L-iskeda għall-hidma tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà ma għandhiex timmina l-iskeda tal-attivitajiet ipprovduta fil-programm ta' hidma msemmi fl-Artikolu 100.

Artikolu 41

Rwol l-Istati Membri fl-akkreditazzjoni tas-sigurtà

L-Istati Membri għandhom:

- (a) jittrażmettu lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà l-informazzjoni kollha li huma jikkunsidraw li tkun rilevanti għall-iskopijiet tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà;
- (b) jippermetti li persuni awtorizzati debitament u maħtura mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, bi qbil mal-entitajiet nazzjonali kompetenti fi kwistjonijiet tas-sigurtà u taħt is-supervizjoni tagħhom, ikollhom aċċess għal kwalunkwe informazzjoni u għal kwalunkwe zona u/jew sit fir-rigward tas-sigurtà ta' sistemi li jaqgħu fil-ġurisdizzjoni tagħhom, b'konformità mal-liġijiet u mar-regolamenti nazzjonali tagħhom, u mingħajr l-ebda diskriminazzjoni abbażi tan-nazzjonalità taċ-ċittadini tal-Istati Membri, inkluż għall-iskopijiet ta' spezzjonijiet, ta' awditjar u ta' testijiet tas-sigurtà kif deċiż mill-Bord għall-

Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, u abbażi tal-proċess ta' monitoraġġ tar-riskji għas-sigurtà msemmi fl-Artikolu 36(h). Dan l-awditjar u dawn it-testijiet għandhom jittwettqu skont il-prinċipji li ġejjin:

- i) l-importanza tas-sigurtà u tal-ġestjoni effettiva tar-riskji fl-entitajiet spezzjonati għandha tiġi enfasizzata;
 - ii) il-kontromizuri għall-mitigazzjoni tal-impatt speċifiku tat-telf ta' kunfidenzjalità, ta' integrità jew ta' disponibbiltà tal-informazzjoni klassifikata għandhom jiġu rrakkomandati;
- (c) ikunu lkoll responsabbli għat-tnejn ta' mudell għall-kontroll tal-aċċess, li jrid jiddeskrivi jew jelenka ż-żoni/is-siti li jridu jiġu akkreditati, u li għandhom jiġu maqbula bil-quddiem bejn l-Istati Membri u l-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, sabiex b'hekk jiġi żgurat li jkun qed jiġi pprovdut l-istess livell ta' kontroll tal-aċċess mill-Istati Membri kollha;
- (d) ikunu responsabbli, fil-livell lokali, għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà ta' siti li jkunu jinsabu fit-territorju tagħhom u li jiffurmaw parti miż-żona ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-komponenti tal-Programm, u jirrapportaw, għal dan l-ghan, lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

KAPITOLU III

Protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata

Artikolu 42

Applikazzjoni tar-regoli dwar informazzjoni klassifikata

Fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament:

- (a) kull Stat Membru għandu jiżgura li r-regolamenti nazzjonali tiegħu dwar is-sigurtà joffru livell ta' protezzjoni tal-informazzjoni klassifikata tal-UE li jkun ekwivalenti għal dak ipprovdut bir-regoli dwar is-sigurtà kif stabbiliti fid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444 tat-13 ta' Marzu 2015 dwar ir-regoli tas-sigurtà għall-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata tal-UE³⁰ u bir-regoli dwar is-sigurtà tal-Kunsill stabbiliti fl-Annessi tad-Deċiżjoni tal-Kunsill tat-23 ta' Settembru 2013 dwar ir-regoli tas-sigurtà għall-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata tal-UE³¹;
- (b) L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni mingħajr dewmien fir-rigward tar-regolamenti nazzjonali dwar is-sigurtà msemmija fil-punt (a);
- (c) il-persuni fiżiċi residenti f'pajjiżi terzi u l-persuni ġuridiċi stabbiliti f'pajjiżi terzi jistgħu jitrattaw informazzjoni klassifikata tal-Unjoni Ewropea fir-rigward tal-Programm biss meta huma jkunu soġġetti, f'dawk il-pajjiżi, għal regolamenti dwar is-sigurtà li jiżguraw livell ta' protezzjoni li jkun minn tal-inqas ekwivalenti għal dak ipprovdut bir-regoli dwar is-sigurtà tal-Kummissjoni stabbiliti fid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444 u bir-regoli dwar is-sigurtà tal-Kunsill stabbiliti fl-Annessi tad-Deċiżjoni 2013/488/UE. L-ekwivalenza tar-regolamenti dwar is-sigurtà applikati f'pajjiżi terzi jew f'organizzazzjoni internazzjonali għandha tiġi definita fi ftehim dwar is-sigurtà tal-informazzjoni, li jinkludi kwistjonijiet tas-sigurtà industrijali jekk ikunu rilevanti, li jiġi konkluż bejn l-Unjoni u dak il-pajjiżi terzi jew dik l-organizzazzjoni internazzjonali b'konformità mal-proċedura prevista fl-Artikolu 218 tat-TFUE u billi jittqies l-Artikolu 13 tad-Deċiżjoni 2013/488/UE;

³⁰ ĠU L 72, 17.3.2015, p. 53-88.

³¹ ĠU L 274, 15.10.2013, p. 1-50.

- (d) mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 13 tad-Deċiżjoni 2013/488/UE u għar-regoli li jirregolaw il-qasam tas-sigurtà industrijali kif stabbiliti fid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444, persuna fiżika jew persuna ġuridika, pajjiż terz jew organizzazzjoni internazzjonali jista' jingħatalhom aċċess għall-informazzjoni klassifikata tal-UE fejn jitqies li jkun meħtieġ fuq bażi ta' każ b'każ, skont in-natura u l-kontenut ta' tali informazzjoni, il-ħtieġa għall-għarfien tar-riċevitur u l-livell ta' vantaġġ għall-Unjoni.

TITOLU VI

Galileo u EGNOS

Artikolu 43

Azzjonijiet eliġibbli

L-azzjonijiet eliġibbli fil-qafas ta' Galileo u ta' EGNOS għandhom ikopru:

- (a) il-ġestjoni, il-manutenzjoni, it-titjib kontinwu, l-evoluzzjoni u l-protezzjoni tal-infrastruttura spazjali, inklużi l-aġġornamenti u l-ġestjoni tal-obsollexxa;
- (b) il-ġestjoni, il-manutenzjoni, it-titjib kontinwu, l-evoluzzjoni u l-protezzjoni tal-infrastruttura tal-art, b'mod partikolari n-networks, is-siti u l-faċilitajiet ta' sostenn, inklużi l-aġġornamenti u l-ġestjoni tal-obsollexxa;
- (c) l-iżvilupp tal-ġenerazzjoni tal-ġejjieni tas-sistemi u l-evoluzzjoni tas-servizzi pprovduti minn Galileo u minn EGNOS, mingħajr preġudizzju għad-deċiżjonijiet tal-ġejjieni dwar il-perspettivi finanzjarji tal-Unjoni;
- (d) l-operazzjonijiet ta' ċertifikazzjoni u ta' standardizzazzjoni;
- (e) il-forniment u l-iżvilupp tas-suq tas-servizzi pprovduti minn Galileo u minn EGNOS;
- (f) il-kooperazzjoni ma' sistemi reġjonali jew globali oħra tan-navigazzjoni bis-satellita;
- (g) l-elementi kollha li jissostanzjaw l-affidabbiltà tas-sistema u l-esplorazzjoni tagħha;
- (h) l-attivitajiet ta' koordinazzjoni marbuta mal-forniment tas-servizzi u mal-estensjoni tal-kopertura tagħhom.

Artikolu 44

Servizzi pprovduti minn Galileo

1. Is-servizzi pprovduti minn Galileo għandhom jinkludu:
 - (a) servizz miftuħ ta' Galileo (GOS), li għandu jkun mingħajr hlas għall-utenti u li għandu jipprovdi informazzjoni dwar il-pożizzjonament u s-sinkronizzazzjoni maħsuba b'mod prinċipali għall-applikazzjonijiet tal-massa tan-navigazzjoni bis-satellita biex jintużaw mill-konsumaturi;
 - (b) servizz b'akkuratezza għolja (HAS), li għandu jkun mingħajr hlas għall-utenti u li għandu jipprovdi informazzjoni b'akkuratezza għolja dwar il-pożizzjonament u s-sinkronizzazzjoni permezz tad-disseminazzjoni ta' *data* addizzjonali f'medda ta' frekwenzi supplimentari, maħsub b'mod prinċipali għall-applikazzjonijiet tan-navigazzjoni bis-satellita għal użu professjonali jew kummerċjali;
 - (c) servizz ta' awtentikazzjoni tas-sinjali (SAS), ibbażat fuq il-kodiċijiet kriptati inkorporati fis-sinjali, maħsub b'mod prinċipali għall-applikazzjonijiet tan-navigazzjoni bis-satellita għal użu professjonali jew kummerċjali;

- (d) servizz pubbliku regolat (PRS), li għandu jkun ristrett għall-utenti awtorizzati mill-gvern regolati skont id-Deċizjoni 1104/2011/UE, għal applikazzjonijiet sensitivi li jirrikjedu livell għoli ta' kontinwità tas-servizz, inkluż fil-qasam tas-sigurtà u tad-difiża, u li jużaw sinjali qawwija u kriptati;
- (e) servizz ta' emerġenza (ES), li jxandar, billi jemetti sinjali, twissijiet rigward diżastri naturali jew emerġenzi oħra f'żoni partikolari;
- (f) servizz tat-tehid tal-ħinijiet (TS), li jkun mingħajr ħlas għall-utenti u li jipprovdi ħin ta' referenza akkurat u robust kif ukoll realizzazzjoni tal-ħin universali koordinat, li jiffaċilita l-iżvilupp ta' applikazzjonijiet tat-tehid tal-ħinijiet ibbażati fuq Galileo u l-użu f'applikazzjonijiet kritiċi.

2. Galileo għandu jagħti kontribut ukoll:

- (a) għas-servizz ta' sostenn għat-tfittxija u għas-salvataġġ (SAR) tas-sistema COSPAS-SARSAT billi jidentifika s-sinjali ta' emerġenza trażmessi mit-trażmettitturi u billi jibagħtilhom lura messaġġi permezz ta' "kollegament ta' ritorn";
- (b) għas-servizzi ta' monitoraġġ tal-integrità standardizzati fil-livell Unjoni jew fil-livell internazzjonali biex jintużaw mis-servizzi tas-sikurezza tal-ħajja, abbażi tas-sinjali tas-servizz miftuħ ta' Galileo u flimkien ma' EGNOS u ma' sistemi oħra tan-navigazzjoni bis-satellita;
- (c) għas-servizzi ta' informazzjoni u ta' twissija bikrija tat-temp spazjali pprovduti permezz tal-infrastruttura tal-art ta' Galileo maħsuba b'mod prinċipali biex inaqqsu r-riskji potenzjali għall-utenti tas-servizzi pprovduti minn Galileo u minn GNSS oħra marbuta ma' avvenimenti tat-temp spazjali.

Artikolu 45

Servizzi pprovduti minn EGNOS

1. Is-servizzi pprovduti minn EGNOS għandhom jinkludu:

- (a) servizz miftuħ ta' EGNOS (EOS), li għandu jkun mingħajr ħlas għall-utenti u li għandu jipprovdi informazzjoni dwar il-pożizzjonament u s-sinkronizzazzjoni maħsuba b'mod prinċipali għall-applikazzjonijiet tal-massa tan-navigazzjoni bis-satellita biex jintużaw mill-konsumaturi;
- (b) servizz ta' aċċess għad-*data* ta' EGNOS (EDAS), li għandu jipprovdi l-informazzjoni ta' pożizzjonament u ta' sinkronizzazzjoni maħsuba b'mod prinċipali għall-applikazzjonijiet tan-navigazzjoni bis-satellita għal użu professjonali jew kummerċjali, li joffri prestazzjoni mtejba u *data* b'valur miżjud ikbar minn daww miksura permezz tal-EOS;
- (c) servizz ta' sikurezza tal-ħajja (SoL), li għandu jkun mingħajr ħlasijiet diretti għall-utenti u li għandu jipprovdi informazzjoni ta' pożizzjonament u ta' sinkronizzazzjoni b'livell għoli ta' kontinwità, ta' disponibbiltà u ta' akkuratizza, inkluż messaġġ ta' integrità li javża lill-utenti bi kwalunkwe ħsara, jew sinjali li nqabzu l-parametri ta' tolleranza emessi minn Galileo u minn GNSS oħra, li tawmenta fiż-żona ta' kopertura, maħsuba b'mod prinċipali għall-utenti li għalihom is-sikurezza hija essenzjali, b'mod partikolari fis-settur tal-avjazzjoni ċivili għall-iskop tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru.

2. Is-servizzi msemija fil-paragrafu 1 għandhom jiġu pprovduti bħala prijorità fit-territorju tal-Istati Membri li jinsabu ġeografikament fl-Ewropa.

Il-kopertura ġeografika ta' EGNOS tista' tiġi estiża għal reġjuni oħra tad-dinja, b'mod partikolari għat-territorji ta' pajjiżi kandidati, ta' pajjiżi terzi assoċjati mal-Ajru Uniku Ewropew u ta' pajjiżi terzi tal-Politika Ewropea tal-Viċinat, soġġett għall-fattibbiltà teknika u, għas-servizz ta' SoL, abbażi ta' ftehimiet internazzjonali.

3. Il-kost ta' tali estensjoni, inklużi l-kostijiet relatati tat-tħaddim li jkunu speċifiċi għal dawn ir-reġjuni, ma għandux jiġi kopert bil-baġit imsemmi fl-Artikolu 11. Tali estensjoni ma għandhiex iddewwem l-offerta tas-servizzi msemmija fil-paragrafu 1 fit-territorju kollu tal-Istati Membri li jinsabu ġeografikament fl-Ewropa.

Artikolu 46

Miżuri ta' implimentazzjoni għal Galileo u għal EGNOS

Fejn ikun meħtieġ biex Galileo u EGNOS jimxu harir u biex jiġu adottati mis-suq, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi l-miżuri meħtieġa biex:

- (a) tiġġestixxi u tnaqqas ir-riskji inerenti fl-operat ta' Galileo u ta' EGNOS;
- (b) tispeċifika l-istadji ewlenin tat-tehid tad-deċiżjonijiet għall-monitoraġġ u għall-evalwazzjoni tal-implimentazzjoni ta' Galileo u ta' EGNOS;
- (c) tistabbilixxi l-post fejn jinsabu ċ-ċentri li jiffurmaw parti mill-infrastruttura tal-art ta' Galileo u ta' EGNOS skont ir-rekwiżiti tas-sigurtà, wara li jkun gie segwit proċess miftuħ u trasparenti, u tiżgura t-tħaddim tagħhom.

Dawk il-miżuri ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

Artikolu 47

Kompatibbiltà u interoperabbiltà

1. Galileo u EGNOS, u s-servizzi li jipprovdu, għandhom ikunu kompatibbli u interoperabbli għalkollox mil-lat tekniku.
2. Galileo u EGNOS, u s-servizzi li jipprovdu, għandhom ikunu kompatibbli u interoperabbli mas-sistemi l-oħra tan-navigazzjoni bis-satellita u mal-mezzi konvenzjonali ta' radjunavigazzjoni, fejn ir-rekwiżiti meħtieġa ta' kompatibbiltà u ta' interoperabbiltà jkunu stabbiliti fi ftehimiet internazzjonali.

TITOLU VII

Copernicus

KAPITOLU I

Dispożizzjonijiet ġenerali

Artikolu 48

L-ambitu ta' Copernicus

1. Copernicus għandu jiġi implimentat billi jissejjes fuq investimenti preċedenti tal-Unjoni, u, fejn ikun xieraq, billi jissejjes fuq il-kapaċitajiet nazzjonali jew reġjonali tal-Istati Membri u billi jqis il-kapaċitajiet tal-fornituri kummerċjali ta' *data* u ta' informazzjoni komparabbli u l-htieġa li jitrawmu l-kompetizzjoni u l-iżvilupp tas-suq.

2. Copernicus għandu jwassal id-*data* u l-informazzjoni b'politika dwar id-*data* shiha, minghajr ħlas u miftuħa.
3. Copernicus għandu jkun fih erba' komponenti, b'mod partikolari:
 - (a) il-komponent tal-akkwiżizzjoni tad-*data* li għandu jinkludi:
 - l-iżvilupp u l-operazzjonijiet tas-satelliti Sentinel ta' Copernicus;
 - l-aċċess għad-*data* ta' partijiet terzi;
 - l-aċċess għad-*data* fil-post u għal *data* anċillari oħra;
 - (b) il-komponent tal-ipproċessar tad-*data* u tal-informazzjoni, li għandu jinkludi l-attivitajiet għall-ġenerazzjoni ta' informazzjoni b'valur miżjud b'sostenn għas-servizzi tal-monitoraġġ, tar-rapportar u tal-assigurazzjoni tal-konformità ambjentali, tal-protezzjoni ċivili u tas-sigurtà (is-Servizzi ta' Copernicus);
 - (c) il-komponent tal-aċċess għad-*data* u d-distribuzzjoni tagħha, li għandu jinkludi l-infrastruttura u s-servizzi biex jiġu żgurati l-iskoperta, il-wiri, id-distribuzzjoni u l-esplorazzjoni tad-*data* ta' Copernicus u tal-informazzjoni ta' Copernicus u l-aċċess għalihom;
 - (d) il-komponent tal-użu mill-utenti u tal-iżvilupp tas-suq skont l-Artikolu 29(5), li għandu jinkludi l-attivitajiet, ir-riżorsi u s-servizzi rilevanti għall-promozzjoni ta' Copernicus, tad-*data* u tas-servizzi tiegħu fil-livelli kollha biex jiġu mmassimizzati l-benefiċċji soċjoekonomiċi msemmija fl-Artikolu 4(1).
4. Copernicus għandu jipprovvovi l-koordinazzjoni internazzjonali tas-sistemi ta' osservazzjoni u l-iskambji relatati ta' *data*, sabiex tissaħħaħ id-dimensjoni globali u l-komplementarjetà tiegħu filwaqt li jitqiesu l-ftehimiet internazzjonali u l-proċessi ta' koordinazzjoni eżistenti.

KAPITOLU II

Azzjonijiet eliġibbli

Artikolu 49

Akkwiżizzjoni tad-*data*

L-azzjonijiet eliġibbli fil-qafas ta' Copernicus għandhom ikopru:

- (a) l-azzjonijiet biex tiġi pprovduta l-kontinwità tal-missjonijiet eżistenti tas-satelliti Sentinel u għall-iżvilupp, għall-illanċjar, għaž-żamma u għat-thaddim ta' satelliti Sentinel ulterjuri li jespandu l-ambitu ta' osservazzjoni, filwaqt li tingħata prijorità: lill-kapaċitajiet ta' osservazzjoni għall-monitoraġġ tal-emissjonijiet antropoġeniċi ta' CO₂ u tal-emissjonijiet tal-gassijiet b'effett ta' serra, li jippermettu l-kopertura polari, u li jagħtu lok għal applikazzjonijiet ambjentali innovattivi fl-oqsma tal-agrikoltura, tal-foresti u tal-ġestjoni tal-ilma;
- (b) l-azzjonijiet li jipprovdu l-aċċess għad-*data* ta' partijiet terzi li tkun meħtieġa biex jiġu ġġenerati s-servizzi ta' Copernicus jew biex tintuża mill-istituzzjonijiet, mill-aġenziji u mis-servizzi deċentralizzati tal-Unjoni;
- (c) l-azzjonijiet li jipprovdu u jikkoordinaw l-aċċess għad-*data* fil-post u għal *data* anċillari oħra meħtieġa għall-ġenerazzjoni, għall-kalibrazzjoni u għall-validazzjoni tad-*data* ta' Copernicus u tal-informazzjoni ta' Copernicus.

Artikolu 50

Is-Servizzi ta' Copernicus

Copernicus għandu jinkludi l-azzjonijiet b'sostenn għas-servizzi li ġejjin:

- (a) is-servizzi tal-monitoraġġ, tar-rapportar u tal-assigurazzjoni tal-konformità ambjentali li jkopru:
 - il-monitoraġġ tal-atmosfera biex tiġi pprovduta informazzjoni dwar il-kwalità tal-arja u l-kompożizzjoni kimika tal-atmosfera;
 - il-monitoraġġ tal-ambjent tal-baħar biex tiġi pprovduta informazzjoni dwar l-istat u d-dinamika tal-ekosistemi kostali u tal-baħar kif ukoll ir-riżorsi tagħhom;
 - il-monitoraġġ tal-art u l-agrikoltura biex tiġi pprovduta informazzjoni dwar il-kopertura tal-art, l-użu tal-art u l-bidla fl-użu tal-art, iż-żoni urbani, il-kwantità u l-kwalità tal-ilmijiet interni, il-foresti, l-agrikoltura u riżorsi naturali oħra, il-bijodiversità u l-krijosfera;
 - il-monitoraġġ tal-klima biex tiġi pprovduta informazzjoni dwar l-emissjonijiet antropoġeniċi ta' CO₂ u emissjonijiet oħra tal-gassijiet b'effett ta' serra, il-parametri essenzjali tal-klima, ir-rianaliżi tal-klima, it-tbassir staġjonali, il-projezzjonijiet u l-attribuzzjoni tal-klima, kif ukoll l-indikaturi fuq skali temporali u ta' spazji rilevanti;
- (b) is-servizz ta' ġestjoni tal-emerġenzi biex tiġi pprovduta informazzjoni b'sostenn għall-awtoritajiet pubbliċi responsabbli għall-protezzjoni ċivili li jkunu stabbiliti fl-Unjoni, u b'sostenn għall-operazzjonijiet tal-protezzjoni ċivili u ta' rispons fl-emerġenzi (li jtejb u l-attivitajiet ta' twissija bikrija u l-kapaċitajiet ta' rispons fil-krizijiet), u għall-azzjonijiet ta' prevenzjoni u ta' thejjija (l-analiżi tar-riskji u tal-irkupru) fir-rigward ta' tipi differenti ta' diżastri;
- (c) is-servizz tas-sigurtà b'sostenn għas-sorveljanza tal-fruntieri esterni tal-Unjoni, għas-sorveljanza marittima, kif ukoll għall-azzjoni esterna tal-Unjoni sabiex jagħtu rispons għall-isfidi tas-sigurtà li qed tiffaċċja l-Unjoni, u għall-għanijiet u għall-azzjonijiet tal-Politika Esera u ta' Sigurtà Komuni.

Artikolu 51

L-aċċess għad-data u għall-informazzjoni ta' Copernicus u d-distribuzzjoni tagħhom

1. Copernicus għandu jinkludi azzjonijiet li jipprovdu aċċess għad-data kollha ta' Copernicus u għall-informazzjoni kollha ta' Copernicus u, fejn ikun xieraq, għandu jipprovdi infrastruttura u servizzi addizzjonali biex jitrawmu d-distribuzzjoni, l-aċċess u l-użu ta' dik id-data u ta' dik l-informazzjoni.
2. Fejn id-data ta' Copernicus u l-informazzjoni ta' Copernicus ikunu sensittivi fir-rigward tas-sigurtà, il-Kummissjoni tista' tinkariga l-akkwist, is-superviżjoni tal-akkwizizzjoni, l-aċċess għaliha u d-distribuzzjoni ta' dik id-data u ta' dik l-informazzjoni lil entità fiduċjarja waħda jew iktar. Tali entitajiet għandhom jistabbilixxu u jżommu regjistru tal-utenti akkreditati u jagħtu aċċess għad-data ristretta permezz ta' fluss segregat.

KAPITOLU III

Il-politika dwar id-data ta' Copernicus

Artikolu 52

Il-politika dwar id-data ta' Copernicus u l-informazzjoni ta' Copernicus

1. Id-*data* ta' Copernicus u l-informazzjoni ta' Copernicus għandhom jiġu pprovduti lill-utenti bil-politika li ġejja dwar id-*data* mingħajr hlas, shiħa u miftuħa:
 - (a) l-utenti ta' Copernicus ikunu jistgħu, fuq bażi dinjija u mingħajr hlas, jirriproduċu, jiddistribwixxu, jikkomunikaw lill-pubbliku, jadattaw u jimmodifikaw id-*data* kollha ta' Copernicus u l-informazzjoni kollha ta' Copernicus u jikkombinawhom ma' *data* u ma' informazzjoni oħrajn;
 - (b) il-politika dwar id-*data* mingħajr hlas, shiħa u miftuħa għandha tinkludi l-limitazzjonijiet li ġejjin:
 - il-formati u l-karatteristiki tat-tempestività u tad-disseminazzjoni tad-*data* ta' Copernicus u tal-informazzjoni ta' Copernicus għandhom ikunu predefiniti;
 - fejn ikun applikabbli, il-kundizzjonijiet tal-ħruġ tal-liċenzji tad-*data* ta' partijiet terzi u tal-informazzjoni ta' partijiet terzi li jintużaw fil-produzzjoni tal-informazzjoni dwar is-Servizzi ta' Copernicus għandhom jiġu rrispettati;
 - il-limitazzjonijiet tas-sigurtà li jirrizultaw mir-rekwiżiti generali tas-sigurtà msemmija fl-Artikolu 34(1);
 - il-protezzjoni kontra r-riskju ta' tfixkil tas-sistema li tipproduċi d-*data* ta' Copernicus u l-informazzjoni ta' Copernicus jew li tagħmilhom disponibbli għandha tiġi żgurata;
 - il-protezzjoni tal-aċċess affidabbli għad-*data* ta' Copernicus u għall-informazzjoni ta' Copernicus għall-utenti Ewropej għandha tiġi żgurata.
2. Il-Kummissjoni għandha tadotta atti delegati skont l-Artikolu 105 dwar id-dispożizzjonijiet speċifiċi li jissupplimentaw il-paragrafu 1 fir-rigward tal-ispeċifikazzjonijiet, tal-kundizzjonijiet u tal-proċeduri għall-aċċess għad-*data* ta' Copernicus u għall-informazzjoni ta' Copernicus u għall-użu tagħhom.
3. Il-Kummissjoni għandha tohroġ liċenzji u avvizi għall-aċċess għad-*data* ta' Copernicus u għall-informazzjoni ta' Copernicus u għall-użu tagħhom, inklużi l-klawżoli ta' attribuzzjoni, b'konformità mal-politika dwar id-*data* ta' Copernicus kif stabbilit f'dan ir-Regolament u fl-atti delegati applikabbli skont il-paragrafu 2.

TITOLU VIII

KOMPONENTI OĦRA TAL-PROGRAMM

KAPITOLU I

SSA

TAQSIMA I

SST

Artikolu 53

L-ambitu tal-SST

Il-komponent tal-SST għandu jagħti sostenn għall-attivitajiet li ġejjin:

- (a) l-istabbiliment, l-iżvilupp u t-thaddim ta' netwerk ta' sensuri tal-art u/jew spazjali tal-Istati Membri, inklużi sensuri żviluppati permezz ta' sensuri tal-Aġenzija Spazjali Ewropea u permezz ta' sensuri tal-Unjoni mħaddma nazzjonalment, għas-sorveljanza u l-insewiment tal-oġġetti u għall-produzzjoni ta' katalogu Ewropew ta' oġġetti spazjali adattat għall-htigijiet tal-utenti msemmija fl-Artikolu 55;

- (b) l-ipproċessar u l-analiżi tad-*data* tal-SST fil-livell nazzjonali sabiex jiġu prodotti l-informazzjoni u s-servizzi tal-SST imsemmija fl-Artikolu 54;
- (c) il-forniment tas-servizzi tal-SST imsemmi fl-Artikolu 54 lill-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 55;
- (d) sostenn tekniku u amministrattiv sabiex tiġi żgurata t-tranżizzjoni bejn il-Programm Spazjali tal-UE u l-Qafas għall-Appoġġ tal-SST stabbilit bid-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE.

Artikolu 54

Is-servizzi tal-SST

1. Is-servizzi tal-SST għandhom jinkludu:
 - (a) il-valutazzjoni tar-riskji ta' kolliżjoni bejn l-inġenji spazjali jew bejn l-inġenji spazjali u t-tifrik spazjali u l-ġenerazzjoni potenzjali ta' twissijiet għall-evitar ta' kolliżjonijiet matul il-fażi tal-illanċjar, il-fażi bikrija fl-orbita, il-fażi tat-tluġh fl-orbita, il-fażi tal-operazzjonijiet fl-orbita u l-fażi tad-disponiment tal-missjonijiet tal-inġenji spazjali;
 - (b) l-identifikazzjoni u l-karatterizzazzjoni ta' frammentazzjonijiet, ta' tkissir jew ta' kolliżjonijiet fl-orbita;
 - (c) il-valutazzjoni tar-riskji tad-dhul mill-ġdid mhux ikkontrollat ta' oġġetti spazjali u ta' tifrik spazjali fl-atmosfera tad-dinja u l-ġenerazzjoni ta' informazzjoni relatata, inkluża l-istima tal-perjodu ta' żmien u tal-post li x'aktarx isehh fih l-impatt;
 - (d) il-prevenzjoni tal-proliferazzjoni tat-tifrik spazjali.
2. Is-servizzi tal-SST għandhom ikunu minghajr hlas u għandhom ikunu disponibbli fi kwalunkwe hin minghajr interruzzjoni.

Artikolu 55

L-utenti tal-SST

1. L-utenti ewlenin tal-SST għandhom jinkludu l-Istati Membri kollha, is-SEAE, il-Kummissjoni, il-Kunsill, is-sidien u l-operaturi pubbliċi u privati tal-inġenji spazjali, u l-awtoritajiet pubbliċi responsabbli għall-protezzjoni ċivili u stabbiliti fl-Unjoni.
2. Entitajiet pubbliċi u privati ohra (utenti mhux ewlenin) stabbiliti fl-Unjoni jista' jkollhom aċċess għal wiehed mis-servizzi msemmija fil-punti (b) sa (d) tal-Artikolu 54(1) diment li jikkonformaw mal-kriterji li ġejjin:
 - (a) id-*data* tintuża għal skopijiet mhux kummerċjali;
 - (b) jiġi żgurat livell xieraq ta' sigurtà tad-*data* riċevuta.

Il-Kummissjoni tista' tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, dispożizzjonijiet dettaljati rigward daww il-kriterji u proċeduri rilevanti. Daww id-dispożizzjonijiet għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

Artikolu 56

Parteċipazzjoni tal-Istati Membri

1. L-Istati Membri li jkunu jixtiequ jipparteċipaw fit-twassil tas-servizzi tal-SST imsemmija fl-Artikolu 54 għandhom jipprezentaw applikazzjoni kongunta lill-Kummissjoni, fejn juru l-konformità mal-kriterji li ġejjin:

- (a) is-sjieda ta' sensuri adegwati tal-SST disponibbli għall-SST tal-UE u tar-riżorsi umani biex jithaddmu, jew ta' analiżi operazzjonali adegwata u ta' kapaċitajiet tal-ipproċessar tad-*data* speċifikament iddisinjati għall-SST u disponibbli għall-SST tal-UE, jew l-aċċess għalihom;
- (b) il-valutazzjoni inizjali tar-riskji għas-sigurtà ta' kull assi tal-SST imwettqa u vvalidata mill-Istat Membru rilevanti;
- (c) pjan ta' azzjoni li jqijs il-pjan ta' koordinazzjoni adottat skont l-Artikolu 6 tad-Deċiżjoni 541/2014/UE, għall-implimentazzjoni tal-attivitajiet stabbiliti fl-Artikolu 53 ta' dan ir-Regolament;
- (d) id-distribuzzjoni tal-attivitajiet differenti fost it-Timijiet ta' Esperti kif mahtura skont l-Artikolu 57;
- (e) ir-regoli dwar il-kondiviżjoni tad-*data* meħtieġa biex jintlaħqu l-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 4.

Fir-rigward tal-kriterji stabbiliti fil-punti (a) u (b), kull Stat Membru li jkun jixtieq jipparteċipa fit-twassil tas-servizzi tal-SST għandu juri konformità ma' dawn il-kriterji separatament.

- 2. Il-kriterji msemmija fil-punti (a) u (b) tal-paragrafu 1 għandhom jitqiesu li gew issodisfati mill-Istati Membri parteċipanti li l-entitajiet nazzjonali mahtura tagħhom ikunu membri tal-Konsorzju stabbilit skont l-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE fid-*data* tad-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament.
- 3. Fejn ma tkun giet ipprezentata l-ebda proposta kongunta skont il-paragrafu 1 jew fejn il-Kummissjoni tikkunsidra li proposta kongunta pprezentata ma tikkonformax mal-kriterji msemmija fil-paragrafu 1, minn tal-inqas tliet Stati Membri li jitqies li jkunu ssodisfaw il-kriterji stabbiliti fil-paragrafu 1 jistgħu jipprezentaw offerti lill-Kummissjoni fir-rigward ta' reġim speċifiku tal-orbiti.
- 4. Il-Kummissjoni tista' tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, id-dispożizzjonijiet dettaljati dwar il-proċeduri u elementi msemmija fil-paragrafi 1 sa 3. Dawk il-miżuri ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

Artikolu 57

Qafas organizzattiv tal-parteeipazzjoni tal-Istati Membri

- 1. L-Istati Membri kollha li jkunu pprezentaw proposta li l-Kummissjoni tqis li tkun konformi mal-Artikolu 56(1) jew li tkun intgħażlet mill-Kummissjoni skont il-proċedura msemmija fl-Artikolu 56(3) għandhom jaħtru Entità Nazzjonali Kostitwenti stabbilita fit-territorju tagħhom biex tirrappreżentahom.
- 2. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti mahtura skont il-paragrafu 1 għandhom jikkonkludu ftehim li johloq shubija tal-SST u li jistabbilixxi r-regoli u l-mekkaniżmi għall-kooperazzjoni tagħhom fl-implimentazzjoni tal-attivitajiet imsemmija fl-Artikolu 53. B'mod partikolari, dak il-ftehim għandu jinkludi l-elementi msemmija fil-punti (c) sa (e) tal-Artikolu 56(1) u l-istabbiliment ta' struttura għall-ġestjoni tar-riskji biex tiġi żgurata l-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet dwar l-użu u l-iskambju sigur tad-*data* tal-SST u tal-informazzjoni tal-SST.
- 3. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti għandhom jiżviluppaw servizzi tal-SST tal-Unjoni ta' kwalità għolja skont pjan pluriennali, skont l-indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni rilevanti, u skont ir-rekwiziti tal-utenti, abbażi tal-attivitajiet tat-Timijiet ta' Esperti msemmija fil-

paragrafu 6. Il-Kummissjoni tista' tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, il-pjan pluriennali u l-indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

4. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti għandhom joħolqu netwerk tas-sensuri eżistenti u possibbli fil-gejjieni biex iħaddmuhom b'mod ikkoordinat u ottimizzat bil-ħsieb li jistabbilixxu u jżommu katalogu komuni aġġornat Ewropew.
5. L-Istati Membri parteċipanti għandhom iwettqu akkreditazzjoni tas-sigurtà abbażi tar-rekwiżiti ġenerali tas-sigurtà msemmija fl-Artikolu 34(1).
6. It-Timijiet ta' Esperti għandhom jinhatru mill-Istati Membri parteċipanti tal-SST sabiex ikunu inkarigati bi kwistjonijiet speċifiċi marbuta mal-attivitajiet differenti tal-SST. It-Timijiet ta' Esperti għandhom ikunu permanenti u ġestiti mill-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti tal-Istati Membri li stabbilewhom, għandu jkollhom il-persunal ta' dawk l-entitajiet, u jistgħu jinkludu esperti minn kull Entità Nazzjonali Kostitwenti.
7. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti u t-Timijiet ta' Esperti għandhom jiżguraw il-protezzjoni tad-*data* tal-SST, tal-informazzjoni tal-SST u tas-servizzi tal-SST.
8. Il-Kummissjoni għandha tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, regoli dettaljati dwar il-funzjonament tal-qafas organizzattiv tal-parteeċipazzjoni tal-Istati Membri fl-SST. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

Artikolu 58

Il-Front Desk tal-SST

1. Il-Kummissjoni għandha tagħzel il-Front Desk tal-SST abbażi tal-aqwa għarfien espert fi kwistjonijiet tas-sigurtà. Dak il-Front Desk għandu:
 - (a) jipprovdi l-interfaċċi siguri meħtieġa għaċ-ċentralizzazzjoni, għall-ħżin u għad-disponibbiltà tal-informazzjoni tal-SST għall-utenti tal-SST, filwaqt li jiżgura l-trattament u t-traċċabbiltà tagħha kif support;
 - (b) jipprovdi rapportar dirett dwar il-prestazzjoni tas-servizzi tal-SST;
 - (c) jiġbor il-feedback sabiex jiġi żgurat l-allinjament meħtieġ tas-servizzi mal-aspettattivi tal-utenti;
 - (d) jippromwovi u jhegġegħ l-użu tas-servizzi u jagħtih sostenn.
2. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti għandhom jikkonkludu l-arrangamenti ta' implimentazzjoni meħtieġa mal-Front Desk tal-SST.

TAQSIMA II

Temp spazjali u NEO

Artikolu 59

Attivitajiet tat-Temp Spazjali

1. Il-funzjoni tat-temp spazjali tista' tagħti sostenn għall-attivitajiet li ġejjin:
 - (a) il-valutazzjoni u l-identifikazzjoni tal-htigijiet tal-utenti fis-setturi identifikati fil-paragrafu 2(b) bl-għan li jiġu stabbiliti s-servizzi tat-temp spazjali li jridu jiġu pprovduti;

- (b) il-forniment tas-servizzi tat-temp spazjali lill-utenti tat-temp spazjali, skont il-htigijiet u r-rekwiżiti tekniċi identifikati tal-utenti.
- 2. Is-servizzi tat-temp spazjali għandhom ikunu disponibbli fi kwalunkwe hin mingħajr interruzzjoni u jistgħu jintgħazlu skont ir-regoli li ġejjin:
 - (a) il-Kummissjoni għandha tipprijoritizza s-servizzi tat-temp spazjali li jridu jitwasslu fil-livell tal-Unjoni skont il-htigijiet tal-utenti, l-istat ta' thejjija teknoloġika tas-servizzi u r-riżultat ta' valutazzjoni tar-riskji;
 - (b) is-servizzi tat-temp spazjali jistgħu jagħtu kontribut għall-protezzjoni tas-setturi li ġejjin: l-inġenji spazjali, l-avjazzjoni, il-GNSS, il-grilji tal-elettriku u l-komunikazzjoni.
- 3. L-għażla tal-entitajiet li jridu jipprovdu s-servizzi tat-temp spazjali għandha titwettaq permezz ta' sejha għall-offerti.

Artikolu 60

Attivitajiet tal-NEO

- 1. Il-funzjoni tal-NEO tista' tagħti sostenn għall-attivitajiet li ġejjin:
 - (a) l-immappjar tal-kapaċitajiet tal-Istati Membri għall-identifikazzjoni u għall-monitoraġġ tal-NEOs;
 - (b) il-promozzjoni tan-netwerking tal-faċilitajiet u taċ-ċentri ta' riċerka tal-Istati Membri;
 - (c) l-iżvilupp tas-servizz imsemmi fil-paragrafu 2.
- 2. Il-Kummissjoni tista' tikkoordina l-azzjonijiet tal-awtoritajiet pubbliċi nazzjonali u tal-Unjoni li jkunu responsabbli għall-protezzjoni ċivili fil-każ li jinstab li NEO jkun qed joqrob iktar lejn id-dinja.

KAPITOLU II

GOVSATCOM

Artikolu 61

L-ambitu ta' GOVSATCOM

Fil-qafas tal-komponent ta' GOVSATCOM, il-kapaċitajiet u s-servizzi tal-komunikazzjoni bis-satellita għandhom jiġu kkombinati f'gabra komuni ta' kapaċitajiet u ta' servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita tal-Unjoni. Dan il-komponent jinkludi:

- (a) l-iżvilupp, il-konstruzzjoni, u l-operazzjonijiet tal-infrastruttura tas-segment tal-art;
- (b) l-akkwist ta' kapaċitajiet u ta' servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita, kif ukoll ta' tagħmir tal-utenti meħtieġ għall-forniment tas-servizzi ta' GOVSATCOM;
- (c) Il-miżuri meħtieġa għal interoperabbiltà u għal standardizzazzjoni ulterjuri tat-tagħmir tal-utenti ta' GOVSATCOM.

Artikolu 62

Kapaċitajiet u servizzi pprovduti fil-qafas ta' GOVSATCOM

- 1. Il-forniment ta' kapaċitajiet u ta' servizzi ta' GOVSATCOM, mingħajr hlaq għall-utenti ta' GOVSATCOM, għandu jiġi żgurat skont kif stabbilit fil-portafoll tas-servizzi msemmi fil-paragrafu 3, skont ir-rekwiżiti operazzjonali msemmi fil-paragrafu 2, skont ir-rekwiżiti

speċifiċi tas-sigurtà ta' GOVSATCOM imsemmija fl-Artikolu 34(1) u fil-limiti tar-regoli dwar il-kondiviżjoni u l-prijoritizzazzjoni msemmija fl-Artikolu 65.

2. Il-Kummissjoni għandha tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, ir-rekwiżit operazzjonali għas-servizzi pprovduti fil-qafas ta' GOVSATCOM, fil-forma ta' speċifikazzjonijiet tekniċi għall-każijiet tal-użu marbuta mal-ġestjoni tal-kriżijiet, mas-sorveljanza u mal-ġestjoni tal-infrastruttura ewlenija, inklużi n-netwerks tal-komunikazzjoni diplomatika. Dawk ir-rekwiżiti operazzjonali għandhom ikunu bbażati fuq l-analiżi dettaljata tar-rekwiżiti tal-utenti, u għandhom iqisu r-rekwiżiti li jirriżultaw mit-tagħmir u min-netwerks eżistenti tal-utenti. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).
3. Il-Kummissjoni għandha tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, il-portafoll tas-servizzi għas-servizzi pprovduti fil-qafas ta' GOVSATCOM, fil-forma ta' lista ta' kategoriji ta' kapaċitajiet u ta' servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita u tal-attributi tagħhom, li tinkludi l-kopertura ġeografika, il-frekwenza, il-bandwidth, it-tagħmir tal-utenti, u l-karatteristiki tas-sigurtà. Dawk il-miżuri għandhom jiġu bbażati fuq ir-rekwiżiti operazzjonali u fuq ir-rekwiżiti tas-sigurtà msemmija fil-paragrafu 1 u għandhom jiprijoritizzaw is-servizzi pprovduti lill-utenti fil-livell tal-Unjoni. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).
4. L-utenti ta' GOVSATCOM għandu jkollhom aċċess għall-kapaċitajiet u għas-servizzi elenkati fil-portafoll tas-servizzi permezz taċ-Ċentri ta' GOVSATCOM imsemmija fl-Artikolu 66.

Artikolu 63

Fornituri ta' kapaċitajiet u ta' servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita

Il-kapaċitajiet u s-servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita fil-qafas ta' dan il-komponent jistgħu jiġu pprovduti mill-entitajiet li ġejjin:

- (a) il-parteciċipanti ta' GOVSATCOM, u
- (b) l-persuni ġuridiċi debitament akkreditati biex jipprovdu kapaċitajiet jew servizzi satellitari b'konformità mal-proċedura ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà fl-Artikolu 36, abbażi tar-rekwiżiti speċifiċi tas-sigurtà għall-komponent ta' GOVSATCOM imsemmi fl-Artikolu 34(1).

Artikolu 64

Użu ta' GOVSATCOM

1. L-entitajiet li ġejjin jistgħu jkunu utenti ta' GOVSATCOM diment li jkunu inkarigati b'kompiti marbuta mas-superviżjoni u mal-ġestjoni ta' missjonijiet, ta' operazzjonijiet u ta' infrastrutturi kritiċi għas-sigurtà:
 - (a) awtorità pubblika jew korp tal-Unjoni jew ta' Stat Membru inkarigat bl-eżerċizzju ta' tali awtorità pubblika,
 - (b) jew persuna fiżika jew ġuridika.
2. L-utenti ta' GOVSATCOM għandhom jiġu debitament awtorizzati minn parteciċipant imsemmi fl-Artikolu 67 biex jużaw il-kapaċitajiet u s-servizzi ta' GOVSATCOM.

Artikolu 65

Kondiviżjoni u prijoritizzazzjoni

1. L-akkomunament tal-kapaċitajiet, tas-servizzi u tat-tagħmir tal-utenti tal-komunikazzjoni bis-satellita, għandu jiġi kondiviż u pprijoritizzat bejn il-partecipanti ta' GOVSATCOM abbażi ta' analiżi tar-riskji għas-sigurtà mill-utenti fil-livell tal-Unjoni jew tal-Istati Membri. Din il-kondivizzjoni u din il-prijoritizzazzjoni għandhom jipprijoritizzaw l-utenti fil-livell tal-Unjoni.
2. Il-Kummissjoni għandha tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, ir-regoli dettaljati dwar il-kondivizzjoni u l-prijoritizzazzjoni tal-kapaċitajiet, tas-servizzi u tat-tagħmir tal-utenti, filwaqt li tqis id-domanda mistennija għall-każijiet tal-użu differenti u għall-analiżi tar-riskji għas-sigurtà għal dawk il-każijiet tal-użu. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).
3. Il-kondivizzjoni u l-prijoritizzazzjoni tal-kapaċitajiet u tas-servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita bejn l-utenti ta' GOVSATCOM li jkunu awtorizzati mill-istess partecipant ta' GOVSATCOM għandhom jiġu stabbiliti u implimentati minn dak il-partecipant.

Artikolu 66

L-infrastruttura u t-thaddim tas-segment tal-art

1. Is-segment tal-art għandu jinkludi l-infrastruttura meħtieġa biex tippermetti l-forniment tas-servizzi lill-utenti skont l-Artikolu 65, b'mod partikolari biex iċ-Ċentri ta' GOVSATCOM li għandhom jiġu akkwistati fil-qafas ta' dan il-komponent biex l-utenti ta' GOVSATCOM ikunu konnessi mal-kapaċitajiet u mas-servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita.
2. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, il-post fejn tkun tinsab l-infrastruttura tas-segment tal-art. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

Artikolu 67

Partecipanti u awtoritajiet kompetenti ta' GOVSATCOM

1. L-Istati Membri, il-Kunsill, il-Kummissjoni u s-SEAE għandhom ikunu partecipanti ta' GOVSATCOM sakemm dawn jawtorizzaw lill-utenti ta' GOVSATCOM, jew jipprovdu kapaċitajiet ta' komunikazzjoni bis-satellita, siti tas-segment tal-art jew parti mill-faċilitajiet tas-segment tal-art.
2. L-aġenziji tal-Unjoni jistgħu jsiru partecipanti ta' GOVSATCOM jekk ikunu nħargulhom awtorizzazzjonijiet mill-istituzzjoni tal-Unjoni li tissorveljahom.
3. Kull partecipant għandu jahtar awtorità kompetenti waħda ta' GOVSATCOM.
4. Awtorità kompetenti ta' GOVSATCOM għandha tiżgura li:
 - (a) l-użu tas-servizzi jkun konformi mar-rekwiżiti tas-sigurtà applikabbli;
 - (b) id-drittijiet tal-aċċess għall-utenti ta' GOVSATCOM jiġu stabbiliti u ġestiti;
 - (c) it-tagħmir tal-utenti kif ukoll il-konnessjonijiet u l-informazzjoni assoċjati tal-komunikazzjoni elettronika jintużaw u jiġu ġestiti skont ir-rekwiżiti tas-sigurtà applikabbli;
 - (d) punt ċentrali ta' kuntatt jiġi stabbilit biex jassisti kif ikun meħtieġ fir-rapportar tar-riskji u tat-theddidiet għas-sigurtà, b'mod partikolari fl-identifikazzjoni ta' interferenza elettromanjetika potenzjalment dannuża li taffettwa lis-servizzi fil-qafas ta' dan il-komponent.

Artikolu 68

Monitoraġġ tal-provvista u tad-domanda għal GOVSATCOM

Il-Kummissjoni għandha timmonitorja l-evoluzzjoni tal-provvista u tad-domanda għall-kapaċitajiet u għas-servizzi kontinwament, filwaqt li tqis riskji u theddidiet godda, kif ukoll żviluppi godda fit-teknoloġija, sabiex tiġi ottimizzata l-bilanċ bejn dik il-provvista u dik id-domanda għas-servizzi ta' GOVSATCOM.

Artikolu 69

Klawżola ta' rieżami ta' GOVSATCOM

Qabel l-aħħar tal-2024, il-Kummissjoni għandha tevalwa l-implimentazzjoni tal-komponent ta' GOVSATCOM, b'mod partikolari fir-rigward tal-evoluzzjoni tal-htigijiet tal-utenti b'rabta mal-kapaċità tal-komunikazzjoni bis-satellita. L-evalwazzjoni għandha teżamina partikolarment il-htieġa għal infrastruttura spazjali addizzjonali. L-evalwazzjoni għandha tiġi akkumpanjata, jekk ikun meħtieġ, bi proposta xierqa għall-iżvilupp ta' infrastruttura spazjali addizzjonali fil-qafas tal-komponent ta' GOVSATCOM.

TITOLU IX

L-AĠENZIJA TAL-UNJONI EWROPEA GĦALL-PROGRAMM SPAZJALI

KAPITOLU I

Dispożizzjonijiet ġenerali marbuta mal-Aġenzija

Artikolu 70

Status ġuridiku tal-Aġenzija

1. L-Aġenzija għandha tkun korp tal-Unjoni. Għandu jkollha personalità ġuridika.
2. F'kull wiehied mill-Istati Membri, l-Aġenzija għandu jkollha l-iktar kapaċità ġuridika estensiva li tingħata lill-persuni ġuridiċi skont il-liġi. B'mod partikolari, tista' takkwista jew tiddisponi minn proprjetà mobbli u immobbli u tkun parti fil-proċedimenti ġuridiċi.
3. L-Aġenzija għandha tiġi rrapprezentata mid-Direttur Eżekuttiv tagħha.

Artikolu 71

Is-sede tal-Aġenzija

Is-sede tal-Aġenzija għandha tinsab fi Praga (ir-Repubblika Ċeka).

KAPITOLU II

Organizzazzjoni tal-Aġenzija

Artikolu 72

Struttura amministrattiva u ta' ġestjoni

1. L-istruttura amministrattiva u ta' ġestjoni tal-Aġenzija għandha tinkludi:
 - (a) il-Bord Amministrattiv;
 - (b) id-Direttur Eżekuttiv;

(c) il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

2. Il-Bord Amministrattiv, id-Direttur Eżekuttiv, il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u l-President ta' dan tal-aħħar għandhom jikkooperaw biex jiżguraw l-operat u l-koordinazzjoni tal-Aġenzija b'konformità mal-proċeduri stabbiliti bir-regoli interni tal-Aġenzija, bħar-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv, ir-regoli ta' proċedura tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-Aġenzija, ir-regoli ta' implimentazzjoni għall-istatus tal-persunal u r-regoli li jirregolaw l-aċċess għad-dokumenti.

Artikolu 73

Bord Amministrattiv

1. Il-Bord Amministrattiv għandu jkun magħmul minn rappreżentant wiehed minn kull Stat Membru, u minn erba' rappreżentanti tal-Kummissjoni, li kollha kemm huma jkollhom id-drittijiet tal-vot. Il-Bord Amministrattiv għandu jinkludi wkoll membru wiehed mahtur mill-Parlament Ewropew, li ma jkollu l-ebda dritt tal-vot.
2. Il-President jew il-Viċi President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, rappreżentant tal-Kunsill, rappreżentant tar-Rappreżentant Għoli u rappreżentant tal-Aġenzija Spazjali Ewropea għandhom jiġu mistiedna jattendu l-laqgħat tal-Bord Amministrattiv bħala osservaturi, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fir-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv.
3. Kull membru tal-Bord Amministrattiv għandu jkollu membru supplenti. Il-membri supplenti għandu jirrappreżenta lill-membri fl-assenza tiegħu.
4. Il-membri u l-membri supplenti tal-Bord Amministrattiv għandhom jinhatru fid-dawl tal-għarfien tagħhom fil-qasam tal-kompiti ewlenin tal-Aġenzija, filwaqt li jitqiesu l-hiliet manigerjali, amministrattivi u baġitarji rilevanti. Il-Parlament Ewropew, il-Kummissjoni u l-Istati Membri għandhom jagħmlu l-almu tagħhom biex jillimitaw it-tibdil tar-rappreżentanti tagħhom fil-Bord Amministrattiv, sabiex jiżguraw il-kontinwità tal-attivitàjiet tal-Bord. Il-partijiet kollha għandu jkollhom l-għan li jiksibu rappreżentanza bbilanċjata bejn l-irġiel u n-nisa fil-Bord Amministrattiv.
5. Il-mandat tal-membri tal-Bord Amministrattiv u tal-membri supplenti tagħhom għandu jkun ta' erba' snin u jista' jiġġedded darba.
6. Fejn ikun xieraq, il-partecipazzjoni tar-rappreżentanti ta' pajjiżi terzi jew ta' organizzazzjonijiet internazzjonali u l-kundizzjonijiet għal tali partecipazzjoni għandhom jiġu stabbiliti fil-ftehimiet imsemmija fl-Artikolu 98 u għandhom ikunu konformi mar-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv.

Artikolu 74

President tal-Bord Amministrattiv

1. Il-Bord Amministrattiv għandu jeleġgi President u Viċi President minn fost il-membri tiegħu, li jkollhom id-drittijiet tal-vot. Il-Viċi President għandu jiehu post il-President awtomatikament jekk ma jkunx jista' jwettaq dmirijietu.
2. Il-mandat tal-President u tal-Viċi President għandu jkun ta' sentejn u jista' jiġġedded darba. Dan għandu jintemm f'każ li dik il-persuna ma tibqax tkun membru tal-Bord Amministrattiv.
3. Il-Bord Amministrattiv għandu jkollu s-setgħa li jneħhi mill-kariga lill-President, lill-Viċi President jew lit-tnejn li huma.

Artikolu 75

Laqghat tal-Bord Amministrattiv

1. Il-laqghat tal-Bord Amministrattiv ghandhom jissejhu mill-President tieghu.
2. Id-Direttur Eżekuttiv ghandu jiehu sehem fid-deliberazzjonijiet, sakemm il-President ma jiddeċidix mod ieħor. Dan ma għandux ikollu d-dritt li jivvota.
3. Il-Bord Amministrattiv ghandu jorganizza laqgħa ordinarja darbtejn fis-sena. Barra minn hekk, għandu jiltaqa' fuq l-inizjattiva tal-President tieghu jew fuq it-talba ta' minn tal-inqas terz tal-membri tieghu.
4. Il-Bord Amministrattiv jista' jistieden lil kwalunkwe persuna, li l-opinjoni tagħha tista' tkun ta' interess, biex tattendi l-laqgħat tieghu bħala osservatur. Il-membri tal-Bord Amministrattiv jistgħu, soġġett għar-regoli ta' proċedura tieghu, jiġu assistiti minn konsulenti jew minn esperti.
5. [Għal kwalunkwe komponent tal-Programm li jinvolvi l-użu tal-infrastruttura nazzjonali sensittiva, jistgħu jattendu l-laqgħat u d-deliberazzjonijiet tal-Bord Amministrattiv u jiehdun sehem fil-votazzjoni r-rappreżentanti tal-Istati Membri li jkollhom tali infrastruttura u r-rappreżentant tal-Kummissjoni biss. Fejn il-President tal-Bord Amministrattiv ma jkunx jirrappreżenta wieħed mill-Istati Membri li jkollhom tali infrastruttura, dan għandu jiġi sostitwit mir-rappreżentanti ta' Stat Membru li jkollu tali infrastruttura.]
6. L-Aġenzija għandha ttipprovdi s-segretarjat tal-Bord Amministrattiv.

Artikolu 76

Ir-regoli tal-votazzjoni tal-Bord Amministrattiv

1. Sakemm dan ir-Regolament ma jkunx jistipula mod ieħor, il-Bord Amministrattiv għandu jiehu d-deċiżjonijiet tiegħu bil-maġġoranza tal-membri tiegħu li jivvotaw.
Għandha tkun meħtieġa maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri kollha li jivvotaw għall-elezzjoni u għat-tnehhija mill-kariga tal-President u tal-Viċi President tal-Bord Amministrattiv u għall-adozzjoni tal-baġit u tal-programmi ta' ħidma.
2. Kull rappreżentant tal-Istati Membri u tal-Kummissjoni għandu jkollu vot wieħed. Fl-assenza ta' membru li jkollu d-dritt tal-vot, il-membru supplenti tiegħu għandu jkun intitolat jeżerċita d-dritt tal-vot tiegħu. Id-Direttur Eżekuttiv ma għandux jiehu sehem fil-votazzjoni. Id-deċiżjonijiet abbażi tal-punti (a), (b), (f), (j) u (k) tal-Artikolu 77(2) jew tal-Artikolu 77(5), għajr għal kwistjonijiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, għandhom jiġu adottati biss b'vot favorevoli mir-rappreżentanti tal-Kummissjoni.
3. Ir-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv għandhom jistabbilixxu arranġamenti iktar dettaljati tal-votazzjoni, b'mod partikolari l-kundizzjonijiet biex membru jaġixxi f'isem membru ieħor.

Artikolu 77

Kompiti tal-Bord Amministrattiv

1. Il-Bord Amministrattiv għandu jiżgura li l-Aġenzija twettaq il-ħidma f'data lilha, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan ir-Regolament, u għandu jiehu kwalunkwe deċiżjoni meħtieġa għal dan l-għan, mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi f'dati lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għall-attivitajiet fil-qafas tal-Kapitolu II tat-Titolu V.
2. Il-Bord Amministrattiv għandu wkoll:

- (a) jadotta, sal-15 ta' Novembru ta' kull sena, il-programm ta' hidma tal-Aġenzija ghas-sena ta' wara, wara li tkun ġiet inkorporata fih, mingħajr l-ebda tibdil, it-taqsima mfassla mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, b'konformità mal-punt (b) tal-Artikolu 80, u wara li jkun irċieva l-opinjoni tal-Kummissjoni;
- (b) iwettaq il-funzjonijiet baġitarji stabbiliti fl-Artikolu 84(5), (6), (10) u (11);
- (c) jissorvelja l-operat taċ-Ċentru ta' Monitoraġġ tas-Sigurtà ta' Galileo kif imsemmi fil-punt (b) tal-Artikolu 34(3);
- (d) jadotta arrangamenti għall-implimentazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2001 dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill u tal-Kummissjoni³², skont l-Artikolu 94;
- (e) japprova l-arrangamenti msemmija fl-Artikolu 98, wara li jikkonsulta l-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, fir-rigward tad-dispożizzjonijiet tal-arrangamenti dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà;
- (f) jadotta l-proċeduri tekniċi meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu;
- (g) jadotta r-rapport annwali dwar l-attivitajiet u l-prospetti tal-Aġenzija, wara li tkun ġiet inkorporata fih, mingħajr l-ebda tibdil, it-taqsima mfassla mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà skont il-punt (c) tal-Artikolu 80 u jibagħtu, sal-1 ta' Lulju, lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kummissjoni u lill-Qorti tal-Awdituri;
- (h) jiżgura segwitu adegwat għas-sejbiet u għar-rakkomandazzjonijiet li jirriżultaw mill-evalwazzjonijiet u mill-awditjar imsemmija fl-Artikolu 102, kif ukoll dawk li jirriżultaw minn investigazzjonijiet imwettqa mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u mir-rapporti kollha tal-awditjar intern jew estern, u jibgħat lill-awtorità baġitarja l-informazzjoni kollha rilevanti għall-eżitu tal-proċeduri ta' evalwazzjoni;
- (i) jiġi kkonsultat mid-Direttur Eżekuttiv dwar il-ftehimiet qafas ta' shubija finanzjarja msemmija fl-Artikolu 31(2) qabel ma jiġu ffirmati;
- (j) jadotta r-regoli dwar is-sigurtà tal-Aġenzija kif imsemmija fl-Artikolu 96;
- (k) japprova, abbażi ta' proposta mid-Direttur Eżekuttiv, strateġija kontra l-frodi;
- (l) japprova, fejn ikun meħtieġ u abbażi ta' proposti mid-Direttur Eżekuttiv, l-istrutturi organizzattivi msemmija fil-punt (n) tal-Artikolu 77(1);
- (m) jistabbilixxi korp konsultattiv dwar is-sigurtà, li jkun magħmul minn rappreżentanti mill-Istati Membri, li jintgħażlu minn fost esperti rikonoxxuti fil-qasam, u bl-involviment xieraq tal-Kummissjoni u tar-Rappreżentant Għoli, sabiex jipprovdi għarfien espert tekniku lill-Aġenzija dwar is-sigurtà, b'mod partikolari fir-rigward tat-theddidiet ċibernetiċi;
- (n) jahtar Uffiċċjal tal-Kontabbiltà, li jista' jkun l-Uffiċċjal tal-Kontabbiltà tal-Kummissjoni, li għandu jkun soġġett għar-Regolamenti tal-Persunal u għall-Kundizzjonijiet tal-Impjieġ applikabbli għall-Aġenti l-Oħra u li għandu jkun indipendenti għalkollox fit-twettiq ta' dmirijietu;
- (o) jadotta u jippubblika r-regoli ta' proċedura tiegħu.

³² Ir-Regolament (KE) Nru 1049/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2001 dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill u tal-Kummissjoni (ĠU L 145, 31.5.2001, p. 43).

3. Fir-rigward tal-persunal tal-Aġenzija, il-Bord Amministrattiv għandu jeżerċita s-setgħat ikkonferiti bir-Regolamenti tal-Persunal tal-Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea (“Regolamenti tal-Persunal”) fuq l-awtorità tal-hatra u bil-Kundizzjonijiet tal-Impjieg applikabbli għall-Aġenti l-Ohra fuq l-awtorità bis-setgħa li tikkonkludi l-kuntratti tax-xogħol (is-“setgħat tal-awtorità tal-hatra”).

Il-Bord Amministrattiv għandu jadotta b’konformità mal-proċedura prevista fl-Artikolu 110 tar-Regolamenti tal-Persunal, deċiżjoni abbażi tal-Artikolu 2(1) tar-Regolamenti tal-Persunal u tal-Artikolu 6 tal-Kundizzjonijiet tal-Impieg applikabbli għall-Aġenti l-Ohra li tiddelega s-setgħat rilevanti tal-awtorità tal-hatra lid-Direttur Eżekuttiv u li tiddefinixxi l-kundizzjonijiet li bihom din id-delega ta’ setgħat tista’ tiġi sospiża. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jirrapporta lura lill-Bord Amministrattiv dwar l-eżerċizzju ta’ dawk is-setgħat delegati. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jkun awtorizzat li jissottodelega dawk is-setgħat.

Bl-applikazzjoni tat-tieni sottoparagrafu ta’ dan il-paragrafu, fejn iċ-ċirkostanzi eċċezzjonali jkun jirrikjedu li dan isir, il-Bord Amministrattiv, permezz ta’ deċiżjoni, jista’ jissospendi temporanjament id-delega tas-setgħat tal-awtorità tal-hatra lid-Direttur Eżekuttiv u ta’ dawk sottodelegati minn dan tal-aħhar, u jeżerċitahom hu stess jew jiddelegahom lil wieħed mill-membri tiegħu jew lil xi membru tal-persunal iehor għajr id-Direttur Eżekuttiv.

B’deroga mit-tieni sottoparagrafu, il-Bord Amministrattiv għandu jkun meħtieġ jiddelega lill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà s-setgħat imsemmija fl-ewwel sottoparagrafu fir-rigward tar-reklutaġġ, il-valutazzjoni u l-klassifikazzjoni mill-ġdid tal-persunal involut fl-attivitajiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V kif ukoll il-miżuri dixxiplinari li jridu jittiehdu fir-rigward ta’ tali persunal.

Il-Bord Amministrattiv għandu jadotta l-miżuri ta’ implimentazzjoni tar-Regolamenti tal-Persunal u l-Kundizzjonijiet tal-Impjieg applikabbli għall-Aġenti l-Ohra b’konformità mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 110 tar-Regolamenti tal-Persunal. Għandu jikkonsulta l-ewwel lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u mbagħad iqis l-osservazzjonijiet tiegħu fir-rigward tar-reklutaġġ, il-valutazzjoni u l-klassifikazzjoni mill-ġdid tal-persunal involut fl-attivitajiet skont il-Kapitolu II tat-Titolu V u l-miżuri dixxiplinari rilevanti li jridu jittiehdu.

Għandu jadotta wkoll deċiżjoni li tistabbilixxi r-regoli dwar l-issekondar ta’ esperti nazzjonali lill-Aġenzija. Qabel ma jadotta dik id-deċiżjoni, il-Bord Amministrattiv għandu jikkonsulta lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà fir-rigward tal-issekondar ta’ esperti nazzjonali involuti fl-attivitajiet ta’ akkreditazzjoni tas-sigurtà msemmija fil-Kapitolu II tat-Titolu V u għandu jqis debitament l-osservazzjonijiet tiegħu.

4. Il-Bord Amministrattiv għandu jahtar id-Direttur Eżekuttiv u jista’ jestendilu jew itemmlu l-mandat tiegħu skont l-Artikolu 89.
5. Il-Bord Amministrattiv għandu jeżerċita awtorità dixxiplinari fuq id-Direttur Eżekuttiv fir-rigward tal-prestazzjoni tiegħu, b’mod partikolari fir-rigward ta’ kwistjonijiet ta’ sigurtà li jaqgħu taħt il-kompetenza tal-Aġenzija, għajr fir-rigward ta’ attivitajiet imwettqa skont il-Kapitolu II tat-Titolu V.

Artikolu 78

Direttur Eżekuttiv

L-Aġenzija għandha tiġi ġestita mid-Direttur Eżekuttiv tagħha. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jagħti rendikont ta’ għemilu lill-Bord Amministrattiv.

Kompiti tad-Direttur Eżekuttiv

1. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jwettaq il-kompiti li ġejjin:
 - (a) jirrappreżenta lill-Aġenzija u jiffirma l-ftehim imsemmi fl-Artikolu 31(2);
 - (b) ihejji l-hidma tal-Bord Amministrattiv u jipparteċipa, mingħajr ma jkollu d-dritt tal-vot, fil-hidma tal-Bord Amministrattiv, soġġett għat-tieni sottoparagrafu tal-Artikolu 76;
 - (c) jimplimenta d-deċiżjonijiet tal-Bord Amministrattiv;
 - (d) ihejji l-programmi ta' hidma annwali u pluriennali tal-Aġenzija u jipprezentahom lill-Bord Amministrattiv għall-approvazzjoni, bl-eċċezzjoni tal-partijiet imhejjija u adottati mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà b'konformità mal-punti (a) u (b) tal-Artikolu 80;
 - (e) jimplimenta l-programmi ta' hidma annwali u pluriennali, bl-eċċezzjoni tal-partijiet implimentati mill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà;
 - (f) ihejji rapport ta' progress dwar l-implimentazzjoni tal-programm ta' hidma annwali u, fejn ikun rilevanti, tal-programm ta' hidma pluriennali għal kull laqgħa tal-Bord Amministrattiv, filwaqt li jinkorpora fih, mingħajr l-ebda tibdil, it-taqsima mhejjija mill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà;
 - (g) ihejji r-rapport annwali dwar l-attivitajiet u l-prospetti tal-Aġenzija bl-eċċezzjoni tat-taqsima mhejjija u approvata mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà b'konformità mal-punt (c) tal-Artikolu 80 dwar l-attivitajiet koperti bit-Titolu V, u jipprezentahom lill-Bord Amministrattiv għall-approvazzjoni;
 - (h) jieħu hsieb l-amministrazzjoni ta' kuljum tal-Aġenzija u jieħu l-mizuri kollha meħtieġa, inklużi l-adozzjoni tal-istruzzjonijiet amministrattivi interni u l-pubblikazzjoni tal-avviżi, sabiex jiżgura l-funzjonament tal-Aġenzija skont dan ir-Regolament;
 - (i) ifassal abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dhul u tan-nefqa għall-Aġenzija skont l-Artikolu 84 u jimplimenta l-baġit skont l-Artikolu 85;
 - (j) jiżgura li l-Aġenzija, bħala l-operatur taċ-Ċentru ta' Monitoraġġ tas-Sigurtà ta' Galileo, tkun tista' tirrispondi għall-istruzzjonijiet ipprovduti skont id-Deciżjoni 2014/496/PESK u twettaq ir-rwol tagħha kif imsemmi fl-Artikolu 6 tad-Deciżjoni Nru 1104/2011/UE;
 - (k) jiżgura ċ-ċirkolazzjoni tal-informazzjoni rilevanti kollha, b'mod partikolari fir-rigward tas-sigurtà, fl-istruttura tal-Aġenzija msemmija fl-Artikolu 72(1);
 - (l) jistabbilixxi, b'kooperazzjoni mill-qrib mal-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għal kwistjonijiet marbuta mal-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, l-istrutturi organizzattivi tal-Aġenzija u jipprezentahom lill-Bord Amministrattiv għall-approvazzjoni. Dawk l-istrutturi għandhom jirriflettu l-karatteristiki speċifiċi tad-diversi komponenti tal-Programm;
 - (m) jeżerċita, fir-rigward tal-persunal tal-Aġenzija, is-setgħat imsemmija fl-ewwel sottoparagrafu tal-Artikolu 37(3), sal-punt li dawk is-setgħat ikunu ġew iddelegati lilu b'konformità mat-tieni sottoparagrafu tiegħu;
 - (n) jiżgura li s-servizzi tas-segretarjat u r-riżorsi kollha meħtieġa għall-funzjonament tagħhom kif suppost jiġu pprovduti lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, lill-korpi msemmija fl-Artikolu 37(3) u lill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà;

- (o) ihejji pjan ta' azzjoni għall-iżgurar tas-segwitu tas-sejbiet u tar-rakkomandazzjonijiet tal-evalwazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 102, bl-eċċezzjoni tat-taqsimha tal-pjan ta' azzjoni dwar l-attivitajiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, u jippreżenta lill-Kummissjoni, wara li jkun inkorpora, mingħajr l-ebda tibdil, it-taqsimha mfassla mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, rapport ta' progress darbtejn fis-sena, li għandu jiġi ppreżentat ukoll lill-Bord Amministrattiv għall-informazzjoni;
 - (p) jiehu l-miżuri li għejjin għall-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni:
 - i) il-miżuri ta' prevenzjoni kontra l-frodi, il-korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali oħra u l-użu ta' miżuri superviżorji effettivi;
 - ii) l-irkupru ta' ammonti li ma kellhomx jithallsu fejn jiġu identifikati l-irregolaritajiet u, fejn ikun xieraq, l-applikazzjoni ta' penali amministrattivi u finanzjarji effettivi, proporzjonati u dissuasivi;
 - (q) ifassal strateġija kontra l-frodi għall-Aġenzija li tkun proporzjonata għar-riskju ta' frodi, filwaqt li titqies analiżi tal-kostijiet u tal-benefiċċji tal-miżuri li jridu jiġu implimentati u jitqiesu s-sejbiet u r-rakkomandazzjonijiet li jirriżultaw mill-investigazzjonijiet tal-OLAF u jippreżentaha lill-Bord Amministrattiv għall-approvazzjoni;
 - (r) jipprovdi rapporti lill-Parlament Ewropew dwar it-tweġġ ta' dmirijietu meta jiġi mistieden biex jagħmel dan. Il-Kunsill jista' jistieden lid-Direttur Eżekuttiv biex jirrapporta dwar dmirijietu.
2. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jiddeċiedi jekk ikunx meħtieġ li impjegat wieħed jew iktar mill-persunal kollu jkun jinsab fi Stat Membru wieħed jew iktar għall-iskop tat-tweġġ tal-kompiti tal-Aġenzija b'mod effiċjenti u effettiv. Qabel ma jiddeċiedi li jistabbilixxi ufficiju lokali, id-Direttur Eżekuttiv għandu jikseb l-approvazzjoni minn qabel tal-Kummissjoni, tal-Bord Amministrattiv u tal-Istat(i) Membru/i kkonċernat(i). Id-deċiżjoni għandha tispeċifika l-ambitu tal-attivitajiet li jridu jitwettqu fl-ufficiju lokali b'tali mod li jiġu evitati l-kostijiet bla bżonn u d-duplikazzjoni tal-funzjonijiet amministrattivi tal-Aġenzija. Jaf ikun meħtieġ ftehim dwar il-Kwartieri Ġenerali mal-Istat(i) Membru/i kkonċernat(i).

Artikolu 80

Kompiti ta' ġestjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

Minbarra l-kompiti msemmija fl-Artikolu 37, il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu, bħala parti mill-ġestjoni tal-Aġenzija:

- (a) ihejji u japprova dik il-parti tal-programm ta' hidma pluriennali fir-rigward tal-attivitajiet operazzjonali koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V u fir-rigward tar-riżorsi finanzjarji u umani meħtieġa biex jitwettqu dawk l-attivitajiet, u jippreżentaha lill-Bord Amministrattiv fiż-żmien propizju sabiex tiġi inkorporata fil-programm ta' hidma pluriennali;
- (b) ihejji u japprova dik il-parti tal-programm ta' hidma annwali fir-rigward tal-attivitajiet operazzjonali koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V u fir-rigward tar-riżorsi finanzjarji u umani meħtieġa biex jitwettqu dawk l-attivitajiet, u jippreżentaha lill-Bord Amministrattiv fiż-żmien propizju sabiex tiġi inkorporata fil-programm ta' hidma annwali;
- (c) ihejji u japprova dik il-parti tar-rapport annwali fir-rigward tal-attivitajiet u l-prospetti tal-Aġenzija koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V u fir-rigward tar-riżorsi finanzjarji u umani meħtieġa biex jitwettqu dawk l-attivitajiet u l-prospetti, u jippreżentaha lill-Bord Amministrattiv fiż-żmien propizju sabiex tiġi inkorporata fir-rapport annwali.

Artikolu 81

Il-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jeleġgi President u Viċi President minn fost il-membri tiegħu b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri kollha li jkollhom id-dritt tal-vot. Fejn ma tinkisibx maġġoranza ta' żewġ terzi wara żewġ laqgħat tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, għandha tkun meħtieġa maġġoranza sempliċi.
2. Il-Viċi President għandu jissostitwixxi awtomatikament lill-President jekk dan tal-aħħar ma jkunx jista' jwettaq dmirijietu.
3. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkollu s-setgħa li jneħhi mill-kariga lill-President, lill-Viċi President, jew lit-tnejn li huma. Għandu jadotta d-deċizzjoni tat-tnehhija mill-kariga b'maġġoranza ta' żewġ terzi.
4. Il-mandat tal-President u tal-Viċi President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkun ta' sentejn u jista' jiġġedded darba. Kull mandat għandu jintemm meta dik il-persuna ma tibqax membru tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

Artikolu 82

Aspetti organizzattivi tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkollu aċċess għar-riżorsi umani u materjali kollha meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu b'mod indipendenti. Għandu jkollu aċċess għal kwalunkwe informazzjoni utli għat-twettiq tal-kompiti tiegħu u li tkun fil-pussess tal-korpi l-oħra tal-Aġenzija, mingħajr preġudizzju għall-prinċipji tal-awtonomija u tal-indipendenza msemmija fl-Artikolu 36(i).
2. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u l-persunal tal-Aġenzija taħt is-supervizjoni tiegħu għandhom iwettqu hidmihom b'tali mod li jiżguraw l-awtonomija u l-indipendenza fir-rigward tal-attivitajiet l-oħra tal-Aġenzija, b'mod partikolari l-attivitajiet operazzjonali assoċjati mal-esplorazzjoni tas-sistemi, b'konformità mal-għanijiet tad-diversi komponenti tal-Programm. L-ebda membru tal-persunal tal-Aġenzija taħt is-supervizjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà ma jista' jiġi assenjat fl-istess hin biex iwettaq kompiti oħra fl-Aġenzija.

Għal dak l-għan, għandha tiġi stabbilita segregazzjoni organizzattiva effettiva fl-Aġenzija bejn il-persunal involut fl-attivitajiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V u l-persunal l-iehor tal-Aġenzija. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jinforma minnufih lid-Direttur Eżekuttiv, lill-Bord Amministrattiv u lill-Kummissjoni bi kwalunkwe ċirkostanza li tista' xxekkel l-awtonomija u l-indipendenza tiegħu. Fil-każ li ma jinstab l-ebda rimedju fl-Aġenzija, il-Kummissjoni għandha teżamina s-sitwazzjoni, b'konsultazzjoni mal-partijiet rilevanti. Abbażi tal-eżitu ta' dak l-eżami, il-Kummissjoni għandha tiehu miżuri xierqa ta' mitigazzjoni li jridu jiġu implimentati mill-Aġenzija, u għandha tinforma lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill b'dan.

3. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jistabbilixxi korpi subordinati speċjali, li jaġixxu fuq l-istruzzjonijiet tiegħu, sabiex jindirizzaw kwistjonijiet speċifiċi. B'mod partikolari, filwaqt li jiżgura l-kontinwità meħtieġa tal-hidma, għandu jistabbilixxi panel biex iwettaq rieżamijiet u testijiet tal-analizi tas-sigurtà u jipproduċi r-rapporti rilevanti dwar ir-riskji sabiex ikunulu ta' assistenza fit-tnejn tad-deċizzjonijiet tiegħu. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jista' jistabbilixxi u jisfaxxa gruppi ta' esperti sabiex jagħtu kontribut għall-hidma tal-panel.

Kompiti tal-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jiżgura li l-Bord iwettaq l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà b'mod totalment indipendenti u għandu jwettaq il-kompiti li ġejjin:
 - (a) iġestixxi l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà taħt is-supervizzjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà;
 - (b) jimplimenta l-parti tal-programmi ta' hidma annwali u pluriennali tal-Aġenzija koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V taħt is-supervizzjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà;
 - (c) jikkoopera mad-Direttur Eżekuttiv sabiex jgħinu jhejji l-abbozz tal-pjan ta' stabbiliment imsemmi fl-Artikolu 84(4) u l-istrutturi organizzattivi tal-Aġenzija;
 - (d) ihejji t-taqsima tar-rapport ta' progress fir-rigward tal-attivitajiet operazzjonali koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, u jipprezentaha lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u lid-Direttur Eżekuttiv fiż-żmien propizju sabiex tkun tista' tiġi inkorporata fir-rapport ta' progress;
 - (e) ihejji t-taqsima tar-rapport annwali u tal-pjan ta' azzjoni, dwar l-attivitajiet operazzjonali koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, u jipprezentaha lid-Direttur Eżekuttiv fiż-żmien propizju;
 - (f) jirrappreżenta lill-Aġenzija għall-attivitajiet u għad-deċiżjonijiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V;
 - (g) jeżerċita, fir-rigward tal-persunal tal-Aġenzija involut fl-attivitajiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, is-setgħat imsemmija fl-ewwel sottoparagrafu tal-Artikolu 77(3), li jkunu ddelegati lillu skont ir-raba' sottoparagrafu tal-Artikolu 77(3).
2. Għall-attivitajiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jistgħu jistiednu lill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għal skambju ta' fehmiet quddiem dawk l-istituzzjonijiet dwar il-hidma u l-prospetti tal-Aġenzija, inkluż fir-rigward tal-programmi ta' hidma annwali u pluriennali.

KAPITOLU III

Dispożizzjonijiet finanzjarji marbuta mal-Aġenzija

Il-baġit tal-Aġenzija

1. Mingħajr preġudizzju għal riżorsi u għal pagamenti dovuti oħra, b'mod partikolari dawk imsemmija fl-Artikolu 36, id-dhul tal-Aġenzija għandu jinkludi kontribuzzjoni mill-Unjoni mdaħhla fil-baġit tal-Unjoni sabiex jiġi żgurat bilanċ bejn id-dhul u n-nefqa.
2. In-nefqa tal-Aġenzija għandha tkopri l-infiq tal-persunal, amministrattiv u tal-infrastruttura, il-kostijiet operazzjonali u n-nefqa assoċjata mal-funzjonament tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, inklużi l-korpi msemmija fl-Artikolu 37(3), u l-kuntratti u l-ftehimiet konklużi mill-Aġenzija sabiex twettaq il-kompiti fdati lilha.
3. Id-dhul u n-nefqa għandhom ikunu bbilanċjati.
4. Id-Direttur Eżekuttiv, b'kollaborazzjoni mill-qrib mal-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għall-attivitajiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, għandu

jfassal abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dhul u tan-nefqa għall-Aġenzija għas-sena finanzjarja li jmiss, filwaqt li jagħmel distinzjoni ċara bejn dawk l-elementi tal-abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi, marbuta mal-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà, u dawk marbuta mal-attivitajiet l-oħra tal-Aġenzija. Il-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jista' jfassal dikjarazzjoni dwar dak l-abbozz, u d-Direttur Eżekuttiv għandu jibgħat kemm l-abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi kif ukoll id-dikjarazzjoni lill-Bord Amministrattiv u lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, flimkien ma' abbozz tal-pjan ta' stabbiliment.

5. Kull sena, il-Bord Amministrattiv, abbażi tal-abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dhul u tan-nefqa u b'kooperazzjoni mill-qrib mal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għall-attivitajiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V, għandu jfassal id-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dhul u tan-nefqa għall-Aġenzija għas-sena finanzjarja li jmiss.
6. Sal-31 ta' Jannar, il-Bord Amministrattiv għandu jibgħat abbozz ta' dokument uniku ta' programmazzjoni li jinkludi, fost affarijiet oħra, dikjarazzjoni tal-estimi, abbozz ta' pjan ta' stabbiliment u programm ta' hidma annwali proviżorju, lill-Kummissjoni u lill-pajjiżi terzi jew lill-organizzazzjonijiet internazzjonali li l-Aġenzija tkun dahlet f'arrangamenti magħhom skont l-Artikolu 98.
7. Il-Kummissjoni għandha tibgħat id-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dhul u tan-nefqa lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill ("l-awtorità baġitarja") flimkien mal-abbozz tal-baġit ġenerali tal-Unjoni Ewropea.
8. Abbażi tad-dikjarazzjoni tal-estimi, il-Kummissjoni għandha ddahħal fl-abbozz tal-baġit ġenerali tal-Unjoni Ewropea l-estimi li tqis li jkunu meħtieġa għall-pjan ta' stabbiliment u l-ammont tas-sussidju li jrid jiġihallas mill-baġit ġenerali, li għandha tressaq quddiem l-awtorità baġitarja skont l-Artikolu 314 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea.
9. L-awtorità baġitarja għandha tawtorizza l-appropriazzjonijiet għall-kontribuzzjoni lill-Aġenzija u għandha tadotta l-pjan ta' stabbiliment għall-Aġenzija.
10. Il-baġit għandu jiġi adottat mill-Bord Amministrattiv. Għandu jsir finali wara l-adozzjoni finali tal-baġit ġenerali tal-Unjoni Ewropea. Fejn ikun meħtieġ, għandu jiġi aġġustat skont dan.
11. Il-Bord Amministrattiv għandu, mill-iktar fis possibbli, jinnotifika lill-awtorità baġitarja bl-intenzjoni tiegħu li jimplimenta kwalunkwe proġett li jkollu implikazzjonijiet finanzjarji sinifikanti għall-finanzjament tal-baġit, b'mod partikolari kwalunkwe proġett marbut ma' proprjetà bhall-kiri jew ix-xiri ta' bini. Il-Bord Amministrattiv għandu jinforma lill-Kummissjoni b'dan.
12. Fejn ferġha tal-awtorità baġitarja tkun innotifikat l-intenzjoni tagħha li tohrog opinjoni, din għandha tibgħat l-opinjoni tagħha lill-Bord Amministrattiv fi żmien perjodu ta' sitt ġimgħat mid-data tan-notifika tal-proġett.

Artikolu 85

Implimentazzjoni tal-baġit tal-Aġenzija

1. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jimplementa l-baġit tal-Aġenzija.
2. Kull sena, id-Direttur Eżekuttiv għandu jikkomunika l-informazzjoni kollha meħtieġa għat-twettiq tal-proċeduri tad-dmijiet ta' evalwazzjoni tagħhom.

Artikolu 86

Il-preżentazzjoni tal-kontijiet tal-Aġenzija u l-kwittanza

Il-preżentazzjoni tal-kontijiet proviżorji u finali tal-Aġenzija u tal-kwittanza għandha ssegwi r-regoli u l-iskeda tar-Regolament Finanzjarju u tar-Regolament Finanzjarju Qafas għall-korpi msemmija fl-[Artikolu 70] tar-Regolament Finanzjarju.

Artikolu 87

Dispożizzjonijiet finanzjarji marbuta mal-Aġenzija

Ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-Aġenzija għandhom jiġu adottati mill-Bord Amministrattiv wara li jikkonsulta lill-Kummissjoni. Dawn ir-regoli ma jistgħux jitbiegħdu mir-regolament finanzjarju qafas għall-korpi msemmija fl-[Artikolu 70] tar-Regolament Finanzjarju, sakemm tali tbegħid ma jkunx meħtieġ speċifikament għall-operat tal-Aġenzija u l-Kummissjoni tkun tat il-kunsens tagħha minn qabel.

KAPITOLU V

Ir-rizorsi umani tal-Aġenzija

Artikolu 88

Il-persunal tal-Aġenzija

1. Ir-Regolamenti tal-Persunal, il-Kundizzjonijiet tal-Impjeg applikabbli għall-Aġenti l-Oħra u r-regoli adottati b'mod kongunt mill-istituzzjonijiet tal-Unjoni għall-iskopijiet tal-applikazzjoni ta' dawk ir-Regolamenti tal-Persunal u l-Kundizzjonijiet tal-Impjeg applikabbli għall-Aġenti l-Oħra għandhom japplikaw għall-persunal impjegat mill-Aġenzija.
2. Il-persunal tal-Aġenzija għandu jikkonsisti minn aġenti impjegati mill-Aġenzija kif meħtieġ biex twettaq il-kompiti tagħha. Dawn għandu jkollhom approvazzjoni tas-sigurtà xierqa għall-klassifikazzjoni tal-informazzjoni li jkunu qed jitrattaw.
3. Ir-regoli interni tal-Aġenzija, bħar-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv, ir-regoli ta' proċedura tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-Aġenzija, ir-regoli għall-implimentazzjoni tar-Regolamenti tal-Persunal u r-regoli għall-aċċess għad-dokumenti, għandhom jiżguraw l-awtonomija u l-indipendenza tal-persunal li jwettaq l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà fil-konfront tal-persunal li jwettaq l-attivitajiet l-oħra tal-Aġenzija, skont l-Artikolu 36(i).

Artikolu 89

Il-hatra u l-mandat tad-Direttur Eżekuttiv

1. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jiġi rreklutat bħala aġent temporanju tal-persunal tal-Aġenzija skont l-Artikolu 2(a) tal-Kundizzjonijiet tal-Impjeg applikabbli għall-Aġenti l-Oħra.

Id-Direttur Eżekuttiv għandu jinħatar mill-Bord Amministrattiv abbażi tal-mertu u tal-hiliet amministrattivi u manġerjali ddokumentati, kif ukoll abbażi tal-kompetenza u tal-esperjenza rilevanti, minn lista ta' kandidati proposta mill-Kummissjoni, b'kompetizzjoni miftuħa u trasparenti, wara l-pubblikazzjoni ta' sejha għall-espressjonijiet ta' interess f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew xi mkien ieħor.

Il-kandidat li jintgħażel mill-Bord Amministrattiv għall-kariga ta' Direttur Eżekuttiv jista' jiġi mistieden mill-iktar fis biex jagħmel dikjarazzjoni quddiem il-Parlament Ewropew u biex iwieġeb il-mistoqsijiet mill-Membri tiegħu.

Il-President tal-Bord Amministrattiv għandu jirrappreżenta lill-Aġenzija għall-iskop tal-konklużjoni tal-kuntratti tad-Direttur Eżekuttiv.

Il-Bord Amministrattiv għandu jiehu d-deċizzjoni tiegħu għall-hatra tad-Direttur Eżekuttiv b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tiegħu.

2. Il-mandat tad-Direttur Eżekuttiv għandu jkun ta' hames snin. Fi tmiem dak il-mandat, il-Kummissjoni għandha twettaq valutazzjoni tal-prestazzjoni tad-Direttur Eżekuttiv, filwaqt li tqis il-kompiti u l-isfidi li tkun se tiffaċċja l-Aġenzija fil-gejjieni.

Abbażi ta' proposta mill-Kummissjoni li tqis il-valutazzjoni msemmija fl-ewwel sottoparagrafu, il-Bord Amministrattiv jista' jestendi l-mandat tad-Direttur Eżekuttiv darba għal perjodu ta' żmien sa erba' snin.

Kwalunkwe deċizzjoni ta' estensjoni tal-mandat tad-Direttur Eżekuttiv għandha tiġi adottata b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tal-Bord Amministrattiv.

Wara li jkun gie estiż il-mandat ta' Direttur Eżekuttiv, dan ma jkunx jista' jipparteċipa fi proċedura tal-ghazla għall-istess kariga.

Il-Bord Amministrattiv għandu jinforma lill-Parlament Ewropew bl-intenzjoni tiegħu li jestendi l-mandat tad-Direttur Eżekuttiv. Qabel l-estensjoni, id-Direttur Eżekuttiv jista' jiġi mistieden biex jagħmel dikjarazzjoni quddiem il-kumitati rilevanti tal-Parlament Ewropew u biex iwieġeb il-mistoqsijiet tal-Membri tiegħu.

3. Il-Bord Amministrattiv jista' jnehhi lid-Direttur Eżekuttiv mill-kariga tiegħu, abbażi ta' proposta mill-Kummissjoni jew abbażi ta' terz tal-membri tiegħu, permezz ta' deċizzjoni adottata minn maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tiegħu.
4. Il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jistgħu jistiednu lid-Direttur Eżekuttiv għal skambju ta' fehmiet quddiem dawk l-istituzzjonijiet dwar il-hidma u l-prospetti tal-Aġenzija, inkluż fir-rigward tal-programmi ta' hidma annwali u pluriennali. Dak l-iskambju ta' fehmiet ma għandux ikun fuq kwistjonijiet marbuta mal-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V.

Artikolu 90

L-issekondar ta' esperti nazzjonali lill-Aġenzija

L-Aġenzija tista' timpjega esperti nazzjonali mill-Istati Membri, minn aġenziji tal-Istati Membri jew minn organizzazzjonijiet internazzjonali. Dawn l-esperti għandu jkollhom approvazzjoni tas-sigurtà xierqa għall-klassifikazzjoni tal-informazzjoni li jkun qed jittrattaw. Ir-Regolamenti tal-Persunal u l-Kundizzjonijiet tal-Impjeg għall-Aġenti l-Ohra ma għandhomx japplikaw għal dan il-persunal.

KAPITOLU VI

Dispożizzjonijiet ohra

Artikolu 91

Privileġġi u immunitajiet

Il-Protokoll Nru 7 dwar il-Privileġġi u l-Immunitajiet tal-Unjoni Ewropea anness mat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u mat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għandu japplika għall-Aġenzija u għall-persunal tagħha.

Artikolu 92

Il-ftehim dwar il-kwartieri ġenerali u l-kundizzjonijiet tat-thaddim

1. L-arrangamenti mehtieġa fir-rigward tal-akkomodazzjoni li trid tiġi pprovduta għall-Aġenzija fl-Istat Membru ospitanti u l-faċilitajiet li dak l-Istat Membru jrid jara li jkunu disponibbli flimkien mar-regoli speċifiċi applikabbli fl-Istat Membru ospitanti għad-Direttur Eżekuttiv, għall-membri tal-Bord Amministrattiv, għall-persunal tal-Aġenzija u għall-membri tal-familji tagħhom, għandhom jiġu stabbiliti fi Ftehim dwar il-Kwartieri Ġenerali bejn l-Aġenzija u l-Istat Membru fejn ikun tkun tinsab is-sede, li jiġi konkluż wara li tinkiseb l-approvazzjoni tal-Bord Amministrattiv.
2. L-Istat Membru ospitanti tal-Aġenzija għandu jipprovdi l-aqwa kundizzjonijiet possibbli biex jiġi żgurat il-funzjonament effiċjenti u bla intoppi tal-Aġenzija, inkluż servizz ta' skola multilingwi Ewropea u konnessjonijiet xierqa tat-trasport.

Artikolu 93

Arrangamenti lingwistiċi għall-Aġenzija

1. Id-dispożizzjonijiet stabbiliti fir-Regolament Nru 1 tal-15 ta' April 1958 li jistabbilixxi l-lingwi li jridu jintużaw mill-Komunità Ekonomika Ewropea³³ għandhom japplikaw għall-Aġenzija.
2. Is-servizzi tat-traduzzjoni mehtieġa għall-funzjonament tal-Aġenzija għandhom jiġu pprovduti miċ-Ċentru tat-Traduzzjoni għall-Korpi tal-Unjoni Ewropea.

Artikolu 94

Politika dwar l-aċċess għad-dokumenti li jkollha l-Aġenzija

1. Ir-Regolament (KE) Nru 1049/2001 għandu japplika għad-dokumenti li jkollha l-Aġenzija.
2. Il-Bord Amministrattiv għandu jadotta arrangamenti għall-implimentazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001.
3. Id-deċiżjonijiet li jittiehdu mill-Aġenzija skont l-Artikolu 8 tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001 jistgħu jkunu s-sugġett ta' lment lill-Ombudsman jew ta' azzjoni quddiem il-Qorti tal-Gustizzja tal-Unjoni Ewropea, skont l-Artikoli 228 u 263 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea rispettivament.

Artikolu 95

Il-prevenzjoni tal-frodi mill-Aġenzija

1. Sabiex tiġi ffaċilitata l-ġlieda kontra l-frodi, il-korruzzjoni u attivitajiet illegali oħra skont ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, fi żmien sitt xhur mill-jum li ssir operazzjonali, l-Aġenzija għandha taderixxi mal-Ftehim Interistituzzjonali tal-25 ta' Mejju 1999 dwar l-investigazzjonijiet interni mill-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF)³⁴ u tadotta dispożizzjonijiet xierqa applikabbli għall-impjegati kollha tal-Aġenzija billi tuża l-mudell stabbilit fl-Anness ta' dak il-Ftehim.
2. Il-Qorti Ewropea tal-Awdituri għandu jkollha s-setgħa tal-awditjar, abbażi ta' dokumenti u fuq il-post, fir-rigward tal-benefiċjarji tal-ġhotjiet, il-kuntratturi u s-sottokuntratturi kollha li jkunu rċevew fondi mill-Unjoni mingħand l-Aġenzija.

³³ ĠU L 17, 6.10.1958, p. 385-386.

³⁴ ĠU L 136, 31.5.1999, p. 15.

3. L-OLAF jista' jwettaq investigazzjonijiet, inklużi kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, bil-ħsieb li jistabbilixxi jekk kienx hemm frodi, korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali oħra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni b'rabta ma' għotja jew ma' kuntratt iffinanzjati mill-Aġenzija, b'konformità mad-dispożizzjonijiet u mal-proċeduri stabbiliti fir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96 u fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013.
4. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafi 1, 2 u 3, il-ftehimiet ta' kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali, il-kuntratti, il-ftehimiet dwar għotjiet u d-deċiżjonijiet dwar għotjiet tal-Aġenzija għandhom jinkludu dispożizzjonijiet li jagħtu esplicitament is-setgħa lill-Qorti Ewropea tal-Awdituri u lill-OLAF biex iwettqu dan l-awditjar u dawn l-investigazzjonijiet, skont il-kompetenzi rispettivi tagħhom.

Artikolu 96

Il-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata jew ta' informazzjoni sensittiva mhux klassifikata mill-Aġenzija

Sogġett għall-konsultazzjoni minn qabel tal-Kummissjoni, l-Aġenzija għandha tadotta r-regoli tas-sigurtà tagħha stess li jkunu ekwivalenti għar-regoli tas-sigurtà tal-Kummissjoni għall-protezzjoni tal-IKUE u tal-informazzjoni sensittiva mhux klassifikata, inklużi r-regoli dwar l-iskambju, l-ipproċessar u l-ħżin ta' tali informazzjoni, b'konformità mad-Deċiżjonijiet tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/443 tat-13 ta' Marzu 2015 dwar is-Sigurtà fil-Kummissjoni³⁵ u 2015/444³⁶.

Artikolu 97

Ir-responsabbiltà tal-Aġenzija

1. Ir-responsabbiltà kuntrattwali tal-Aġenzija għandha tiġi rregolata bil-ligi applikabbli għall-kuntratt inkwistjoni.
2. Il-Qorti tal-Ġustizzja għandu jkollha l-ġurisdizzjoni li tohroġ sentenza fir-rigward ta' kwalunkwe klawżola li jkun hemm fil-kuntratt konkluż mill-Aġenzija.
3. Fil-każ ta' responsabbiltà mhux kuntrattwali, l-Aġenzija, b'konformità mal-prinċipji ġenerali komuni għal-ligijiet tal-Istati Membri, għandha tagħmel tajjeb għal kwalunkwe dannu kkawżat mid-dipartimenti tagħha jew mill-aġenti impjegati magħha fit-twettiq ta' dmirijiethom.
4. Il-Qorti tal-Ġustizzja għandu jkollha l-ġurisdizzjoni fit-tilwimiet dwar il-kumpens għad-danni msemmija fil-paragrafu 3.
5. Ir-responsabbiltà personali tal-aġenti fil-konfront tal-Aġenzija li timpjegahom għandha tiġi rregolata bid-dispożizzjonijiet stabbiliti fir-Regolamenti tal-Persunal jew fil-Kundizzjonijiet tal-Impjieg għall-Aġenti l-Oħra applikabbli għalihom.

Artikolu 98

Kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali

1. L-Aġenzija għandha tkun miftuħa għall-partecipazzjoni ta' pajjiżi terzi li jkunu dahl fuq ftehimiet mal-Unjoni għal dan ir-rigward.

³⁵ Id-Deciżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/443 tat-13 ta' Marzu 2015 dwar is-Sigurtà fil-Kummissjoni (ĠU L 72, 17.3.2015, p. 41).

³⁶ Id-Deciżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444 tat-13 ta' Marzu 2015 dwar ir-regoli tas-sigurtà għall-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata tal-UE (ĠU L 72, 17.3.2015, p. 53).

2. Fil-qafas tad-dispożizzjonijiet rilevanti tal-ftehimiet imsemmija fil-paragrafu 1, għandhom jiġu żviluppati arranġamenti li jispeċifikaw, b'mod partikolari, in-natura, il-livell u l-mod tal-parteeipazzjoni tal-pajjiżi terzi kkonċernati fil-hidma tal-Aġenzija, inklużi d-dispożizzjonijiet marbuta mal-parteeipazzjoni fl-inizjattivi mwettqa mill-Aġenzija, il-kontribuzzjonijiet finanzjarji u l-persunal. Fir-rigward tal-kwistjonijiet tal-persunal, daww l-arranġamenti għandhom, fi kwalunkwe każ, ikunu konformi mar-Regolamenti tal-Persunal.
3. Il-Bord Amministrattiv għandu jadotta strateġija dwar ir-relazzjonijiet ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali fir-rigward ta' kwistjonijiet li l-Aġenzija tkun kompetenti fihom.
4. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li, fir-relazzjonijiet tagħha ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali, l-Aġenzija tagħxi skont il-mandat tagħha u l-qafas istituzzjonali eżistenti billi tikkonkludi arranġament xieraq ta' hidma mad-Direttur Eżekuttiv.

Artikolu 99

Kunflitti ta' interess

1. Il-Membri tal-Bord Amministrattiv u tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, id-Direttur Eżekuttiv, l-esperti nazzjonali ssekondati u l-osservaturi għandhom jagħmlu dikjarazzjoni tal-impenji u dikjarazzjoni tal-interessi fejn jindikaw l-assenza jew l-eżistenza ta' kwalunkwe interess dirett jew indirett, li jista' jitqies li jippreġudika l-indipendenza tagħhom. Daww id-dikjarazzjonijiet għandhom ikunu akkurati u kompluti. Għandhom isiru bil-miktub mad-dhul fis-servizz tal-persuni kkonċernati u għandhom jiġgeddu kull sena. Għandhom jiġu aġġornati kull meta jkun meħtieġ, b'mod partikolari fil-każ ta' tibdil rilevanti fiċ-ċirkostanzi personali tal-persuni kkonċernati.
2. Qabel kwalunkwe laqgħa li jridu jattendu, il-membri tal-Bord Amministrattiv u tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, id-Direttur Eżekuttiv, l-esperti nazzjonali ssekondati, l-osservaturi u l-esperti esterni li jipparteċipaw fil-gruppi ta' hidma *ad hoc* għandhom jiddikjaraw b'mod akkurat u komplut l-assenza jew l-eżistenza ta' kwalunkwe interess li jista' jitqies li jippreġudika l-indipendenza tagħhom fir-rigward ta' kwalunkwe punt fuq l-aġenda, u għandhom jastjenu milli jipparteċipaw fid-diskussjoni u fil-votazzjoni ta' tali punti.
3. Il-Bord Amministrattiv u l-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandhom jistabbilixxu, fir-regoli ta' proċedura tagħhom, l-arranġamenti prattiċi għar-regoli dwar id-dikjarazzjoni tal-interessi msemmija fil-paragrafi 1 u 2 u għall-prevenzjoni u għall-ġestjoni tal-kunflitti ta' interess.

TITOLU X

PROGRAMMAZZJONI, MONITORAĠĠ, EVALWAZZJONI U KONTROLL

Artikolu 100

Programm ta' hidma

Il-Programm għandu jiġi implimentat permezz tal-programmi ta' hidma msemmija fl-Artikolu 110 tar-Regolament Finanzjarju, li jistgħu jkunu speċifiċi għal kull komponent tal-Programm. Il-programmi ta' hidma għandhom jistabbilixxu, fejn ikun applikabbli, l-ammont ġenerali rrizervat għall-operazzjonijiet ta' taħlit.

Artikolu 101

Monitoraġġ u rapportar

1. L-indikaturi għar-rapportar dwar il-progress tal-Programm biex jintlaħqu l-għanijiet generali u speċifiċi stipulati fl-Artikolu 4 huma stabbiliti fl-Anness.
2. Il-Kummissjoni tingħata s-setgħa li tadotta atti delegati skont l-Artikolu 105 dwar emendi għall-Anness biex tirrieżamina u/jew tikkomplementa l-indikaturi fejn jitqies li dan ikun meħtieġ.
3. Is-sistema ta' rapportar dwar il-prestazzjoni għandha tiżgura li d-*data* għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni u tar-riżultati tal-programm tingabar b'mod effiċjenti, effettiv u f'waqtu. Għal dak l-għan, għandhom jiġu imposti rekwiżiti proporzjonati ta' rapportar fuq ir-riċevituri tal-fondi mill-UE u, fejn ikun rilevanti, fuq l-Istati Membri.
4. Għall-iskopijiet tal-paragrafu 1, ir-riċevituri tal-fondi mill-Unjoni huma obbligati jipprovdu l-informazzjoni xierqa. Id-*data* meħtieġa għall-verifika tal-prestazzjoni għandha tingabar b'mod effiċjenti, effettiv u f'waqtu.

Artikolu 102

Evalwazzjoni

1. Il-Kummissjoni għandha twettaq evalwazzjonijiet f'waqthom tal-Programm sabiex jagħtu kontribut fil-proċess tat-tehdid tad-deċiżjonijiet.
2. L-evalwazzjoni *interim* tal-Programm għandha titwettaq ladarba jkun hemm biżżejjed informazzjoni disponibbli dwar l-implimentazzjoni tal-programm, iżda mhux iktar tard minn erba' snin wara l-bidu tal-implimentazzjoni tal-programm.
3. Fi tmiem l-implimentazzjoni tal-Programm, iżda mhux iktar tard minn erba' snin wara t-tmiem tal-perjodu speċifikat fl-Artikolu 1, il-Kummissjoni għandha titwettaq evalwazzjoni finali tal-Programm.
4. Il-Kummissjoni għandha tikkomunika l-konkluzjonijiet tal-evalwazzjonijiet akkumpanjati mill-osservazzjonijiet tagħha, lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regġuni.
5. L-entitajiet involuti fl-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament għandhom jipprovdu d-*data* u l-informazzjoni meħtieġa lill-Kummissjoni għall-evalwazzjoni msemmija fl-ewwel paragrafu.
6. Sat-30 ta' Ġunju 2024, u kull hames snin wara din id-*data*, il-Kummissjoni għandha tivvaluta l-prestazzjoni tal-Aġenzija, b'raba mal-għanijiet, mal-mandat, mal-kompiti u mal-post fejn tinsab, b'konformità mal-linji gwida tal-Kummissjoni. B'mod partikolari, l-evalwazzjoni għandha tindirizza l-*htieġa* possibbli li jiġi mmodifikat il-mandat tal-Aġenzija, u l-implikazzjonijiet finanzjarji ta' kwalunkwe modifikazzjoni ta' dan it-tip. Għandha wkoll tindirizza l-politika tal-Aġenzija dwar il-kunflitti ta' interess, l-indipendenza u l-awtonomija tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

Fejn il-Kummissjoni tikkunsidra li ma jkunx għad hemm raġunijiet biex l-Aġenzija tkompli twettaq l-attivitajiet tagħha, minhabba l-għanijiet, il-mandat u l-kompiti tagħha, tista' tipproponi li temenda dan ir-Regolament kif ikun xieraq.

Il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport dwar l-evalwazzjoni tal-Aġenzija kif ukoll il-konkluzjonijiet tagħha lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Bord Amministrattiv u lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà tal-Aġenzija. Is-sejbiet tal-evalwazzjoni għandhom ikunu disponibbli pubblikament.

Artikolu 103

Awditjar

L-awditjar dwar l-użu tal-kontribuzzjoni tal-Unjoni mwettqa minn persuni jew minn entitajiet, inklużi oħrajn għajr dawk imqabbla mill-istituzzjonijiet jew mill-korpi tal-Unjoni, għandhom jiffurmaw il-bażi tal-garanzija kumplessiva skont l-Artikolu 127 tar-Regolament Finanzjarju.

Artikolu 104

Il-protezzjoni tad-*data* personali u tal-privatezza

Id-*data* personali kollha li tintuża fil-kuntest tal-kompiti u tal-attivitajiet previsti f'dan ir-Regolament, inkluż mill-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ispazju, għandha tiġi pproċessata skont id-dritt applikabbli dwar il-protezzjoni tad-*data* personali, b'mod partikolari r-Regolament (KE) Nru 45/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill. Il-Bord Amministrattiv għandu jistabbilixxi miżuri għall-applikazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 45/2001 mill-Aġenzija, inklużi dawk li jikkonċernaw il-hatra ta' Uffiċjal tal-Protezzjoni tad-*Data* tal-Aġenzija. Dawk il-miżuri għandhom jiġu stabbiliti wara li jiġi kkonsultat il-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-*Data*.

TITOLU XI

DELEGA U MIŻURI TA' IMPLIMENTAZZJONI

Artikolu 105

Eżerċizzju tad-delega

1. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati hija kkonferita lill-Kummissjoni soġġett għall-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati msemija fl-Artikoli 52 u 101 għandha tiġi kkonferita lill-Kummissjoni għal perjodu ta' żmien indeterminat sal-31 ta' Diċembru 2028.
3. Id-delega tas-setgħa msemija fl-Artikoli 52 u 101 tista' tiġi revokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċiżjoni li tirrevoka għandha ttejjm id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Din għandha ssir effettiva fil-jum wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'data iktar tard speċifikata fih. Ma għandhiex taffettwa l-validità ta' kwalunkwe att delegat li jkun diġà fis-seħh.
4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-esperti mahtura minn kull Stat Membru b'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016.
5. Hekk kif tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnotifikah simultanjament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
6. Att delegat adottat skont l-Artikoli 52 u 101 għandu jidhol fis-seħh biss jekk fi żmien perjodu ta' xahrejn min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, la l-Parlament Ewropew u lanqas il-Kunsill ma jkunu oġġezzjonaw jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, kemm il-Parlament Ewropew u kemm il-Kunsill ikunu informaw lill-Kummissjoni li mhux se joġġezzjonaw. Dak il-perjodu għandu jiġi estiż b'xahrejn fuq l-inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

Artikolu 106

Proċedura ta' urġenza

1. Att delegat adottat skont il-proċedura ta' urġenza għandu jidhol fis-seħh mingħajr dewmien u għandu japplika sakemm ma jkunx hemm xi oġġezzjoni b'konformità mal-paragrafu 2. In-notifika ta' att delegat lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill għandha tagħti r-raġunijiet li għalihom tkun intużat il-proċedura ta' urġenza.
2. Il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jistgħu joġġezzjonaw għall-att delegat fi żmien perjodu ta' [sitt gimghat] mid-data tan-notifika. F'dak il-każ, l-att ma għandux jibqa' applikabbli. L-istituzzjoni li toġġezzjona għandha tiddikjara r-raġunijiet għalfejn oġġezzjonat għall-att delegat.

Artikolu 107

Proċedura ta' kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tiġi assistita minn kumitat. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
3. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

TITOLU XII

DISPOŻIZZJONIJIET TRANŻIZZJONALI U FINALI

Artikolu 108

Informazzjoni, komunikazzjoni u pubbliċità

1. Ir-riċevituri tal-finanzjament mill-Unjoni għandhom jirrikonoxxu l-orijini u jiżguraw il-viżibbiltà tal-finanzjament mill-Unjoni (b'mod partikolari meta jippromwovu l-azzjonijiet u r-riżultati tagħhom) billi jipprovdu informazzjoni mmirata koerenti, effettiva u proporzjonata lil diversi udjenzi, inkluż lill-midja u lill-pubbliku.
2. Il-Kummissjoni għandha timplimenta azzjonijiet ta' informazzjoni u ta' komunikazzjoni relatati mal-Programm, u l-azzjonijiet u r-riżultati tagħha. Ir-riżorsi finanzjarji allokat għall-Programm għandhom jikkontribwixxu wkoll għall-komunikazzjoni korporattiva dwar il-prijoritajiet politiċi tal-Unjoni, sakemm dawn ikunu relatati mal-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 4.
3. L-Aġenzija tista' tinvolvi ruħha f'attivitajiet ta' komunikazzjoni fuq l-inizjattiva tagħha stess fil-qasam ta' kompetenza tagħha. L-allokazzjoni tar-riżorsi għal attivitajiet ta' komunikazzjoni ma għandhomx ikunu ta' detriment għat-tweqqif effettiv tal-kompiti msemmija fl-Artikolu 30. L-attivitajiet ta' komunikazzjoni għandhom jitwettqu b'konformità mal-pjanijiet rilevanti ta' komunikazzjoni u ta' disseminazzjoni adottati mill-Bord Amministrattiv.

Artikolu 109

Thassir

1. Ir-Regolamenti (UE) Nru 912/2010, (UE) Nru 1285/2013 u (UE) Nru 377/2014 u d-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE jiġihassru b'effett mill-1 ta' Jannar 2021.
2. Ir-referenzi għall-atti mhassra għandhom jiġiqiesu bħala referenzi għal dan ir-Regolament.

Artikolu 110

Dispożizzjonijiet tranżizzjonali u kontinwità tas-servizzi wara l-2027

1. Dan ir-Regolament ma għandux jaffettwa t-tkomplija jew il-modifikazzjoni tal-azzjonijiet ikkonċernati, sal-għeluq tagħhom, skont ir-Regolamenti (UE) Nru 377/2014, (UE) Nru 1285/2013 u (UE) Nru 912/2010 u abbażi tad-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE, li għandhom jibqgħu japplikaw għall-azzjonijiet ikkonċernati sal-għeluq tagħhom. B'mod partikolari, il-Konsorzju stabbilit skont il-paragrafu 3 tal-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni 541/2014/UE għandu jipprovdi s-Servizzi tal-SST sa tliet xhur wara l-iffirmar mill-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti tal-ftehim li johlq is-sħubija tal-SST prevista fl-Artikolu 57.
2. Il-pakkett finanzjarju għall-Programm jista' jkopri wkoll l-ispejjeż tal-assistenza teknika u amministrattiva meħtieġa biex tiġi żgurata t-tranżizzjoni bejn il-Programm u l-miżuri adottati skont ir-Regolamenti (UE) Nru 377/2014 u (UE) Nru 1285/2013 u abbażi tad-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE.
3. Jekk ikun meħtieġ, l-appropriazzjonijiet jistgħu jiddaħħlu fil-baġit lil hinn mill-2027 biex ikopru l-kostijiet previsti fl-Artikolu 4(4), sabiex jippermettu l-ġestjoni ta' azzjonijiet mhux ikkompletati sal-31 ta' Diċembru 2027.

Artikolu 111

Dhul fis-seħh u applikazzjoni

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-seħh fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

[Għandu japplika mill-1 ta' Jannar 2021.]

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u għandu japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Parlament Ewropew
Il-President

Għall-Kunsill
Il-President

DIKJARAZZJONI FINANZJARJA LEĠIŻLATTIVA

1. QAFAS TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA

- 1.1. Titolu tal-proposta/tal-inizjattiva
- 1.2. Qasam/oqsma ta' politika kkonċernat(i) (*raggruppament ta' programmi*)
- 1.3. Natura tal-proposta/tal-inizjattiva
- 1.4. Raġunijiet għall-proposta/għall-inizjattiva
- 1.5. Durata u impatt finanzjarju
- 1.6. Modalità/modalitajiet ta' ġestjoni ppjanata/i

2. MIŻURI TA' ĠESTJONI

- 2.1. Regoli ta' monitoraġġ u ta' rapportar
- 2.2. Sistema ta' ġestjoni u ta' kontroll
- 2.3. Miżuri għall-prevenzjoni ta' frodi u ta' irregolaritajiet

3. IMPATT FINANZJARJU STMAT TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA

- 3.1. Intestatura/i tal-qafas finanzjarju pluriennali u linja/i baġitarja tan-nefqa affettwata/i
- 3.2. Impatt stmat fuq in-nefqa
 - 3.2.1. *Sommarju tal-impatt stmat fuq in-nefqa*
 - 3.2.2. *Impatt stmat fuq l-appropriazzjonijiet ta' natura amministrattiva*
 - 3.2.3. *Kontribuzzjonijiet ta' partijiet terzi*
- 3.3. Impatt stmat fuq id-dħul

DIKJARAZZJONI FINANZJARJA LEĠIŻLATTIVA

1. QAFAS TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA

1.1. Titolu tal-proposta/tal-inizjattiva

Programm Spazjali tal-Unjoni

1.2. Qasam/oqsma ta' politika kkonċernat(i) (*raggruppament tal-programm*)

Intestatura 1 – Suq Uniku, Innovazzjoni u Digitali

[04.0201](#) PROGRAMM SPAZJALI

[04.01](#) AMMINISTRAZZJONI TAL-PROGRAMM SPAZJALI

1.3. Il-proposta/l-inizjattiva hija relatata:

☒ ma' azzjoni ġdida

☐ ma' azzjoni ġdida li ssegwi proġett pilota/azzjoni ta' thejjija³⁷

☒ mal-estensjoni ta' azzjoni eżistenti

✓ fużjoni jew dirottat ta' azzjoni waħda jew iżjed lejn azzjoni ohra/azzjoni ġdida

1.4. Raġunijiet għall-proposta/għall-inizjattiva

1.4.1. *Rekwiżit(i) li jridu jiġu ssodisfati fuq terminu qasir jew twil inkluża kronoloġija dettaljata għall-proseguwiment tal-implimentazzjoni tal-inizjattiva*

Il-kompiti meħtieġa għall-implimentazzjoni tal-Programm Spazjali jirrikjedu:

- Il-konkluzjoni tal-ftehimiet ta' kontribuzzjoni meħtieġa mal-partijiet ikkonċernati differenti sabiex jiġu żgurati l-kontinwità tas-servizzi (GNSS u Copernicus) u l-iżvilupp ta' attivitajiet ġodda (SSA u GOVSATCOM). Dawn il-ftehimiet ta' kontribuzzjoni jkopru l-azzjonijiet kollha li jridu jittiehdu u jiġu mmonitorjati sabiex jiġu żgurati l-implimentazzjoni u l-ġestjoni tal-azzjonijiet kollha ppjanati fil-qafas tal-Programm Spazjali,

- Il-persunal meħtieġ fil-Kummissjoni Ewropea sabiex jiġi ġestit il-programm u tiġi mmonitorjata b'mod effettiv il-ħidma tal-agenziji differenti, b'mod partikolari l-Aġenzija.

- Il-persunal u l-baġit meħtieġ għall-Aġenzija sabiex timplimenta kif suppost l-azzjonijiet differenti li l-Aġenzija tkun responsabbli għalihom skont ir-Regolament tal-ġejjieni.

1.4.2. *Il-valur miżjud tal-involviment tal-Unjoni (dan jista' jirriżulta minn fatturi differenti, eż. il-gwadann mill-koordinazzjoni, iċ-ċertezza tad-dritt, effettività ikbar jew il-komplementarjetajiet). Għall-iskopijiet ta' dan il-punt, "il-valur miżjud tal-involviment tal-Unjoni" huwa l-valur li jirriżulta mill-intervent tal-Unjoni li jkun addizzjonali għall-valur li kieku kien jinholq mill-Istati Membri waħedhom.*

L-Artikolu 189 tat-TFUE huwa l-bażi prinċipali għall-kompetenza tal-Unjoni fil-qasam tal-politika spazjali. Din hija kompetenza kondiviża mal-Istati Membri.

³⁷

Kif imsemmi fl-Artikolu 58(2)(a) jew (b) tar-Regolament Finanzjarju.

L-iżvilupp u t-thaddim ta' Programm Spazjali jeċċedi l-kapaċitajiet finanzjarji u tekniċi tal-Istati Membri individwali u jistgħu jinkisbu biss fil-livell tal-UE. Ma hemm l-ebda argument għall-vijabbiltà tas-settur kummerċjali u l-ebda possibbiltà biex xi Stat Membru individwali jibni u jhaddem l-infrastrutturi meħtieġa. Dawn it-tipi ta' investimenti spazjali proposti permezz ta' dan ir-Regolament huma wisq riskjużi għas-settur privat u jindirizzaw oqsma fejn ir-redditu fuq l-investment huwa wisq fit-tul (b'mod partikolari, imorru lil hinn miċ-ċiklu tal-hajja tas-satelliti li matulu l-operaturi privati jeħtieġ li jifdu l-investimenti tagħhom).

Fil-mudell attwali għas-Sistemi Globali tan-Navigazzjoni bis-Satellita (GNSS), peress li joffri aċċess mingħajr ħlas għas-sinjali satellitari, l-ebda investitur privat mhu interessat jinvesti f'sistema globali tan-Navigazzjoni, b'mod partikolari minhabba l-eżistenza ta' żewġ kompetituri maġġuri (GPS tal-Istati Uniti u Glonass tar-Russja) li joffru aċċess mingħajr ħlas għad-*data* għall-utenti kollha. Galileo u EGNOS huma infrastrutturi kritiċi Ewropej li jagħtu kontribut għal Ewropa sikura u sigura. Jippromwovu wkoll Ewropa iktar b'saħħitha fix-xena globali. Minhabba l-kompetizzjoni li qed tiżdied ma' sistemi oħra tan-Navigazzjoni bis-satellita (kollha b'sjieda Statali), huwa kruċjali li l-Unjoni tiżviluppa u ssostni sistemi effiċjenti biex tibqa' sħab attraenti fix-xena internazzjonali.

Inizjalment kien mahsub li l-klijenti għad-*data* mibgħuta ta' Copernicus ikunu tas-settur pubbliku. Id-*data* tiġi pprovduta mingħajr ħlas lis-settur privat u lis-settur pubbliku sabiex l-użu u l-valur miżjud tagħha għall-ekonomija tal-UE jingħataw spinta. Copernicus joffri servizz tas-settur pubbliku, li mhuwiex kopert mis-suq u li għalih l-industrija mhux se tuża l-infrastruttura minhabba li l-investment inizjali jkun wisq għoli, wisq riskjuż, jew il-bażi tal-utenti tkun wisq frammentata. B'hekk, li kieku d-disponibbiltà ta' tali *data* kellha tithalla f'idejn is-settur privat waħdu, din tibqa' incerta, bil-konsegwenza addizzjonali li ma jkollux is-sjieda tal-assi rilevanti.

Is-sjieda tas-satelliti hija l-aqwa mod fit-tul biex jiġi implimentat u jinżamm l-għan ta' politika tad-*data* mingħajr ħlas, shiħa u miftuħa, peress li l-UE ma tiddependix fuq ir-rieda ta' operatur privat li jinvesti f'kostellazzjoni ta' satelliti biex tiġi pprovduta d-*data* (riskju ta' sitwazzjoni ta' monopolju ta' fornitur privat tad-*data*).

Fil-qosor, fir-rigward ta' Copernicus u ta' EGNSS, il-perjodu ta' żmien għal investment u l-incertezza ta' dħul suffiċjenti jimponu finanzjament pubbliku.

Fl-aħħar nett, l-SST u GOVSATCOM wahedhom huma għaljin wisq biex jiġu ffinanzjati fil-livell nazzjonali. Hemm benefiċċju ulterjuri tal-akkomunament tar-riżorsi u tal-assi fil-livell tal-UE.

Il-Programm Spazjali tal-UE li huwa previst jitqies li huwa proporzjonat peress li huwa limitata għal dawk l-aspetti li l-Istati Membri ma jistgħux jiksbu b'mod sodisfaċenti wahedhom u fejn l-Unjoni tista' tagħmel aħjar. Is-sostenn qawwi mill-Istati Membri għall-Istrateġija Spazjali juri li l-Istati Membri jikkunsidraw li l-elementi tal-Programm Spazjali huma essenzjali.

Impatt Mistenni:

Copernicus

L-impatt ekonomiku, ambjentali u soċjetali ta' Copernicus ġie analizzata fi studju dettaljat tal-kostijiet u tal-benefiċċji. L-eżitu prinċipali huwa li Copernicus mistenni li jiġġenera minn EUR 67 biljun sa EUR 131 biljun f'benefiċċji għas-soċjetà

Ewropea bejn l-2017 u l-2035. Madwar 84 % tal-benefiċċji se jiġu ġġenerati fis-settur downstream u fis-segmenti tal-utenti finali (il-kumplement fis-setturi upstream u midstream). L-iżgurar tat-tkomplija tal-programm wara l-2021 jiġġenera benefiċċji li jkunu minn 10 darbiet sa 20 darba ikbar mill-kostijiet.

Attwalment, l-utenti tas-settur downstream u l-utenti finali diġà jibbenefikaw minn:

Benefiċċji ekonomiċi, pereżempju:

- Żieda fid-dhul fis-settur downstream tal-osservazzjoni tad-dinja
- Titjib fil-produttività agrikola bis-saħħa tal-agrikoltura intelligenti u ta' preċiżjoni

Benefiċċji ambjentali, pereżempju:

- Iffrankar ta' emissjonijiet ta' CO₂ bis-saħħa ta' żieda fil-produzzjoni tal-enerġija rinnovabbli
- Ettari ta' foresti salvati bis-saħħa ta' titjib fil-prevenzjoni tan-nirien
- Konservazzjoni tal-bijodiversità bis-saħħa tal-monitoraġġ tal-kopertura tal-art u tal-użu tal-art

Benefiċċji soċjetali, pereżempju:

- Hajjiet salvati bis-saħħa ta' rispons iktar veloċi għad-diżastri naturali
- Tnaqqis fit-traffikar bis-saħħa ta' titjib fis-sorveljanza tal-fruntieri

Fis-settur upstream, huwa mistenni l-ħolqien ta' madwar 12 000 sena ta' impjiegi, li jirrappreżenta medja ta' 1 700 impjieg permanenti bejn l-2021 u l-2027. Dan il-ħolqien huwa apparti mit-18 000 sena ta' impjiegi mogħtija sostenn bejn l-2008 u l-2020. Fis-settur downstream, huwa mistenni l-ħolqien ta' bejn 27,000 u 37,000 sena ta' impjiegi. Il-benefiċċji addizzjonali mhumiex kwantifikabbli (minħabba n-nuqqas ta' *data* jew incertezza għolja) iżda huma estremament importanti għad-deċiżjonijiet politiċi:

- Il-valur tal-awtonomija Ewropea (nuqqas ta' dipendenza fuq sorsi ta' *data* ta' pajjiżi terzi).
- Benefiċċji fit-tul ħafna (30-50 sena) ta' osservazzjoni tad-dinja fuq bażi sostnuta u regolari (bl-importanza dejjem tikber tal-iżvilupp sostenibbli u tal-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima)
- Iffrankar tal-kostijiet bis-saħħa ta' programm uniku tal-UE u bis-saħħa ta' koordinazzjoni tal-inizjattivi nazzjonali
- Benefiċċji assoċjati ma' azzjonijiet esterni.

Galileo u EGNOS

Skont stħarriġ dettaljat permezz tal-Monitoraġġ tas-Suq tal-GNSS tal-GSA, is-suq globali għall-prodotti u għas-servizzi tan-navigazzjoni bis-satellita se jkompli bit-tkabbir qawwi tiegħu, u se jilhaq madwar EUR 250 biljun sal-2030.

Il-valur miżjud tal-GNSS Ewropea jinsab mhux biss fl-iżgurar tal-eċċellenza Ewropea fir-rigward ta' teknoloġija kritika iżda anke fl-iżgurar ta' benefiċċji makroekonomiċi importanti għall-Unjoni Ewropea, fl-ixprunar tal-iżvilupp ta' servizzi u ta' prodotti godda abbażi tal-GNSS u fil-ġenerazzjoni ta' spin-offs teknoloġiċi li jkunu ta' benefiċċju għar-riċerka, għall-iżvilupp u għall-innovazzjoni.

Illum iktar minn 100 miljun apparat tal-utenti li jirċievu s-servizzi ta' EGNOS u/jew ta' Galileo huma f'idejn iċ-ċittadini Ewropej, filwaqt li huwa mistenni li l-vjeġġi ta' apparati tal-GNSS fl-Unjoni Ewropea jilhq u l-290 miljun fl-2027, u b'hekk il-bażi tal-utenti tas-servizzi ta' EGNOS u ta' Galileo tkun ferm ikbar.

Is-setturi tat-trasport, tat-telekomunikazzjoni, tal-agrikoltura u tas-sikurezza se jkunu s-setturi l-izjed affettwati u huwa mistenni li l-utenti finali jibbenefikaw minn:

- għadd ta' applikazzjonijiet godda tal-GNSS;
- 3,000 impjeg fl-industrija upstream u 50,000 impjeg fl-industrija downstream;
- titjib fis-servizzi tat-trasport u fil-ġestjoni tat-traffiku, li jkun ta' benefiċċju għal firxa usa' ta' oqsma;
- servizzi ta' emergenza iktar effiċjenti u iktar aċċessibbli faċilment;
- benefiċċji ambjentali, bħat-tnaqqis fl-emissjonijiet ta' CO₂; u
- titjib fil-ġestjoni tal-għelejjel u fid-disponibbiltà ta' ikel sostenibbli.

Telekomunikazzjoni satellitari sigura (GOVSATCOM)

Il-GOVSATCOM tal-UE se jiżgura aċċess garantit għall-komunikazzjoni sigura bis-satellita. Għalhekk, b'mod indirett, se tagħti kontribut għall-interessi tas-sigurtà tal-UE. Fl-Istati Membri, se tagħti sostenn pereżempju lill-forzi tal-protezzjoni ċivili u tal-pulizija nazzjonali, lill-korpi b'funzjonijiet ta' sigurtà pubblika, lill-gwardji tal-fruntieri, kif ukoll lill-komunitajiet marittimi. Fil-livell tal-UE, se tiffaċilita l-ħidma tal-aġenziji tal-UE bħal FRONTEX u l-EMSA, u se ttejjeb l-effettività tal-interventi umanitarji u tal-protezzjoni ċivili fl-UE u globalment.

Is-Sorveljanza u l-Insekwiment fl-Ispazju (SST)

L-SST huwa azzjoni maġġuri biex tiġi żgurata s-sigurtà tal-Assi Spazjali. Tabilhaqq, wara ż-żieda qawwija tal-illanċjar, kien hemm proliferazzjoni esponenzjali tat-tifrik spazjali. Skont id-data pprovduta mill-Istati Uniti, iktar minn 500 000 biċċa ta' tifrik spazjali, jew ta' "skart spazjali", qed jorbitaw madwar id-dinja u jirrappreżentaw theddida importanti ħafna għas-satelliti fl-orbita, li x'aktarx joħolqu danni gravi lil xi satelliti f'każ ta' kollizjoni, li potenzjalment twassal għal qerda shiħa. L-azzjonijiet proposti tal-SST jinkludu l-finanzjament tal-forniment tas-servizzi tal-SST, u n-netwerking u l-aġġornamenti tal-kapaċitajiet nazzjonali eżistenti tal-SST, b'sostenn possibbli għall-iżvilupp ta' assi godda tal-SST. L-għan ikun li jiżdiedu l-prestazzjoni u l-effettività tal-SST tal-UE u l-komplementarjetà tiegħu mal-Istati Uniti. B'hekk l-UE tkun tista' tipprevjeni aħjar il-kollizjonijiet ta' satelliti mat-tifrik u għaldaqstant toffri protezzjoni aħjar għall-assi tal-UE.

It-Temp Spazjali u l-Ogġetti Qrib id-Dinja

It-temp spazjali jinkludi tipi differenti ta' avvenimenti (tempesti tar-radjażzjoni, fluttwazzjoni tal-kampi manjetici, u zegħid ta' partiċelli enerġetici) u kull wieħed minnhom ikollu effett differenti fuq l-assi spazjali jew fuq l-assi tal-art. It-temp spazjali jista' potenzjalment ikollu impatt fuq l-assi kollha tal-UE li jikkostitwixxu l-bażi għall-azzjonijiet spazjali tal-UE u għalhekk l-iżvilupp ta' qafas għat-temp spazjali huwa meħtieġ biex jiġu protetti u biex jiġu żgurati servizzi effiċjenti u affidabbli pprovduti permezz ta' attivitajiet spazjali oħra. Is-servizzi tat-temp spazjali qed jiġu żviluppati u kkoordinati mill-ESA u minn xi Stati Membri. Madankollu, fil-biċċa l-kbira daww huma ffukati fuq ix-xjenza u jeħtieġ li jiġu mfassla b'tali mod li jissodisfaw il-ħtiġijiet tal-utenti operazzjonali. Filwaqt li tibni fuq l-attivitajiet

nazzjonali u tal-ESA kif ukoll b'kumplementarjetà magħhom, l-UE qed tippromovi li tagħti sostenn għall-forniment kontinwu tas-servizzi operazzjonali tat-temp spazjali skont il-htigijiet tal-utenti tal-UE. Dan jgħin biex ikun hemm prevenzjoni tad-danni għall-infrastrutturi spazjali u tal-art.

Fir-rigward tal-Oggetti Qrib id-Dinja (NEO), l-għan mhuwiex l-iżvilupp ta' servizzi operazzjonali godda iżda l-immappjar u l-holqien ta' netwerk tal-assi eżistenti tal-NEO fl-Ewropa u s-sostenn għall-koordinazzjoni bejn l-awtoritajiet pubbliċi tal-UE responsabbli għall-protezzjoni ċivili. Dan jagħti sostenn biex jiġu ffederati l-attivitajiet fil-livell tal-UE u b'hekk issa jkollha il-pożizzjoni tagħha mas-shab internazzjonali ewlenin.

1.4.3. *Tagħlimiet meħuda minn esperjenzi simili fl-imghoddi*

Tagħlimiet meħuda minn programmi preċedenti

Kisbiet u tagħlimiet meħuda mill-GNSS u minn Copernicus

Il-kisbiet u l-importanza tal-GNSS u ta' Copernicus

B'mod ġenerali, il-Kummissjoni Ewropea wriet il-hila tagħha li timplimenta l-azzjonijiet eżistenti tal-GNSS u ta' Copernicus bis-sostenn tal-partijiet ikkonċernati ewlenin, bħall-ESA, u b'bażi industrijali Ewropea b'saħħitha.

L-evalwazzjonijiet ta' nofs it-terminu ta' EGNOS, ta' Galileo u ta' Copernicus, kif ukoll l-evalwazzjoni tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea (GSA), enfasizzaw l-importanza ta' dawn l-investimenti għall-UE u kkonfermaw il-kisbiet maġġuri tagħhom sa issa.

It-tagħlimiet meħuda mill-GNSS

Ir-rieżami ta' nofs it-terminu tal-GNSS Ewropea identifika għadd ta' sfidi marbuta i) mal-governanza u ii) mal-governanza tas-sigurtà.

i) Governanza

L-istruttura tal-governanza żvelat xi nuqqas ta' effiċjenza f'termini ta' reattività baxxa tal-proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet minhabba l-għadd ta' atturi involuti, iżda anke minhabba struttura differenti ta' governanza bejn il-varar (ftehim ta' delega bejn il-KE u l-ESA) u l-esplorazzjoni (ftehim ta' delega bejn il-KE u l-GSA u arrangament ta' hidma bejn il-GSA u l-ESA).

ii) Governanza tas-Sigurtà

Fir-rigward tal-governanza tas-sigurtà, l-illanċjar tas-servizzi inizjali u t-tranżizzjoni mill-fażi tal-varar għal dik tal-esplorazzjoni wasslu għal xi sfidi li jeħtieġ li jiġu indirizzati kif suppost sabiex jinżamm u jittejjeb il-livell xieraq ta' sigurtà għat-thaddim tas-sistemi tal-EGNSS.

It-tagħlimiet meħuda minn Copernicus

Fir-rigward ta' Copernicus, is-suċċess bla preċedent tal-programm u l-volum ta' data tiegħu wasslu għas-sejbiet li ġejjin:

i) Il-htieġa li jittejjbu d-distribuzzjoni tad-data u l-aċċess għaliha

Minhabba l-ghadd għoli ħafna ta' reġistrazzjonijiet tal-utenti, l-aspetti tal-komunikazzjoni, id-distribuzzjoni tad-*data* u l-aċċess għaliha, kif ukoll it-tniżżil tad-*data* jeħtieġ li jittejjbu. Jeħtieġ li tkun disponibbli u possibbli l-kombinazzjoni ma' *data* oħra b'volumi kbar ta' *data* u ta' informazzjoni satellitari (10 pB fis-sena ġġenerati b'sistema ta' distribuzzjoni u ta' aċċess li jeħtieġ li twassal 10 darbiet iktar minn dan il-volum peress li l-ġenerazzjoni tad-*data* timplika tniżżil ta' 10 darbiet iktar);

ii) Il-ħtieġa li tissaħħaħ l-integrazzjoni tad-*data* dwar l-ispazju f'oqsma oħra ta' politika u f'setturi ekonomiċi oħra permezz ta' enfasi ikbar fuq l-użu mill-utenti

Copernicus qed jilhaq kostitwenzi tal-utenti mill-qasam spazjali tradizzjonali iżda sa issa ma rnexxielux jilhaq b'mod suffiċjenti lil utenti potenzjali oħra 'l barra mill-qasam spazjali.

Kisbiet u tagħlimiet meħuda mill-Qafas għall-Appoġġ tal-SST

Kisbiet

Ir-rapport ta' implimentazzjoni dwar il-Qafas għall-Appoġġ tal-SST enfasizza r-rizultati fl-istabbiliment u fit-tħaddim tat-tliet funzjonijiet kollha (is-sensur, l-ipproċessar u s-servizz), filwaqt li kkunsidra l-perjodu ta' żmien relattivament qasir minn mindu s-servizz tal-SST tal-UE ilu disponibbli għall-utenti Ewropej. Madankollu, jeħtieġ li l-implimentazzjoni tiġi intensifikata fil-fażi li jmiss u jeħtieġ li l-Qafas għall-Appoġġ tal-SST tal-UE jevolvi iktar biex itejjeb l-effettività tiegħu.

Tagħlimiet meħuda mill-Qafas għall-Appoġġ tal-SST eżistenti

Il-feedback tar-rapport enfasizza erba' problemi prinċipali:

i – Nuqqas ta' dimensjoni Ewropea

Minkejja l-kisbiet sinifikanti, is-servizzi jbatu minn livell baxx ta' kollaborazzjoni bejn l-Istati Membri u l-partijiet ikkonċernati spiss jaġixxu għal rashom minflok jiżviluppaw approċċ ikkoordinat.

ii – Nuqqas ta' indipendenza Ewropea

Attwalment, id-*data* prinċipali tiġi pproċessata u rfinata fl-Istati Uniti.

iii – Problema ta' governanza

Ir-regola attwali ta' konsensus toħloq kumplikazzjonijiet fil-ġestjoni ta' kuljum għall-proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet.

iv – Kumplexità tal-mekkaniżmu ta' finanzjament

Għotjiet u sejhiet differenti kienu ta' piż tekniku u amministrattiv.

1.4.4. Kompatibbiltà u sinerġija possibbli ma' strumenti xierqa oħra

Il-Programm Spazjali ma jkoprix ir-Riċerka koperta bid-disa' Programm Qafas tal-UE għar-Riċerka u l-Innovazzjoni (Horizon Europe): is-sinerġiji jitravmu permezz ta' *data* u ta' servizzi spazjali li jiġu pprovduti permezz tal-Programm Spazjali tal-UE, li jintuża biex jiġu żviluppati soluzzjonijiet rivoluzzjonarji.

Ir-riċerka spazjali għandha tkun parti integrali mill-pilastru dwar l-Isfidi Globali ta' Horizon Europe, filwaqt li l-ekosistema tal-innovazzjoni imprenditorjali tal-ispazju se tiġi promossa permezz tal-pilastru dwar l-Innovazzjoni Miftuħa u l-limiti tax-xjenza spazjali se jitwessgħu permezz tal-pilastru dwar ix-Xjenza Miftuħa. Sussegwentement, il-Programm Spazjali tal-Unjoni Ewropea se jibbenefika mir-riżultati tar-riċerka u tal-innovazzjoni spazjali ffinanzjati permezz ta' Horizon Europe. Dan se jirfed l-evoluzzjoni tas-sistemi u tas-servizzi tal-Programm Spazjali tal-Unjoni, kif ukoll se jagħti spinta lill-kompetittività tas-settur spazjali.

Il-Programm Spazjali għandu għanijiet simili bħal ta' programmi oħra tal-Unjoni, b'mod partikolari Horizon Europe, il-Fond InvestEU, il-Fond Ewropew għad-Difiża u l-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej.

B'mod partikolari, is-sinergiji bejn il-programmi spazjali tal-Unjoni u dawk ta' Horizon Europe għandhom jiżguraw li:

(a) Il-ħtiġijiet tar-riċerka u tal-innovazzjoni tas-setturi spazjali upstream u downstream fl-UE jkunu identifikati u stabbiliti bħala parti mill-proċess tal-ippjanar strateġiku tar-riċerka u tal-innovazzjoni ta' Horizon Europe;

(b) Id-*data* u s-servizzi spazjali li jkunu disponibbli bħala ġid pubbliku bis-saħħa tal-Programm Spazjali Ewropew se jintużaw biex jiġu żviluppati soluzzjoni rivoluzzjonarji permezz tar-riċerka u tal-innovazzjoni, inkluż fil-Programm Qafas, b'mod partikolari għall-ikel sostenibbli u għar-riżorsi naturali, għall-monitoraġġ tal-klima, għall-bliet intelligenti, għall-vetturi awtomatizzati jew għall-ġestjoni tad-dizastri.

(c) Is-Servizzi ta' Aċċess għad-*Data* u għall-*Informazzjoni* ta' Copernicus se jagħtu kontribut għall-Cloud Ewropew tax-Xjenza Miftuħa u b'hekk se jiffaċilitaw l-aċċess għad-*data* ta' Copernicus għar-riċerkaturi u għax-xjentisti. L-infrastrutturi tar-riċerka, b'mod partikolari n-netwerks tal-osservazzjoni fil-post se jikkostitwixxu elementi essenzjali tal-infrastruttura tal-osservazzjoni fil-post li tippermetti t-twassil tas-servizzi ta' Copernicus. Min-naħa l-oħra, dawn se jibbenefikaw mill-*informazzjoni* li tiġi prodotta mis-servizzi ta' Copernicus.

Is-sinergiji mal-programm tal-Unjoni InvestEU għandhom jiżguraw li l-opportunitajiet ta' imprenditorija u ta' negozju jitrawmu permezz tal-aċċess għall-finanzjament ta' riskju.

Barra minn hekk, hafna politiki tal-UE jibbenefikaw ukoll mill-Azzjonijiet Spazjali tal-UE:

il-politiki tal-UE f'oqsma bħall-Monitoraġġ tat-Tibdil fil-Klima, il-Politika tal-Ambjent jew l-Agrikoltura pereżempju, jibbenefikaw mill-volum, mill-kwalità u mid-diversità tad-*data* pprovduta permezz tas-Servizzi ta' Copernicus. Tabilhaqq, hafna politiki tal-UE jeħtieġu *data* preċiża u affidabbli biex jistabbilixxu settijiet tad-*data* fit-tul, immappjar preċiż, eċċ., li eventwalment jippermettu li jsir il-monitoraġġ fit-tul ta' indikaturi ewlenin fl-oqsma tagħhom u jiżguraw implimentazzjoni effettiva tal-politiki tagħhom. Flimkien mas-servizzi tan-navigazzjoni, jistgħu jiġu żviluppati wkoll politiki godda tal-UE f'oqsma bħall-Agrikoltura Intelligenti jew it-Trasport Intelligenti fejn ikunu meħtieġa l-ogħla akkuratezza u pożizzjonament.

1.5.

1.6. Durata u impatt finanzjarju

✓ durata limitata

- ✓ b'effett mill-1 ta' Jannar 2021 sal-31 ta' Diċembru 2027
- ✓ Impatt finanzjarju mill-2021 sal-2027 għall-appropriazzjonijiet ta' impenn u mill-2021 sal-2027 u lil hinn għall-appropriazzjonijiet ta' pagament.

□ durata illimitata

- Implimentazzjoni b'perjodu ta' tnedija minn SSSS sa SSSS,
- segwita b'operazzjoni fuq skala sħiħa.

1.6. Modalità/modalitajiet ta' ġestjoni ppjanata/i³⁸

✓ Ġestjoni diretta mill-Kummissjoni

- ✓ mid-dipartimenti tagħha, inkluż mill-persunal tagħha fid-delegazzjonijiet tal-Unjoni;
- □ mill-aġenziji eżekuttivi

□ Ġestjoni kondiviza mal-Istati Membri

☑ Ġestjoni indiretta billi jiġu inkarigati kompiti ta' implimentazzjoni baġitarja:

- □ lill-pajjiżi terzi jew lill-korpi maħtura minnhom;
- ☑ lill-organizzazzjonijiet internazzjonali u lill-aġenziji tagħhom (iridu jiġu speċifikati);
- □ lill-BEI u lill-Fond Ewropew tal-Investiment;
- ✓ lill-korpi msemmija fl-Artikoli 70 u 71 tar-Regolament Finanzjarju;
- □ lill-korpi tal-liġi pubblika;
- ☑ lill-korpi rregolati mil-liġi privata b'missjoni ta' servizz pubbliku sakemm dawn jipprovdu garanziji finanzjarji adegwati;
- □ lill-korpi rregolati mil-liġi privata ta' Stat Membru li jkunu inkarigati bl-implimentazzjoni ta' shubija pubblika-privata u li jipprovdu garanziji finanzjarji adegwati;
- □ lill-persuni inkarigati bl-implimentazzjoni ta' azzjonijiet speċifiċi fil-PESK skont it-Titolu V tat-TUE, u identifikati fl-att bażiku rilevanti.
- *Jekk tiġi indikata iktar minn modalità waħda ta' ġestjoni, jekk jogħġbok ipprova d-dettalji fit-taqsima "Kummenti".*

Kummenti

L-atturi differenti fil-governanza se jkollhom ir-responsabbiltajiet li ġejjin:

(i) Il-Kummissjoni jkollha r-responsabbiltà ġenerali għall-ġestjoni tal-Programm Spazjali tal-UE u tal-azzjonijiet relatati (Galileo, EGNOS, Copernicus, I-SSA u GOVSATCOM) – inklużi

³⁸

Dettalji tal-modalitajiet ta' ġestjoni u r-referenzi għar-Regolament Finanzjarju jistgħu jinsabu fuq is-sit BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/MT/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

l-attivitajiet speċifiċi ta' sostenn marbuta mal-lanċjaturi, mal-koooperazzjoni internazzjonali u mal-ekonomija spazjali – filwaqt li tiddefinixxi livell għoli ta' sigurtà u l-għanijiet ta' politika tal-azzjonijiet kif ukoll tissorvelja l-implimentazzjoni tagħhom.

(ii) L-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali (li tinsab fi Praga) se tkun responsabbli:

- Għall-esplorazzjoni ta' Galileo u ta' EGNOS;
- Għat-thaddim taċ-ċentri ta' monitoraġġ tas-sigurtà ta' Galileo;
- Għall-kompiti marbuta mal-akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-azzjonijiet spazjali kollha (attwalment għal Galileo biss);
- L-attivitajiet marbuta mal-komunikazzjoni, mal-promozzjoni u mal-kummerċjalizzazzjoni tal-attivitajiet tad-*data* u tal-informazzjoni fir-rigward tas-servizzi offruti mill-komponenti kollha tal-Programm Spazjali tal-UE (“l-użu min-naħa tas-suq u tal-utenti”) li attwalment jitwettqu biss għal Galileo u għal EGNOS;
- Il-ġestjoni tad-drittijiet tal-proprjetà intellettuali.

Barra minn hekk, ir-Regolament jiftaħ il-possibbiltà għall-Aġenzija biex timplimenta kompiti oħra b'sostenn għall-attivitajiet spazjali kollha. Pereżempju, f'każ ta' missjonijiet u ta' operazzjonijiet ta' ġestjoni tal-kriżijiet, l-Aġenzija tista' tkun responsabbli għall-il-koordinazzjoni ġenerali ta' aspetti marbuta mal-utenti ta' GOVSATCOM b'kollaborazzjoni mill-qrib mal-aġenziji rilevanti tal-Unjoni u mas-SEAE.

(iii) Soġġett għal adattamenti fil-proċess intern tagħha tat-teħid tad-deċiżjonijiet għall-protezzjoni tal-interessi tal-UE, l-Aġenzija Spazjali Ewropea (ESA) tiġi inkarigata bl-istess kompiti li għandha illum il-ġurnata: b'mod partikolari r-Riċerka u l-Iżvilupp u l-evoluzzjoni, partijiet mill-infrastruttura spazjali, is-segmenti spazjali u tal-art tal-GNSS u s-segment spazjali għal Copernicus. Ir-relazzjonijiet mal-ESA se jiġu ssimplifikati fi ftehim qafas uniku ta' shubija finanzjarja mal-Unjoni (kif definit fir-Regolament Finanzjarju), u se jiddefinixxu sett ta' prinċipji u ta' regoli komuni, filwaqt li illum il-Kummissjoni u l-Aġenzija ffirmaw diversi ftehimiet ta' kontribuzzjoni u arranġamenti ta' hidma b'regoli differenti ta' implimentazzjoni.

(iv) Is-sinergiji mal-aġenziji spazjali nazzjonali u mal-programmi eżistenti tagħhom se jiġu msahha, b'mod partikolari permezz ta' ftehimiet ta' kontribuzzjoni, shubijiet pubbliċi-pubbliċi, ġestjoni kondiviża u inizjattivi kongunti għall-promozzjoni tal-użu tal-applikazzjonijiet spazjali jew għall-għoti ta' sostenn għall-kompetittività u għall-imprenditorija.

2. MIŻURI TA' ĠESTJONI

2.1. Regoli ta' monitoraġġ u ta' rapportar

Speċifika l-frekwenza u l-kundizzjonijiet.

Il-monitoraġġ tal-azzjonijiet spazjali se jsir permezz ta' sett ta' indikaturi adattati għal kull azzjoni speċifika. Dawn l-indikaturi se jiġu żviluppati skont in-negozjati tal-gejjieni għall-ftehimiet ta' kontribuzzjoni ta' kull azzjoni u biex tiġi definita s-superviżjoni tal-azzjonijiet. Diversi indikaturi diġà ġew identifikati, ġew immonitorjati regolament u ġew evalwati matul l-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu għall-azzjonijiet spazjali stabbiliti (Copernicus, Galileo u EGNOS). Huwa mistenni li l-biċċa l-kbira ta' dawn l-indikaturi jinżammu u jintużaw ukoll bħala referenza għall-azzjonijiet il-ġodda. Se jiġu definiti wkoll miri speċifiċi addizzjonali kif ikun xieraq fil-livell ta' implimentazzjoni tal-azzjonijiet. Barra minn hekk, se jkun hemm fis-seħh il-monitoraġġ tal-finanzjament allokat għall-użu tar-riżultati tar-riċerka u tal-innovazzjoni, b'mod partikolari mill-Programmi Qqfsa tal-UE.

Il-prezentazzjoni attwali tal-indikaturi differenti hija marbuta mal-prezentazzjoni mill-entitajiet inkarigati tar-rapporti tagħhom ta' kull tliet xhur; huwa pjanat li l-prezentazzjonijiet fil-gejjieni se jssewju l-istess skeda, mingħajr ma jimpedixxu lill-Kummissjoni milli titlob xi rapportar *ad hoc*.

Għalhekk, il-ftehimiet ta' kontribuzzjoni fil-gejjieni, bħalma hu l-każ attwalment, se jipprovdu l-qafas ġuridiku relatat mar-rapportar u se jispeċifikaw b'mod partikolari d-definizzjoni eżatta tal-indikaturi u l-frekwenza tal-prezentazzjonijiet.

Apparti dawn il-miżuri standard, il-Kummissjoni, meta teżerċita s-setgħat tagħha ta' superviżjoni politika fuq il-Programm Spazjali, se ssahha il-mekkaniżmi ta' monitoraġġ u ta' evalwazzjoni fuq l-entitajiet inkarigati billi titlob pjanijiet ta' ġestjoni annwali u rapporti ta' implimentazzjoni dettaljati kif ukoll billi torganizza laqgħat regolari dwar il-progress tal-programm u billi twettaq awditjar finanzjarju u teknoloġiku.

L-Istati Membri wkoll se jintalbu jagħtu kontribut għal dan l-eżerċizzju, speċjalment għal oqsma taht ir-responsabbiltà diretta jew indiretta tagħhom.

2.2. Sistema/i ta' ġestjoni u ta' kontroll

2.2.1. *Ġustifikazzjoni tal-modalità/tal-modalitajiet ta' ġestjoni, tal-mekkaniżmu/i għall-implimentazzjoni tal-finanzjament, tal-modalitajiet ta' pagament u tal-istrateġija ta' kontroll proposti*

Il-mudell ta' governanza propost għall-perjodu finanzjarju li jmiss jissejjes fuq il-qafas attwali, filwaqt li jiehu vantaġġ, fejn ikun xieraq, mis-sinergiji, b'mod partikolari fir-rigward tas-sigurtà.

Il-Kummissjoni Ewropea se tkun responsabbli b'mod prinċipali għas-superviżjoni politika ġenerali tal-programmi. Se tkun tista' tuża l-ġestjoni indiretta billi tiddelega l-ġestjoni tal-attivitajiet operazzjonali lill-Aġenzija tal-GNSS Ewropea u lill-Aġenzija Spazjali Ewropea, skont il-qasam ta' kompetenza tagħhom. Se tkun tista' wkoll tikkonsulta l-esperti u l-Aġenziji Spazjali Nazzjonali dwar kwistjonijiet tekniċi speċifiċi.

Fir-rigward tar-rwol tal-GSA, għe propost li tkompli tibni fuq l-esperjenza tagħha fir-rigward tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-GNSS sabiex tkun responsabbli għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-azzjonijiet spazjali kollha (Galileo, EGNOS, Copernicus, SSA u GOVSATCOM).

Fir-rigward tal-kooperazzjoni mal-ESA, l-għan huwa li jiġi ssimplifikat il-qafas attwali. Illum għew konkluzi mal-ESA diversi ftehimiet ta' delega u arrangamenti ta' hidma b'regoli differenti ta' implimentazzjoni. Għe propost li jiġi stabbilit mal-ESA ftehim qafas ta' shubija finanzjarja li jkopri l-programmi kollha, sabiex ikun hemm koerenza fl-implimentazzjoni tal-attivitajiet mill-ESA. Jenhtieg li l-kompiti mwettqa mill-ESA jibqgħu l-istess.

Jenhtieg li l-modalitajiet ta' pagament jibqgħu simili għall-modalitajiet li kien hemm fil-QFP preċedenti: il-pagament previst jithejja mill-aġenziji, jiġi kkontrollat mill-Kummissjoni (b'mod partikolari fir-rigward tal-pakkett delegat totali) u l-pagament isir fuq bazi regolari sabiex l-entitajiet inkarigati jkunu jistgħu jiġġestixxu l-akkwist b'mod effettiv u jevitaw kwalunkwe problema għat-teżor. Il-Kummissjoni jibqa' jkollha l-awtorità f'idejha meta tapprova pagament, b'mod partikolari jkollha d-dritt ġuridiku li tnaqqsu jekk id-domanda u t-tbassir assoċjat jitqiesu li jkunu eċċessivi.

L-istrategija ta' kontroll li tiġi definita fil-ftehimiet ta' kontribuzzjoni tissegjes fuq l-esperjenza miksuba fil-QFP preċedenti, b'mod partikolari fil-proċess ta' rapportar kull tliet xhur (li jinkludi r-rapportar programmatiku, finanzjarju u dwar il-ġestjoni tar-riskji) u s-saffi differenti ta' bordijiet (il-bord tal-akkwist pereżempju) u ta' laqgħat. L-istrategija ta' kontroll tal-gejjieni se tiddependi fuq id-definizzjoni tar-riskji kollha li l-programm jista' jiffaċċja u se tqis l-importanza relattiva u l-impatt potenzjali tal-programm. Din l-organizzazzjoni tal-kontroll kienet effettiva għall-azzjonijiet prinċipali ta' Galileo, ta' EGNOS u ta' Copernicus kif iddikjarat fl-evalwazzjonijiet rispettivi ta' nofs it-terminu.

L-istrategija ta' kontroll attwalment fis-seħh għet awditjata mill-Qorti tal-Awdituri permezz tal-proċess ta' verifika tagħhom tat-tranżazzjonijiet annwali u mill-IAS permezz ta' awditjar speċifiku; ir-rakkomandazzjonijiet kienu minuri u effettivament għew implimentati.

2.2.2. Informazzjoni dwar ir-riskji identifikati u dwar is-sistema/i ta' kontroll intern stabbiliti għall-mitigazzjoni tagħhom

Riskji identifikati

Ir-riskji identifikati huma simili għar-riskji li għew definiti fil-QFP preċedenti għall-azzjonijiet eżistenti, b'mod prinċipali l-GNSS u Copernicus u fuq livell inferjuri l-SST:

Riskji Teknoloġiċi: l-azzjonijiet spazjali jużaw teknoloġija avvanzata li għad trid tiġi vvalidata u li l-ispeċifikazzjonijiet tagħha qed jevolvu b'mod kostanti.

Riskji Industrijali: l-istabbiliment u l-aġġornament tal-infrastrutturi jinvolvi hafna atturi industrijali, f'għadd ta' pajjizi, li xogħolhom irid jiġi kkoordinat b'mod effettiv sabiex dan jirrizulta f'sistemi li jkunu affidabbli u integrati għalkollox, b'mod partikolari fir-rigward tas-sigurtà.

Riskji ta' Dewmien: kwalunkwe dewmien fl-implimentazzjoni jipperikola t-tieqa ta' opportunità u x'aktarx jiġġenera kostijiet li jaqbzu l-baġit.

Riskji għall-Governanza: il-governanza tal-programmi tirrikjedi li diversi entitajiet jaħdmu flimkien, u jrid jiġi ggarantit livell xieraq ta' stabbiltà u ta' organizzazzjoni. Barra minn hekk, iridu jitqiesu d-differenzi fl-opinjoni tad-diversi partijiet involuti, u b'mod partikolari minn Stat Membru għall-iehor, fir-rigward ta' diversi problemi maġġuri. F'dan il-kuntest, jenhtieg li tiġi kkunsidrata l-kondiviżjoni ta' xi riskji, inklużi r-riskji finanzjarji u għas-sigurtà, fost dawk l-atturi li jinsabu fl-aqwa pożizzjoni biex jindirizzawhom.

Ir-riskji finanzjarji huma limitati minhabba s-segwitu rigoruż mill-Kummissjoni tal-akkwisti ġestiti mill-entitajiet inkarigati (pereżempju, il-parteciġipazzjoni tal-KE f'bordijiet ewlenin tal-akkwist, l-iskrutinju tal-ippjanar fit-tul u l-baġits tal-akkwist, eċċ.), il-baġit li huwa limitat legalment u l-aġġustamenti, fil-qafas tal-baġit, f'każ li jinqabeż il-baġit f'xi parti jew ohra tal-programm.

Attivitajiet attwali

Fir-rigward tas-servizzi ta' Galileo, EGNOS u Copernicus, ir-riskji huma marbuta mal-kontinwità tas-servizzi u mal-evoluzzjonijiet tagħhom u għaldaqstant huma limitati abbażi ta' diversi snin ta' esperjenza fl-implimentazzjoni ta' dawn l-attivitajiet. L-implimentazzjoni ta' dawn l-azzjonijiet kienet suċċess skont il-konkluzjonijiet tar-rieżamijiet ta' nofs it-terminu relatat, li ġew ikkonfermati mit-twassil kontinwu tas-servizzi u tad-*data*. Barra minn hekk, il-ġestjoni tar-riskji hija parti integrali mill-ġestjoni tal-azzjonijiet spazjali, li tiġi mmonitorjata mill-Kummissjoni. Il-Pjan ta' Ġestjoni tal-Programm, li huwa parti integrali mill-ftehimiet ta' delega ffirmati mal-ESA, jipprovdni speċifikament l-ghodod u l-miżuri kollha (ir-rapportar, il-bordijiet ta' kontroll, eċċ.) fir-rigward tal-ġestjoni tar-riskji. L-azzjonijiet tal-proċessi ta' monitoraġġ u tal-ġestjoni tar-riskji li ġew stabbiliti fil-QFP attwali se jintużaw għad-definizzjoni tal-ftehimiet ta' kontribuzzjoni tal-ġejjieni.

Attivitajiet godda

Hemm riskji relatati mal-iżvilupp tal-SST u ta' GOVSATCOM peress li huma attivitajiet godda. Madankollu, dawn ir-riskji jittaffew peress li:

- Parti importanti mill-attivitajiet tal-SSA diġà bdiet bil-Qafas għall-Appoġġ tal-SST (hames snin). Attwalment, it-tagħlimiet meħuda mill-ewwel snin ta' implimentazzjoni qed iwasslu għal tibdil fl-istruttura u fl-implimentazzjoni tal-programm (il-governanza, il-proċess tat-tehid tad-deċiżjonijiet, eċċ.). Ir-Regolament il-ġdid se jqis dan it-tibdil mehtieg sabiex jitnaqqas ir-riskju li l-ghanijiet ma jintlaħqux.

- Ġie ppjanat li l-inizjattiva ta' GOVSATCOM tiġi implimentata gradwalment sabiex ikun hemm biżżejjed flessibbiltà u aġġustament għall-evoluzzjoni tad-domanda u tal-htigijiet. Barra minn hekk, bis-saħħa tal-gharfien espert tal-UE fil-qasam tal-ġestjoni tal-azzjonijiet spazjali, flimkien mal-modularità ta' din l-inizjattiva, l-ambitu tal-inizjattiva jista' jiġi aġġustat sabiex jiġi evitat pereżempju li jsir xi akkwist kbir wisq.

Kontroll intern

Is-sistema ġenerali ta' kontroll intern tad-DĠ GROW tiddependi fuq ir-rapporti differenti pprovduti kull tliet xhur mill-entitajiet inkarigati. Dawn ir-rapporti jiġu segwiti b'rieżamijiet iddedikati sabiex jiżguraw li l-ippjanar jiġi rrispettat, u sabiex jinstab tarf kwalunkwe diffikultà teknika, dawn ir-rieżamijiet jinkludu segwitu tar-riskji assoċjati mal-implimentazzjoni tal-programm. Barra minn hekk, id-DĠ GROW iwettaq awditjar *ex post* sabiex jiżgura l-ġestjoni finanzjarja tajba mill-entitajiet inkarigati.

-
- 2.2.3. *Stima u ġustifikazzjoni tal-kosteffettività tal-kontrolli (proporzjon tal-“kostijiet tal-kontrolli ÷ bil-valur tal-fondi relatati ġestiti”), u valutazzjoni tal-livelli mistennija ta’ riskju ta’ żball (mal-pagament u fl-ġheluq)*

Il-baġit prinċipali tal-programm huwa ġestit mill-Aġenzija, mill-ESA u mill-EUMETSAT permezz ta’ ftehimiet ta’ kontribuzzjoni. Abbażi tad-*data* tal-imġhoddi, huwa stmat li l-kostijiet tal-kontrolli ġenerali tal-entitajiet kollha inkarigati mill-Kummissjoni huma madwar 0,3 % tal-fondi relatati ġestiti. Il-kost tal-korpi ta’ implimentazzjoni jkun stmat, abbażi tal-perjodu preċedenti, għal bejn 5 % u 10 %.

Il-livelli mistennija ta’ riskju ta’ żball, kemm mal-pagament u kemm fl-ġheluq, huma limitati, meta jitqies il-mekkaniżmu tal-akkwist: il-Kummissjoni tiddelega l-akkwist lill-Aġenzija jew lill-ESA f’qafas finanzjarju pluriennali u dawn l-aġenziji jirrapportaw kull tliet xhur dwar l-akkwisti reali u previsti, fil-limiti tal-ammonti ddelegati.

2.3. **Miżuri għall-prevenzjoni ta’ frodi u ta’ irregolaritajiet**

Speċifika l-miżuri ta’ prevenzjoni u ta’ protezzjoni eżistenti jew previsti, eż. mill-Istrateġija Kontra l-Frodi.

Il-ftehimiet ta’ kontribuzzjoni li jirriżultaw mir-Regolament dwar il-Programm Spazjali li se jiġu konklużi ma’ partijiet terzi x’aktarx li għandhom jipprevedu s-superviżjoni u l-kontroll finanzjarju mill-Kummissjoni jew minn kwalunkwe rappreżentant awtorizzat minnha, flimkien mal-awditjar mill-Qorti tal-Awdituri jew mill-OLAF, skont id-diskrezzjoni tal-UE, jekk ikunu meħtieġa fuq il-post.

3. IMPATT FINANZJARJU STMAT TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA

3.1. Intestatura tal-qafas finanzjarju pluriennali u l-linja/i baġitarja/i ġdida/ġodda tan-nefqa proposti

miljuni ta' EUR (aġġustati għal tliet pozizzjonijiet deċimali)

Intestatura tal-qafas finanzjarju pluriennali			01	Suq Uniku, Innovazzjoni u Diġitali – Raggruppament 4 – Spazju							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	War a l- 2027	TOTAL
04.0201 Approprijazzjonijiet operazzjonali tal-Programm Spazjali Ewropew	Impenji	(1a)	2140.879	2183.957	2229.896	2277.715	2322.428	2369.057	2416.068		15 940.000
	Pagamenti	(2a)	1123.106	1694.827	1942.491	2068.738	2239.144	2326.57	2370.309	2174.816	15 940.000
04.01 Approprijazzjonijiet ta’ natura amministrattiva ffinanzjati mill-pakkett tal-programm	Impenji = Pagamenti	(3)	8.000	8.000	8.000	8.000	9.000	9.000	10.000	0.000	60.000
TOTAL tal-approprijazzjonijiet għall-pakkett tal-programm	Impenji	=1+3	2148.879	2191.957	2237.896	2285.715	2331.428	2378.057	2426.068		16 000.000
	Pagamenti	=2+3	1131.106	1702.827	1950.491	2076.738	2248.144	2335.570	2380.309	2174.816	16 000.000

Intestatura tal-qafas finanzjarju pluriennali	7	“Nefqa amministrattiva”
---	---	-------------------------

Meta timtela din it-taqsima jenhtieg li tintuza d-“data baġitarja ta' natura amministrattiva” li qabel kollox trid tiġi introdotta fl-[Anness tad-Dikjarazzjoni finanzjarja leġislattiva](#) (l-Anness V tar-regoli interni), li jittella' fid-DECIDE għal skopijiet ta' konsultazzjoni bejn is-servizzi.

miljuni ta' EUR (aġġustati għal tliet pozizzjonijiet deċimali)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Wara l-2027	TOTAL
Riżorsi umani	16.321	16.321	16.321	16.321	16.321	16.321	16.321		114.247

Nefqa amministrattiva oħra		1.695	1.729	1.763	1.799	1.835	1.871	1.909		12.601
TOTAL tal-appropriazzjonijiet taħt l-INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali	(Total ta' impenji = Total ta' pagamenti)	18.016	18.050	18.084	18.120	18.156	18.192	18.230		126.848

miljuni ta' EUR (aġġustati għal tliet pozizzjonijiet deċimali)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Wara l-2027	TOTAL
TOTAL tal-appropriazzjonijiet fl-INTESTATURI kollha tal-qafas finanzjarju pluriennali	Impenji	2166.895	2210.007	2255.980	2303.835	2349.584	2396.249	2444.298	0.000	16126.848
	Pagamenti	1149.122	1720.877	1968.575	2094.858	2266.300	2353.762	2398.539	2174.815	16126.848

Għall-informazzjoni, minbarra l-Programm Spazjali, il-pakkett tal-QFP jinkludi pakkett separat għall-kontribuzzjoni mill-UE lill-Aġenzija

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Wara l-2027	TOTAL
Appropriazzjonijiet operazzjonali 04. 0202 Kontribuzzjoni mill-UE lill-Aġenzija	Impenji	(1b)	31.170	31.587	32.223	33.091	34.209	35.601	37.119		235.000
	Pagamenti	(2b)	31.170	31.587	32.223	33.091	34.209	35.601	37.119		235.000

3.1.2. Sommarju tal-impatt stmat fuq l-appropriazzjonijiet ta' natura amministrattiva

- ☐ Il-proposta/l-inizjattiva ma tehtiegħ l-użu ta' appropriazzjonijiet ta' natura amministrattiva
- ☒ Il-proposta/l-inizjattiva tehtiegħ l-użu ta' appropriazzjonijiet ta' natura amministrattiva, kif spjegat hawn taħt:

miljuni ta' EUR (aġġustati għal tliet pozizzjonijiet deċimali)

Snin	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAL
------	------	------	------	------	------	------	------	-------

INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali								
Rizorsi umani	16.321	16.321	16.321	16.321	16.321	16.321	16.321	114.247
Nefqa amministrattiva ohra	1.695	1.729	1.763	1.799	1.835	1.871	1.909	12.601
Sottototal tal- INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali	18.016	18.050	18.084	18.120	18.156	18.192	18.230	126.848

Barra mill- INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali								
Rizorsi umani								
Nefqa ohra ta' natura amministrattiva (li qabel kienu l-linji "BA")	8.000	8.000	8.000	8.000	9.000	9.000	10.000	60.000
Sottototal barra mill- INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali								

TOTAL	26.016	26.050	26.084	26.120	27.156	27.192	28.230	186.848
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

L-appropriazzjonijiet mehtieġa għar-rizorsi umani u għal nefqa ohra ta' natura amministrattiva se jiġu koperti mill-appropriazzjonijiet tad-DĠ li diġà jkunu assenjati għall-ġestjoni tal-azzjoni u/jew li jkunu ġew riassenjati fid-DĠ, flimkien,

jekk ikun mehtieg, ma' kwalunkwe allokazzzjoni addizzjonali li tista' tinghata lid-DĠ tal-ġestjoni skont il-proċedura annwali ta' allokazzzjoni u fid-dawl tal-limitazzjonijiet baġitarji.

3.1.2.1. Rekwiżiti stmati ta' riżorsi umani

- ☐ Il-proposta/l-inizjattiva ma tehtieġx l-użu ta' riżorsi umani.
- ☒ Il-proposta/l-inizjattiva tehtieġ l-użu ta' riżorsi umani, kif spjegat hawn taht:

L-istima trid tiġi espressa f'unitajiet ekwivalenti għall-full-time

Snin	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Pożizzjonijiet fil-pjan ta' stabbiliment (uffiċjali u agenti temporanji)							
Kwartieri Ġenerali u Uffiċċji ta' Rappreżentanza tal-Kummissjoni	93	93	93	93	93	93	93
Delegazzjonijiet							
Riċerka							
Persunal estern (f'unità Ekwivalenti għall-Full-Time: FTE) - AC, AL, END, INT u JED							
Intestatura 7							
Iffinanzjati mill-INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali	- fil-Kwartieri Ġenerali	39	39	39	39	39	39
	- fid-Delegazzjonijiet						
Iffinanzjati mill-pakkett tal-programm	- fil-Kwartieri Ġenerali						
	- fid-Delegazzjonijiet						
Riċerka							
Ohrajn (speċifika)							
TOTAL		132	132	132	132	132	132

Ir-riżorsi umani mehtieġa se jiġu koperti mill-persunal tad-DĠ li diġà jkun assenjat għall-ġestjoni tal-azzjoni u/jew li diġà jkun gie riassenjat fid-DĠ, flimkien, jekk ikun mehtieġ, ma' kwalunkwe allokazżjoni addizzjonali li tista' tinghata lid-DĠ tal-ġestjoni skont il-proċedura annwali ta' allokazżjoni u fid-dawl tal-limitazzjonijiet baġitarji.

Deskrizzjoni tal-kompiti li jridu jitwettqu:

Uffiċjali u agenti temporanji	93
Persunal estern	39

3.1.3. Kontribuzzjonijiet ta' partijiet terzi

Il-proposta/l-inizjattiva:

- ☒ ma tipprevedix il-kofinanzjament minn partijiet terzi
- ☐ tipprevedi l-kofinanzjament minn partijiet terzi li qed jiġi stmat hawn taht:

Approprijazzjonijiet f' miljuni ta' EUR (aġġustati għal tliet pozizzjonijiet deċimali)

Snin	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAL
Speċifika l-korp ta' kofinanzjament								
TOTAL tal-appropriazzjonijiet kofinanzjati								

3.3. Impatt stmat fuq id-dhul

- ☒ Il-proposta/l-inizjattiva ma għandha l-ebda impatt finanzjarju fuq id-dhul.
- ☐ Il-proposta/l-inizjattiva għandha l-impatt finanzjarju li ġej:
 - ☐ fuq ir-rizorsi proprji
 - ☐ fuq dhul ieħor

jekk jogħġbok indika, jekk id-dhul huwa assenjat għal-linji tan-nefqa ☐

miljuni ta' EUR (aġġustati għal tliet pozizzjonijiet deċimali)

Linja baġitarja tad-dhul:	Impatt tal-proposta/tal-inizjattiva						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Artikolu							

Għal dhul assenjat, speċifika l-linja/i baġitarja/i tan-nefqa affettwata/i.

Rimarki ohra (eż. il-metodu/il-formula li ntuza(t) għall-kalkolu tal-impatt fuq id-dhul jew kwalunkwe informazzjoni ohra).